

MAGYAR PÉNZÜGY

A PÉNZINTÉZETEK, RÉSZVÉNYTÁRSULATOK ÉS A NAGYIPAR KÖZLÖNYE.
POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, PÉNZ-, BIZTOSÍTÁS- ÉS KÖZLEKEDÉSÜGYI SZAKLAP.

Előfizetési ár: Egy évre 24 kor. — félévre 12 kor. —
HITELES SORSOLÁSI ÉRTESSÍTŐ MELLÉKLETTEL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
KORMOS ALFRÉD

Megjelenik minden csütörtökön.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, V., Sas-utca 13.

TARTALOM: Veszedelmes kísérlet. — Az Első magyar általános biztosító társaság jubileuma. — A magántisztviselők és az új ipar-törvény. — A konverziós kölcsönök illetékkezdvezményének kiterjesztése. — A pénzügyi tisztviselők mozgalma. — Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesülete. — Pénz- és értékpapírpiac. — A gabonatözsderől. — Különfélek. — Közgyűlési határidők. — Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok cégjegyzéke. — Szerkesztői üzenetek.

Veszedelmes kísérlet.

Az utánzási viszketeg tudvalevőleg nagy mértékben ki van nálunk fejlődve. Ami jót, üdvöset a külföldön látunk, azt mind át akarjuk itthon ültetni, nem törődve azzal, hogy a viszonyok alkalmasak-e és vajjon a hazai talajban is meg van a külföldi intézmény prosperálásának a lehetősége. A külső példák után indulva, néhány év előtt felvetették nálunk is a *községi takarékpénztár* eszméjét a székesfőváros közgyűlésén és az eszme nyomban számos támogatóra akadt, akik főleg politikai jelszavakkal indokolják a községi takarékpénztár tervének megvalósítását. Azt hangoztatják ugyanis az eszme hívei, hogy a lakosság szociális érdeke követeli mentől több vállalkozási ágazat kommunalizálását, mert az ekként előálló jövedelem a polgárság adóterheinek könnyítését vonná maga után.

A községi takarékpénztár tervezetét most készítette el a székesfőváros pénzügyi ügyosztálya. Nem szándékunk e helyen, mely egyébként az országos politika kérdéseinek van szentelve, részletes bírálatát adni a szabályzatnak. Csak nagy vonásokban megállapítandónak tartjuk, hogy a községi takarékpénztár, melynek eszméjét elejétől fogva nem helyeseltük, a szabályzat szerinti megalkotásában igen veszedelmes kísérletnek látjuk, melynek megkoczkztatása nagyon alaposan megfontolandó.

A kommunális takarékpénztárak létesítése mindenütt szükséges, ahol az ipar és kereskedelem hitele nincs kellőleg szervezve és ahol a már meglévő pénzügyi intézetek a kisebb polgárság hiteligenyit kellőleg ki nem elégítik. Ilyen helyeken a polgárság szempontja sürgeti egy olyan közintézmény felállítását, mely nincs nyereszkesedésre alapítva és kommunális eszközökkel olcsó hitelt tud teremteni a község lakosságának. Másrészt ott is ajánlatos a községi takarékpénztár felállítása, ahol a község anyagilag oly erős, pénzügyei oly rendezettek, hogy a jövedelem-feleslegek könnyen fordíthatók a lakosság hiteligenyinek kielégítésére, még ott is, ahol

egyébiránt a meglévő pénzügyi intézetek közmegelegedésre működnek. Ily helyeken ugyanis a községi takarékpénztár a jó hitelszervezetet még inkább megjavítja, az olcsó hitelt még olcsóbbá teszi.

Budapest székesfővárosában egyik szempont sem forog fenn. Budapesten olyan sok betéti intézet működik kellő eredménnyel és a közönséghez hozzáférhetően, hogy a községi takarékpénztár igazán nem jelentene mást, mint egygyel többet a hitelintézetek sorában. És ha néha fel is hangzik itt-ott oly irányban panasz, hogy a kis emberek hitele nem nyer kellő kielégítést, e tekintetben a bürokratikus és fiskális szempontoktól irányított községi takarékpénztár sem felelne meg inkább. Másrészt azonban a főváros pénzügyei egyáltalán nem olyanak, hogy a gyümölcsötvetendő feleslegek nagy gondot okoznának a városi kormányzatnak. Ez a defizites székesfővárosi háztartás igazán nem mutathat fel olyan nagy tőke-összegeket, amelyek a községi takarékpénztár retortáin keresztül a lakosság hiteligenyinek táplálására volnának fordíthatók.

Ebből kifolyólag az alapszabály-tervezet sem tehet mást, minthogy minden saját üzemtőke nélkül proponálja a községi takarékpénztárat, mely kizárólag a betevők pénzeit helyezné el kamatozóan. Kérdjük már most, mia rációja az egész kommunális pénzügyi intézetnek? Ha csak az, hogy a főváros akar jövedelmeket szerezni a lakosság betéteinek kezeléséből, ugy sem a hiteligenyeket olcsón ki nem elégítheti, sem a betevőknek nagyobb kamatozást nem nyújthat. Hol marad akkor a sokat hangoztatott szociális, közérdekű szempont? Ha pedig ez utóbbinak eleget teendő, nem törekszik a takarékpénztár haszonra és a betevőknek magas kamatot akar biztosítani, a hiteltigénylőknek pedig olcsó hitelt, ugy hogyan fogja megoldani ezt a dilemmát, különösen akkor, amikor a kezelés költségeinek is a betétek kamataiból kell kikerülniök?

Budapest székesfővárosa nagy defizittel küzd és vannak hívei a takarékpénztárnak, akik a kommunális bank-üzlet jövedelméből akarják és remélik ezt a defizit fedezni. Már most nagyon megfontolandó, hogy egy ilyen községi takarékpénztár a maga bürokratikus szervezetével — az alapszabályzat ingyenes igazgatóságát kontemplál, tehát nobile officium alapján akár végeztetni nyereszkesedő tevé-

kenységet fővárosi funkcionáriusokkal — nem lehet képes a betevők pénzét előnyösen, gyorsan, a pénzpiac minden alakulatát pillanatnyilag kihasználva, elhelyezni és emellett az óvatosság oly mértékét betartani, mely a veszteségeket kizárja. A modern banküzem roppant leleményességet, kereskedői éleslátást, az elhatározás és cselekvés rendkívüli gyorsaságát igényli az üzlet vezetőiben, csupa olyan kellék, amely nincs és nem is lehet meg egy bürokratikus alapon szervezett közintézményben, annál kevésbé, amikor a vezetőség csak dicsőségért dolgozik és az üzlet eredményéből remélhető részesedés nem ösztönzi. Az alternatíva tehát ez: vagy nem fog üzletet csinálni a községi takarékpénztár túlnagy óvatosságból, vagy pedig az üzletkötésben versenyre akar majd kelni a részvénybankokkal és ez esetben nagy veszteségnek teszi ki a székesfővárost, amely a maga teljes vagyonával szavatol a betevőknek.

Egy olyan hivatalnoki apparátus, mely a főváros pénzügyeit évtizedek óta következetesen viszi a deficit örvénye felé, nem lehet alkalmas arra, hogy üzleti éleslátást, tapasztalatot, leleményt és emellett fokozott óvatosságot igénylő magánüzleti tevékenységet folytasson a főváros vagyonának kockáztatásával. Ezért látjuk roppant veszedelmes kísérletnek a községi takarékpénztárat Budapesten.

Az Első magyar általános biztosító társaság jubileuma.

Ha valaha jubileumról állítani lehetett, hogy megtartása a közvéleményben gyökerezett, úgy teljes joggal mondhatjuk ezt az Első magyar általános biztosító társaság folyó évi márczius 13-án megtartott jubiláris közgyűléséről, mely napon e társaság működésének ötvenedik éve zárult.

Minden, a legszerényebb, de tisztességes uton haladó üzleti vállalat kétségkívül előmozdítja az ország gazdasági fejlődését és örülnünk kell, ha e vállalatok hosszú életkort élnek meg, de mennyivel inkább fokozódik megelégedésünk egy oly nagyszabású vállalat hosszú életének és hatalmas felvirágzásának látására, amelyet a nemzet legjobbjai alapítottak, melynek a legkiválóbb szakérők szentelték tevékenységüket és amely ugyyszólván a *nemzeti munka* egy jelentékeny részét mutatja be hosszú életének eseményekben gazdag történetében. Ehhez járul, hogy az Első magyar általános biztosító társaság a nemzet elnyomatásának gyászos korszakában alapított, akkor, amidőn a nemzet erejét az önkény lenyűgözte. És mégis létesült, mégis felvirágzott. És e tényben igen becses tanulság rejlik, az, hogy nemzetünkben van életerő, van érzék a gazdasági alkotások iránt és hogy e nemzet tetterejét a kívülről jövő nyomás elfojtani nem, hanem inkább csak fokozni képes.

Jubileumát az intézet egyszerű diszszel, de tekintélyéhez méltóan ünnepelte meg. Terjedelmes, szép illusztrációkkal ellátott kötetben kiadta az intézet történetét, márczius 13-án megtartott jubiláris közgyűlésén megemlékezett az uttörők és az intézet mostani munkásainak érdemeiről, különösen *Ormodity Vilmos* vezérigazgatót, aki ötven éve áll az intézet szolgálatában, jól megérdemelt óvációkban részesítette, végül nagyszabású alapítványral és számos, jelentékeny adománnyal róta le háláját a nemzet iránt, amely ezt a kimagasló vállalatot létrejöttének pillanatától fogva

igaz szeretettel karolta fel. Az intézet jubiláris kiadványa történelmi becsű mű, melyből a jelen nemzedék és az utókor sokat tanulhat. *Ormodity Vilmos* főrendiházi tag, vezérigazgató emelkedett, eszmékben gazdag előszava után felleben a függöny és élénk tárul az intézet küzdelmes, de dicsőségteljes története.

Mindjárt az első kép, *Benczur Gyula* ecsetének remeke, mely az intézet *alapítását* ábrázolja, leköti figyelmünket és szinte megrendítőleg hat lelkünkre 1857. július hó 15-én a Nemzeti kaszinó egyik termében gyűltek össze az alapítók, hogy a szervezet alapkövét letegyék. És kik voltak azok, akik e szomorú időkben hajlamot éreztek magukban, a biztosításügy még akkor igen kevésbé népszerű eszméjének felkarolására? Ime a névsor: *Deák Ferencz, Eötvös József* báró, *Szögyény László, Apponyi György* gróf, *Károlyi György* gróf, *Desseffy Emil* gróf, *Sennyey Pál* báró, *Zsivora György, Török István, Sztányi Izidor, Tóth Lőrincz, Karácsonyi László, Harkányi Frigyes, Jellinek Mór, Gottesmann Miklós, Manno István, Somsich Pál, Perger Ignác, Fröhlich Frigyes, Nádassy István, Ürményi József, Ullmann Károly* és az alapítás nagymestere, az akkor még egyszerű biztosítási tisztviselő, később báró és főrendiházi tag: *Lévay Henrik*. Tehát politikai, társadalmi, közművelődési és közgazdasági tevékenységünk azon időben legelső harcosai állottak az alapítók sorában, kik közül többen arany betűkkel irták be nevüket hazánk történetébe. Az eszme megszüljője, kifejlesztője, a tervezet kidolgozója azonban, mint már említettük, *Lévay Henrik* volt s valóban jellemző a korra és szereplőire, hogy ezen egyszerű, jóformán ismeretlen férfiú eszméje, ki mint kis tisztviselő kezdte meg pályafutását, visszhangra talált a nemzet legkiválóbb férfiai körében és előkelő főurak nyújtottak segédkezet az eszme megvalósításához.

Csak hogy az alapítók gazda nélkül számoltak, mert akkor Magyarországnak nem a nemzet, hanem a *Bach-kormány* volt a gazdája. Ez pedig Magyarország fejlődését minden téren igyekezett meggátolni és talán ép azért, mert az új intézet alapításában annyi kiváló vezérférfiu vett részt, különböző ürügyekkel késleltette az engedélyezési eljárás befejezését és *Apponyi* gróf és mások egész tekintélyének latbavetésére volt szükség, hogy sok huza-vona és több alapszabálymódosítás keresztülvitele után az engedély végre megadassék. Csak ekkor, az alapítástól nyolcz hó mulva, 1858. január 16-án lehetett a tulajdonképeni alakuló közgyűlést megtartani, amidőn a kibocsátott részvények teljesen jegyezve és azoknak több mint fele befizetve volt. A közgyűlés elnökké *Ürményi Józsefet*, alelnökké *Zsivora Györgyöt* választotta meg, az igazgatósági, választmányi és vizsgálóbizottmány (felügyelő-bizottság) tagjai névsorában pedig majdnem mindazokat megtaláljuk, kiket fentebb alapítókul nevezünk meg. De a kamarilla huza-vonája ezzel még nem ért véget; a megválasztott elnök és alelnök nagyon be lehetek írva a bécsi fekete könyvbe, mert ezek megválasztását a »felsőbbség« nem erősítette meg. Pót-alakuló közgyűlést kellett tehát tartani, mely elnökkül *Lónyay Menyhértet*, alelnökkül *Hajós Józsefet* választotta meg.

Csak ezen előzmények után kapta meg a társaság 1858. márczius 13-án a működhetési engedélyt, mely napon tevékenységét tényleg meg is kezdte. Azonban az engedélyre való várakozás ideje nem mult el haszontalanul. A vezérigazgatóvá egyhangulag megválasztott *Lévay Henrik* rendkívüli tevékenységet fejtett ki a szervezés terén, úgy, hogy a működés megkezdése napján az intézetnek már tíz főügynöksége és 600 ügynöke volt. A bécsi akadékoskodás pedig üzleti szempontból csak javára szolgált az intézetnek; a nemzet ösztönszerűleg megérezte, hogy amit felülről gátol-

nak, az csak javára lehet a nemzetnek és ezt érezve, az intézet népszerűsége már ezáltal is meg volt alapítva. Egyfelől az intézet népszerűségét, másfelől *Lévay* óriási tevékenységét tükrözi vissza az 1858-iki csonka évről szóló *első mérleg*, mely *69,384 pfrt tiszta nyereséggel* zárul; fényes eredmény volt ez az akkori viszonyok közepette. Ezt a mérleget már csak történelmi becsénél fogva is egész terjedelmében közöljük. Ötven év előtt ilyen volt egy biztosító társaság évi mérlege:

**Az Első magyar általános biztosító társaság
első évi zárszámlája 1858-iki Márczius 13-tól Deczember 31-ig.**

A) Bevétel.			
153.848,951 pft. 34 kr. biztosított érték utáni tűz- szállítmány és jégkár díjak	—	1.252,125	
Alakítási költségekre befizetett járulékok	—	15,027	
A jégverés ellen kölcsönösen biztosító magyar egyesülettől átvételt	—	3,881	
Kamatok és vegyesek	—	36,330	
		<u>1.307,364</u>	
B) Kiadás.			
Tűz-szállítmány- és jég-károkkért	282,232		
Deczember 31-én még függő károkkért	14,290		
	<u>296,522</u>		
Viszontbiztosítások, törlések, jutalékok, üzleti- és ügynöki költségek, tisztii fizetések, nyomtatvá- nyok, uti költségek, iroda felszerelési tárgyak sat.	407,542		
C) Visszatartatik.			
Jövedelmi adófizetésre	7,709		
Az 1859-ik évre átvitt díjtartalék	526,205	533,914	1.237,979
Maradék			<u>69,384</u>
D) Felosztás.			
Igazgatósági járulékul 9%	6,244		
Tisztviselőségi jutalekul 4%	2,775		
Osztalék 3000 részvény után 12 frtjával	36,000		
Tartaléktőke	17,426		
Jégbiztosítási segéd-tőke	6,938		
	<u>69,384</u>		
Egyleti vagyon.			
Alaptőke 3000 részvény után	3.000,000		
Összes tartalék-alap	550,569		
Öszveg ppben	<u>3.550,569</u>		
Osztalék értékben	<u>3.728,098</u>		

Hogy az első működési év ily eredménnyel való lezárása után miként fejlődött az Első magyar általános biztosító társaság kezdetben lassan, majd az alkotmányos élet visszaállítása után rohamosan, miként vette fel üzleti működése körébe előbb az életbiztosítást, majd az összes főbb biztosítási ágakat, miként folytatott becsületes, de eredményes harcot versenytársaival szemben, kik töltötték be hazánk jelesei közül a dicső alapítók helyét, minő eredményeket ért el ötven év alatt az intézet, minő alapokat létesített a saját kebelében és mennyit áldozott közczélokra, azt a diszes emlékkönyv minden kérdés nélküli egyszerűséggel sorolja fel. Természetes, hogy mindezekre mi czikünk keretében nem terjeszkedhetünk ki, csupán még egy nagyjelentőségű történelmi mozzanat felemlítésére szoritkozhatunk. *Lévay* Henrik vezérigazgató, elhalmozva mindama kitüntetésekkel, melyek nálunk csak kevés kiváló férfiúnak jutnak osztályrészüül, 1898. évi márczius 5-én nyugalomba vonult és 1902. évi deczember 16-án, 75 éves korában jobblétre szenderült. Az agg vezérigazgató azonban már az 1897. év folyamán a vezérigazgatói teendőket 40 éven át hűséges, nagytehetségű és nagyszorgalmu munkatársára, *Ormodity* Vilmosra ruházta át, aki ez időtől fogva élén áll az intézetnek és hogy mit tett annak fejlesztése érdekében, azt mindenki tudja, aki a hazai közgazdasági tevékenység legujabb történetét csak némileg is ismeri.

1897-ben ünnepelte meg az intézet *Ormodity* 40 évi szolgálatának emlékünnepeit, most pedig, az intézet jubileumával egyidejűleg már a felszázados működés nagy érdemei elismerésében volt része *Ormoditynak* és konstatalhatjuk, hogy ilyen ünneplés eddig kevés folyt le az országban.

Végezetül az intézet nagyarányu fejlődésének feltűntetése céljából néhány adatot közlünk azokból a statisztikai táblázatokból, melyek az emlékkönyv végén tíz oldalt foglalnak el.

Tűz-, szállítmány- és betörés-biztosítás.

	1858.	1907.
	években	
	koronákban	
Bevett biztosítási díj	2.306,299	20.264,371
Károk száma	699	36,927
Kifizetett kárösszeg	781,820	9.935,714

Jégbiztosítás.

Bevett biztosítási díj	323,163	3.160,187
Károk száma	412	4,160
Kifizetett kárösszeg	130,237	2.063,606

Elemi biztosítás.

Díjtartalék	1.052,410	7.498,355
Tart. tőke	48,728	6.000,000
Külön tart. (1894-től)	560,000	3.387,199

Életbiztosítás.

	1860/63.	1907.
Kötvények száma	7,676	21,979
Biztosított összeg	25.605,908	80.850,344
Befolyt díjak	1.754,420	18.889,104
Kifizetett kárösszeg haláleset után	158,170	4.140,193
Lejárt kihazasítási tőkék	594	3.767,547
Kifizetett évjáradék	59,818	465,002
Díjtartalékok főösszege	967,884	111.471,258
Tiszta nyeresmény	215,070	1.235,146
A biztosítottak nyeresménye	23,388	427,976

E számok minden dicsőítésnél ékeesebben, meggyőzőbben beszélnek és fennen hirdetik, hogy az a biztosító intézet, mely ötven év alatt a fejlődés e fokára emelkedett fel, bátran, bizalommal nézhet az új félvévszázad elé.

A márcz. 13-án megtartott jubilaris közgyűlésen *Csekonics* Gyula gróf elnökölt, ki az ülést megnyitván, az évforduló nagy jelentőségéről emlékezett meg és az alapítók közül *Harkányi* Frigyes bárót, ki az igazgatóságnak most is tagja, majd *Ormodity* Vilmos vezérigazgatót üdvözölte, ki szintén 50 éve lépett a társaság kötelekébe.

Ormodity Vilmos meghatottan köszönte meg a közgyűlés ovációját. Ötven év előtt — ugymond — ugyanezen a napon kezdte meg a társaság működését és ezen a napon állította ki az első tűzbiztosítási kötvényt. Negyven éve áll az intézet élén és vezetői működését mindig a társaság érdekeinek szemmel tartásával végezte. A jubileum alkalmával konstatalni kívánja, hogy az intézet hatalmas fellendülését főleg a hű és becsületes tisztikarnak és jeles ügynöki gárdájának köszönheti. A maga részéről igéri, hogy ugyanolyan szorgalommal és ügyszeretettel fog dolgozni ezután is, mint eddig.

A közgyűlés *Ormodityt* őszinte lelkesedéssel ünnepelte majd *Harkányi* Frigyes báró köszönte meg az ünnepeltetést mire *Kozma* Andor felolvasta az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentést. A kulturának szolgálat a társaság azzal az *500,000 koronás jubileumi alappal*, melyet három éven át erre a célra gyűjtött a társaság és mely kizárólag hazafias és kulturális czélokra lesz rendelve. A társaság vezetőségének célja az, hogy ezt a jubileumi alapot idővel tovább fejlessze és egy millióra emelje, de már a mostani alakjában is üdvöshatást fog gyakorolni. A társaság részvényesei az idén *500 K osztalék* mellett még külön *250 K jubilaris dotációt* kapnak, úgy, hogy minden egész részvényre *750 K* esik.

Parisban: A Sociála Társaságának honlapján: www.parisban.hu

Gondoskodik az igazgatóság a társaság tisztviselőiről, akik részben a nyugdíj-igényben öt évi előléptetésben részesülnek. A *tisztviselők lakásbérét* is felemelte az igazgatóság. Végül a tisztviselők jubileumi remunerációképpen másfél havi fizetést kapnak. A nyugdíjazott alkalmazottak adóját és bélyegilletékét ezentul a társaság fogja fizetni.

Az ügynökök a jubileum alkalmából egy évre kettős províziót kapnak. A társasági orvosok szintén részesei a jubileumnak, amennyiben a társaság orvosainak nyugdíjalapjához 12,000 K adományval járul. A tüzoltókról sem feledkezett meg az igazgatóság és a budapesti tüzország egy 12,000 K-s autómobil kap, ezenkívül a tüzoltók országos segélyalapját külön 10,000 K-val dotálják. Végül a társaság a Magyarországi hírlapírók nyugdíjintézeténél egy külön segélyalapot létesít 5000 K-val, továbbá a Budapesti újságírók egyesülete segítőalapját is 5000 K alapítvánnyal gyarapítja.

A közgyűlés a felmentvényt minden irányban megadta, majd a társaság alelnökévé *Zichy János* gróft, választmányi taggá *Nádasdy Tamás* gróft választotta meg. *Zichy János* gróf meglehetősen köszönte a közgyűlésnek alelnökség történet megválasztását és végül a közgyűlés *Simonyi-Semadam* Sándor részvényes indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az igazgatóságnak, a választmánynak és a tisztikarnak.

A magántisztviselők és az új ipartörvény.

Köztudomású, hogy a mai ipartörvény helyett új ipartörvény alkotása tárgyában *Szterényi József* kereskedelmi államtitkár terjedelmes *tervezet*et dolgozott ki, melynek egy része (1—540 §.) már közzététetett.

A tervezetnek a pénzintézeteket és tisztviselőket érintő rendelkezései is nagy számmal vannak. Első sorban az a kérdés döntendő el, hogy a tervezetnek a magántisztviselőkre vonatkozó határozmányai a pénzintézeti tisztviselőkre is kiterjednek-e? E kérdésre megfelel a tervezet 1. §-ának 3-ik pontja, mely kimondja, hogy a kereskedelmi czégek — ideértve az összes kereskedelmi vállalatok üzletkört — az ipartörvény rendelkezései alá tartoznak, azt pedig, hogy a részvénytársaságok és szövetkezetek kereskedelmi társaságok, már a kereskedelmi törvény 61. §-a kimondta. E szerint részvénytársulati, illetve szövetkezeti alapon álló pénzintézetekre és azok tisztviselőire az ipartörvény kontemplált határozmányai kétségen kívül kiterjednek, nem terjednek azonban ki a 2. §. 8. pontja értelmében a *közszolgálati tisztviselőkre*. Egyébként a magántisztviselők kérdéses csoportjának a törvény alá tartozandóságát a tervezet 381. §-ának 1. és 2. pontja taxativ felsorolás útján is megállapítja, kimondva, hogy a magántisztviselők sorába tartoznak az igazgatók, czég-, üzlet- és osztályvezetők, mérnökök, műszaki tisztviselők, raktárnokok, mű- és munkavezetők, amennyiben az ipartörvény hatálya alá eső vállalatnál alkalmazták, továbbá az ipari és kereskedelmi vállalatok irodáiban alkalmazott pénztárnokok, könyvelők, számvételezők, levelezők, tisztviselők, irnokok, stb.

Megállapítva ekként azt, hogy a kontemplált intézkedések hatálya a pénzintézeti tisztviselőkre is kiterjed, már most ugy ezek, valamint az összes magántisztviselők érdekei szempontjából azon további kérdéssel kell foglalkoznunk, hogy *a magántisztviselők jogi helyzetének szabályozását célszerű-e az ipartörvénybe befoglalni, illetve ezen törvényben megoldani?* Tudjuk, hogy az ipartörvénynek a munkásügyet tárgyzó része első sorban az ipari és gyári munkások helyzetét és érdekeit kell, hogy szem előtt tartsa. Ámde gyári- és műhelymunkás vagy az elárúsítást teljesítő kereskedőség és a magántisztviselők közt minden tekintetben oly óriási

különbség áll fenn, hogy mindezek jogi helyzetének szabályozását már csak ez okból sem lehet egy kalap alá vonni. Alább majd kimutatjuk, hogy több intézkedésnél mekkora tévedésbe esett a tervezet készítője amiatt, hogy az ipari munkások helyzete szempontjából helyes elveket a magántisztviselőkre is felerősokolni igyekezett, itt csak azt említjük tel, hogy a legliberálisabb szellemtől áthatott országban sem mérnek egyenlő mértékkel a szellemi és fizikai munkát teljesítő alkalmazottaknak. De továbbá a magántisztviselők valamennyi csoportjára az ipartörvény vonatkozó határozmányai nem is terjednek ki, mert helyes disztinkció szerint magántisztviselő mindazon, szellemi munkát teljesítő alkalmazott, aki nem áll közszolgálatban. Hogy tehát az összes magántisztviselők jogi helyzete szabályozva legyen és hogy e szabályozás az illetők karakterének megfelelően vitessék keresztül, *feltétlenül szükségesnek tartjuk a magántisztviselőkre nézve külön, önálló törvény alkotását* s ez okból az ipartörvény tervezetébe befoglalt mindazon határozmányok törlését, melyek a magántisztviselőkre vonatkoznak.

Ennek előrebocsátása után áttérünk a tervezetnek a magántisztviselők jogi helyzetét szabályozó pontjaira. Ezek a tervezet III. címébe vannak befoglalva, mely *»munkásvédelem«* címet visel. A címnek a következő fejezetei foglalkoznak a magántisztviselők dolgaival: a XVIII. fejezet, mely a magántisztviselők *munkaviszonyait* tárgyazza, a XIX. fejezet, mely a *munkaidőt* szabja meg és a XXII. fejezet, mely a *munkaidőre* vonatkozik.

A *munka-viszonyra* vonatkozó lényegesebb határozmányok a következők:

A tervezet az *írásbeli szerződést* kötelezővé teszi, melynek feltételei csak újabb írásbeli szerződéssel változtathatók meg. Ha a munkaadó és tisztviselő e törvény hatálya előtt szerződést nem kötöttek, azt e törvény életbeléptétől számítva 60 nap alatt megkötni tartoznak. A szerződésnek tartalmaznia kell: az alkalmazás minőségét, a tisztviselő munkakörét, a pénzben és természetben biztosított fizetést és a határozott időre szóló munkaszerződésnél a munkaviszony időtartamát. A szerződésnek egy eredeti példánya a tisztviselőnek átadandó. Nem szükséges írásbeli szerződést kötni az ideiglenesen, 14 napnál rövidebb időre alkalmazott tisztviselővel.

A tisztviselő részére 1 évi szolgálat után az első tíz évi szolgálat alatt évenként 14 napi, a huszadik szolgálati évig 21 napi, a 25-ik szolgálati évig 28 napi, a 30-ik szolgálati évig 35 napi, azontul 42 napi *szabadságidő* engedélyezendő, melybe azonban a vasár- és ünnepnapok nem számíthatók be; ugyszintén nem számítható be a szabadságidő a felmondási időbe.

A tisztviselő *betegség* esetére fizetésére való igényét 6 hét tartamig nem veszti el. Ha a tisztviselő az 1907. évi XIX. t. cz. értelmében betegség esetére biztosítva van, őt a fizetésre való igény 3 hónap tartamig illeti meg, ebben az esetben a munkaadó azt az összeget, melyet az alkalmazott az idézett törvénycikk alapján, mint táppénzt kapott, a fizetésből levonhatja.

A tisztviselő a munkaadó beleegyezése nélkül *kereskedelmi üzletet nem folytathat* és a munkaadó üzletkörébe eső kereskedelmi üzleteket saját vagy harmadik személyek számlájára nem köthet. A munkaadó beleegyezése már az esetben is megadottnak tekintendő, ha ő a munkaszerződés megkötésekor tudta, hogy a tisztviselőnek kereskedelmi üzlete van, vagy a tisztviselő az ő üzletkörébe eső üzletek kötésével saját vagy harmadik személy számára foglalkozik és annak abbanhagyását ugyanakkor kifejezetten ki nem kötötte.

A *felmondási idő* a szolgálat első három hónapjában mindkét részről 2 hét. Három hónál hosszabb, de 5 évet meg nem haladó szolgálati idő esetén oly alkalmazottnál, aki évi 2400 korona fizetést nem kap, mindkét részről 6 hét, 5-től 10 szolgálati évig 3 hónap, 10 évi szolgálat után 6 hónap; oly tisztviselőnél, ki 2400 koronánál több fizetést élvez, 3 hónaptól 5 évig 3 hónap, öttől tíz évig 6 hónap, tíz évi szolgálat után 1 év. Ezeknél rövidebb felmondási idő a munkaadó

részére nem köthető ki. A tisztviselő a felmondási idő betartása nélkül elbocsátható, ha a munkaadó bizalmával visszaélve, az üzlet érdekeit veszélyeztető cselekményt követ el, vagy ha a munkaadó beleegyezése nélkül kereskedelmi üzletet folytat, vagy a munkaadó üzletkörébe eső kereskedelmi üzletet saját vagy mások részére köt; továbbá, ha a szolgáltatást legalább egy napig igazolatlanul elhagyja. Oly kikötés, hogy a munkaszerződést a felek valamelyike a törvényben meghatározott okokon kívül más okokból is felmondás és a felmondási idő betartása nélkül azonnal felbonthatja, csak úgy érvényes, ha az okok a munkaszerződésben megjelölteknek és azok a törvénybe vagy a jó erkölcsökbe nem ütköznek.

A munkaviszony megszűnése esetén a munkaadó a tisztviselőnek *bizonyítványt* köteles adni, melyben a munkaadó és az alkalmazott vezeték- és keresztnéve, az alkalmazás minősége és a munkaviszony időtartama feltüntetendő. Ha a tisztviselő kívánja, a bizonyítvány fizetésének nagyságát, valamint magaviseletének és tevékenységének jellemzését is kell, hogy tartalmazza.

Az *írásbeli szerződés* kötésének kérdése az első, mely kifogás alá esik. Elismerjük, hogy a szerződés jobb a sic volo, sic jubeo alkalmazásánál, de az önkénnyel szemben mégsem mentesít. A magántisztviselőnek nemcsak *kötelességei* vannak, hanem kell, hogy *jogai* is legyenek. Jogai az előléptetéshez, a tisztességes bánásmódhoz és ahhoz, hogy felmondás nélkül csak rendszeres fegyelmi eljárás útján legyen állásától megfosztható. Azért mi nem szerződést, hanem a magántisztviselő jogi helyzetét minden relációban pontosan szabályozó, jogait biztosító *szolgálati szabályzat* (pragmatika) alkotását tartjuk szükségesnek, melynek egyes pontjai csak a már alkalmazásban levő tisztviselők beleegyezésével változtathatók meg ezek hátrányára.

A *szabadságidő* adásának kötelezővé tételét helyeseljük és a kimért szabadságidőket elégségeseknek tartjuk. Azonban nem fogadhatjuk el a 385. §. határozmányát, mely a szabadságidő kötelezővé tételét számos magántisztviselőre nézve illuzóriussá teszi. Ebben az van kimondva, hogy ha az üzletben csak *egy* oly alkalmazott van, kit a végzendő munka természeténél fogva más nem helyettesíthet, ez az alkalmazott szerződésileg a szabadságidőhöz való jogtól megfosztható. Tehát, ha a pénzügytervezetben csak egy könyvelő, a gyárban csak egy mérnök van, ezek tekintetében ki lehet kötni, hogy soha sem élveznek szabadságot. Az olvasóra bizzuk az ebben rejlő méltánytalanság mérlegelését.

Nem helyes, hogy a magántisztviselő *betegség vagy baleset* esetén csak hat hétig kapja fizetését. E tekintetben a felmondásra nézve megállapított, az eltelt szolgálati idő tartamához viszonyított fokozat volna alkalmazandó, sőt a hosszabb szolgálati idő — például 20 év — eltelte után munkaképtelenné vált magántisztviselőnek bizonyos *végkielégítési összegben* való részesítése volna elrendelendő. Továbbá, ha nem is éppen igazságtalan, de nem méltányos az a rendelkezés, mely szerint a betegség, illetve baleset ellen biztosított magántisztviselő azon illetményét, melyet az a biztosító pénztártól táppénz címén huz, a munkaadó a fizetésből levonhatja. A betegség rendszerint oly nagy költségekkel jár, hogy ezek fedezésére a csekélyebb javadalmazású tisztviselő fizetése nem elég, nem volna tehát méltányos, hogy a munkaadó a harmadik által fizetett táppénzt a fizetésből levonásba hozza. Azt hisszük egyébként, hogy a tervezet kalmáris intézkedését, ha az a törvénybe át is menne, egyetlen munkaadó sem fogja igénybe venni.

A *felmondást* szabályozó 393. §-ra két észrevételünk van. Szükségesnek tartanók annak kimondását, hogy a *szolgálati szabályzat* értelmében *véglegesített* magántisztviselővel szemben a felmondási jog nem érvényesíthető, illetve, hogy az ilyen tisztviselő *csak fegyelmi eljárás* alapján hozott *határozattal* legyen állásától megfosztható. Ugyanez a szabály

alkalmazandó a felmondás nélkül való elbocsátásra is. Természetesen szabályozni kellene a törvényben a fegyelmi eljárást is és pedig oly módon, hogy a fegyelmi bizottságok — talán minden keresk. és iparkamara székhelyén — egyenlő részben munkaadókból és magántisztviselőkből alakítandók meg, természetesen az érdekelt felek kizárásával.

A *munkarend*. A 400. §. szerint, minden olyan *üzemben*, amelynek állandóan legalább tíz alkalmazottja van, munkarend készítenő és az szembetűnő helyen állandóan kifüggesztve tartandó. A 403. §. szerint aztán ebbe a munkarendbe tömördek dologra vonatkozó intézkedéseket kell felvenni, olyanokat is, melyek a törvényben és a munkaszerződésben már befoglalvák, úgy, hogy a munkarend terjedelmes külön házi törvényt képezne. Első pillanatra joggal azt lehetne feltételezni, hogy a munkarend megszerkesztése és kifüggesztése csak a gyárakra és nagyobb műhelyekre nézve kötelező, azonban a 400. §. kimondja, hogy kötelező azon munkaadókra is, akik a XVIII. fejezet hatálya alá eső magántisztviselőket alkalmaznak, ha azok évi fizetése a 2400 koronát nem haladja meg. Ekként mindazok a pénzügytervezetek, gyári és kereskedelmi irodák, melyek 2400 korona évi fizetésnél kisebb fizetéssel javadalmazott irodai alkalmazottainak száma a tizet eléri, kötelesek lesznek a munkarendet megszerkeszteni és kifüggeszteni. Szinte látványossága lesz majd a nagybankoknak ez a kifüggesztett „munkarend”, melynek szükségességét mi egyáltalán nem vagyunk képesek megérteni.

Végül a magántisztviselők *munkaidejére* nézve is tartalmaz a tervezet bizonyos határozmányokat, azaz ezeket a XXIII. fejezetnek csupán a czime igéri, mely fejezet 438. §. a magántisztviselők munkaidejére nézve csupán annyit tartalmaz, hogy a munkaadó köteles nekik délben Budapesten $1\frac{1}{2}$. a vidéken egy órai ebédelési időt engedni, mihez azonban az alkalmazottak nem tarthatnak igényt akkor, ha a munkaidő egyhuzamban tartatik, s hat óránál nem több. Ebből tehát nem tudjuk meg, hogy legfeljebb hány óráig szabad a magántisztviselőt foglalkoztatni, csupán a 16 életévüket még be nem töltött irodai alkalmazottakra nézve mondja ki a 423 §., hogy azok napi 8 óránál tovább nem foglalkozhatók.

Hogy minden üzem körülményeinek megfelelő általános érvényű munkaidőt a tervezet nem szab meg, értjük és helyeseljük is, de a munkaidőnek egy bizonyos maximumát mégis meg kellene szabni, valamint meg kellene állapítani azt is, hogy, mely esetekben s mekkora mérvben szabad a rendes munkaidőt meghosszabbítani és ezen külön órákért fizetésük arányában minő díjazás illeti meg a magántisztviselőket.

A konverziós kölcsönök illetékkedvezményének kiterjesztése.

Számos oldalról érkeznek hozzánk a váltók és biztosítéki okiratok alapján bekebelezett kölcsönök konverziójának illetékmentessége tárgyában felvilágosítást kérő levelek, melyekre együttes válaszként közöljük a közigazgatási bíróságnak a *Magyar Pénzügy* 1907. április 11-iki 15. számában közölt 29. számú döntvényét.

A *Magyar Pénzügy* 1907. évi 12. számában már közöltük, hogy a közigazgatási bíróság az 1900. évi 18. számú döntvény hatályon kívül helyezésével a konverziós kölcsönök illetékkedvezménye ügyében új döntvényt alkot, mely a régi döntvényvel szemben kimondja, hogy az 1881: LXX. t.-czikkben biztosított bélyeg- és illetékkedvezmény *kiterjesztetik a bekebelezett váltó és biztosítéki okirat eseteire* is, ha igazolattatik, hogy az átváltoztatás tárgya tényleg kölcsönt képez és ha a konverzió idejében a kamat meg volt állapítva és ha a konvertálás folytán, kötelezvényen alapuló jelzálogkölcsön keletkezik.

Ezzel az ügyvel a közigazgatási bíróság pénzügyi osztálya 1907. évi márcz. 15-én tartott ülésében foglalkozott és XXIX. szám alatt a fenti értelemben megalkotta az új döntvényt, mely a következő:

A m. kir. közigazgatási bíróság a 18. szám alatt hozott döntvény b) pontját megváltoztatja és kimondja, hogy az 1881. évi LXX. törvényzcikkben biztosított bélyeg- és illetékkezdvezmény azokra az esetekre is alkalmazható, melyekben jelzálogilag biztosított váltókövetelés, vagy biztosítéki okirat alapján bejegyzett zálogjoggal fedezett egyéb követelés tárgya a megváltoztatásnak, de csak abban az esetben, ha:

1. az új kölcsön jelzálogilag biztosított kötelezvény (adóslevél) alapján vétetett fel;

2. a régi követelés az adós által adott bekebelezési engedély alapján biztosított jelzálogilag.

Indokok: Az 1881. évi LXX. törvényzcikk indoklásából és a képviselőház pénzügyi bizottságának erre vonatkozó jelentéséből is kitűnik, hogy e törvénynek nyíltan kifejezett célzata az, hogy az ingatlanokat terhelő adósságoknak kisebb kamatozasu jelzálogkölcsönökre való átváltoztatása megkönnyíthessék.

Az ezen törvényzcikk által feltételezett kölcsönműveleteknél természetesen két kölcsön: a régi és az új áll egymással szemben. Hogy a régi kölcsönnek milyen okiraton kell alapulni, erről a törvény egyáltalában nem intézkedik, miért is a törvényben foglalt bélyeg- és illetékkezdvezmények megadását nem lehet ahhoz a feltételhez kötni, hogy a régi kölcsönkötelezvényen (adóslevél) alapuljon és hogy a zálogjog ezen kötelezvény (adóslevél) alapján jegyeztessek be.

Ebből nyilvánvalólag következik, hogy a törvény célzatához képest, váltó, vagy biztosítéki okirat alapján bejegyzett zálogjoggal fedezett kölcsönkövetelések sem zárhatók ki a bélyeg- és illetékkezdvezményből, mert ezek is nyilván kölcsönök és pedig jelzálogilag is biztosított kölcsönök lévén, nincs ok, mely miatt az 1881. évi LXX. törvényzcikk alkalmazása szempontjából más tekintet alá esessenek, mint a kötelezvény (adóslevél) alapján bejegyzett jelzálogkölcsönök.

Természetes, hogy ezeknél is csak annyiban adható meg a bélyeg- és illetékkezdvezmény, amennyiben az átváltoztatás (a konverzió) idejében fennálló tőkeadósság mennyisége és az akkor fizetett kamatok és mellékjárulék melyek a bélyeg- és illetékkezdvezmény megadására céljából összehasonlítás tárgyát képezik, igazoltatnak és ezek alapján a törvényben meghatározott feltételek megállapíthatók.

Ez a szempont azonban nem alkalmazható az új kölcsönre, amelyre a régi kölcsön átváltozik, mert a törvény célzatából és rendelkezéséből megállapítható, hogy a bélyeg- és illetékkezdvezmények a szoros értelemben vett jelzálogkölcsönök létrejöttét feltételezik, amit világosan bizonyít a törvény 1. §-ának első kikezdésében foglalt azon rendelkezése, hogy a bélyeg- és illetékmentesség a konverzió alkalmazásával kiállítandó kötelezvényekre, bekebelezési engedélyekre, úgy az ezek alapján eszközözendő telekkönyvi bejegyzésekre vonatkozik.

Ha tehát az új kölcsön nem kötelezvényen (adóslevél) alapul és a zálogjog nem kötelezvény (adóslevél) alapján bekebelezetik be, hanem például váltó, vagy biztosítéki okirat alapján: ez esetben a bélyeg- és illetékmentesség kedvezménye nem igényelhető. Utóbbi esetben nem igényelhető a bélyeg- és illetékmentesség már azért sem, mert a biztosítéki okirat alapján bejegyzett zálogjoggal fedezett váltóhitel, vagy folyoszámláhitel alapján esetleg a jövőben is újabb és újabb, konverzióval össze sem függő kölcsönök vehetők fel.

A döntvény rendelkező részének utolsó bekezdésében foglalt feltétel abban leli magyarázatát, hogy azok a váltó és egyéb követelések, amelyeknél a zálogjogi biztosítás nem kölcsönös megállapodáson alapul, a jelzálogkölcsönökkel az 1881. évi LXX. törvényzcikk szempontjából azonos tekintet alá esőknek nem vehetők.

Mindezeknél fogva a m. kir. közigazgatási bíróság pénzügyi osztálya 18. számú döntvényének b) pontjában foglalt rendelkezést a jelen döntvény értelmében kellett megváltoztatni.

A pénzügyi tisztviselők mozgalmához.

I.

A természet is készül ledobni a télnek, az élet rabságának feketés-szürke köntösét és úgy látszik, mintha ennek nyomában megmozdulna a pénzügyi tisztviselőségnek nehezen megmozdítható, hatalmas tábora. A tavasz ébredésével, mintha bennük is ébredne a tömörülés vágya közös érdekeik előbbre vitelére. A márczius szellője, mintha belőlük is kiváltaná a bizonytalanság homályából való kiszabadulás vágyát. A természet ébredése mintha az ő közönyös lelküket is fölriasztana letargiájából. Megmozdultak.

A mozgalom tereprajza a következő: A Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesületének igazgató-tanácsa ápri-

lis 19-én ülést tart Budapesten, hogy megvitassa a legfontosabb kérdések körül kifejtendő tennivalóit. A vidéki pénzügyi tisztviselők első, ez idő szerint legnagyobb egyesületének régi erénye, hogy higgadtan, nyugodtan, a viszonyok mérlegelésével szokta a pénzügyi tisztviselők ügyét tárgyalni. Senki sem vetheti ennek az egyesületnek a szemére, hogy izgága, hogy lármás és hogy erőszakos eszközökkel kergeti céljait. Ellenkezőleg: nyugalommal, körültekintéssel, mindenkoron annak a hangsúlyozásával kezdte munkáját, hogy az intézetek jogi képviselőivel, az igazgatóságokkal egyetemben akarja céljait megvalósítani. Tudom, hogy ez az eljárása nem találkozott osztatlan tetszéssel. Vannak, akik azt szeretnék, ha erélyesebb fellépéssel kérnék a tisztviselők anyagi és erkölcsi helyzetük javítását és kiméretlenül mutatnak rá azokra az akadályokra, amelyek miatt régen elérhető céljaikhoz nem juthattak el. Amde a Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesületét ezek a felbátorítások nem hozták ki megkezdett útjának nemes csapásaiból. Lassan, de biztosan akar előre jutni. Megnyerni akarja és nem legyőzni az ellenfeleket. Barátainak számát és nem a legyőzöttéket akarja szaporítani.

Ne vételessék tőlem öndicséretnek, ha most, amikor úgy látszik, hogy a Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesületének hívó szövege visszhangot keltve az egész országban, tömörülésre készülnek az összes vidéki pénzügyi tisztviselők, különösen is szükségét látom kiemelni a Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesületének fentebb vázoltam erényeit. Meggyőződésem, hogy csakis azon a módon érhetünk célt, amelyen a Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesülete járt el eddig. Nyugodtan, de pondarencziával kell föllépnünk. Igazunk tudatában, nem jövünk könyörögni, de nem is követelődünk az elvadult szenvedélyek féktelenségével. Erős összetartással, de okosan járjunk el. Főleg pedig óvakodjunk a szertevonástól! A kerékkötőket fegyverezzük le igazságunk erejével! De együtt, egy sorban, kéz kezet szorítva menjünk előre!

Valami csekélyke jogot én is formálok ahhoz, hogy a vidéki pénzügyi tisztviselők tömörülése óhajtasait. Azt is tudom, hogy a Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesületének és ezen egyesület önzetlen és egyéni áldozatoktól vissza nem riadó elnökségének, el nem vitatható érdemei vannak abban, hogy a vidéki pénzügyi tisztviselők előtt kigyultak a kollégialis összetartás szövéténekei és ezen szövéténekek világosságánál kezdik belátni mindenfelé, hogy ennek a tisztviselőségnek vannak óhajtasai, jogos óhajtasai arra, hogy erkölcsi és anyagi egzisztenciája ne legyen olyan, mint a futóhomok, amelyet elhord a legelső márcziusi szél is. És én, hivatkozva arra a jogra, amelyet imént jeleztem, meg hivatkozással azokra, amiket a Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesülete már eddig is tett, hadd kérjem, erről a helyről a vidéki pénzügyi tisztviselők karát, hogy kezet fogva, egymást támogatva álljanak sorba!

Ezt pedig azért tartottam kötelességemnek elmondani, mert tudomásom van róla régebb idő óta, hogy a vidéki pénzügyi tisztviselők országos kongresszusra készülnek. Azzal érveltek mellette, hogy a vidéki képviselők szavát nem hallgatják meg a szülőföldön, amelylyel meghallgatják majd az egész ország vidéki pénzügyi tisztviselőségének a felszólalását. Ez így van ugyan, — de ez nem ront le az igazság értékéből semmit sem. Es úgy van a világon mindenütt, hogy egyes téglákból épül a leghatalmasabb palota is. A vidéki pénzügyi tisztviselőknek az lenne az első feladatuk, hogy a tégladarabokat csinálják meg, vagyis alkossák meg a Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesületét, meg a Hevesmegegyi tisztviselők egyesületének a mintájára a vidéki körzeteket! A vidéki körzetek rendezzék az országos kongresszust.

Hanem másképp történt. Ne essék érte se kritika, se kitogas senki ajakán. Az ügyért, a tisztviselőség érdekeiért, törekvéseinek sikere érdekében, most már ne nézzük, hogy egyszerre palotákat akarunk építeni: hanem mindnyájan álljunk a munkások közé! Az előkészületre szánt idő rövidségét paralizáljuk odaadó munkánkkal. A lokális szervezetlenség hiányait pótoljuk erős összetartással. Ha már egyszer kiadták a jelszót, hogy csináljunk országos kongresszust, hát legyen az országos minden tekintetben, *a tisztviselőség részvételével, — a tárgyalás menete, — a határozatok előkelő volta*: mind, mind legyen méltó ahhoz a nagy tökéhez, melyet erkölcsi szempontból képvisel a vidéki pénzügyi tisztviselői kara. Most már ne nézzük, hogy ki az, aki dolgozik. Becsüljük meg minden munkás kezét, amelyik előbbre kívánja vinni azt az ügyet, amelyet a sok szeretettel és a kezdő páratlanul álló kitartásával kezdett a Dunántuli pénzügyi tisztviselők egyesülete!

Berényi Pál dr.

II.

A „Pénzügyi Szemle“ legutóbbi számában „Zászló-bontás“ cím alatt Czira Endre debreczeni főkönyvelő által aláírt felhívás jelent meg, mely a vidéki pénzügyi tisztviselőket szervezkedésre és kongresszus tartására hívja fel. A cikkben felsoroltakra, mivel azok az összes tisztviselők érdekeit érintik, kötelességünk felszólalni, nehogy az abban kimondott szervezkedési forma, mely a tisztviselői kar egy töredékének tömörítésével kívánja a célokat a megvalósuláshoz közelebb vinni, mint helyes fogadtassék el.

Jól ismerjük a tisztviselők nehéz helyzetét a fővárosban és vidéken egyaránt, s az elsők között voltunk, akik a szervezkedés szükségességét hangoztattuk. Az országos szervezet létesítésének eszméjét elsőként vetettük fel, de azt csakis azon az alapon tartjuk felépítendőnek, amelyen a fővárosi és vidéki tisztviselők közös érdeke azt megengedi. *Csakis azt a szervezkedést fogják a nagy közvéleményben és a vezető körökben a pénzügyi tisztviselők igazi érdekképviseletének elismerni, amely nem egyes csoportok képviselőiből rekvirálódik, hanem az összes tisztviselők osztatlan, igazi érdekképviseletként mutatkozik be.*

Felette szomorúnak tartanók, ha a korunkban már eddig is észlelt bomlási procezzust a debreczeni kongresszus tovább fejlesztené és a szakadékot, mely a fővárosi s vidéki tisztviselőket — sajnos — ma is szétválasztja, még mélyebbé, talán áthidalhatatlanná tenné.

Nem az ellen van kifogásunk, hogy egy pár tagadatlanul lelkes egyén, a debreczeni kongresszus megtartása révén a kari problémákkal foglalkozni kíván, hanem azt helytelenítjük, hogy ezt kizárólag a vidéki pénzügyi tisztviselők érdekében és bevonásával kívánják megtartani, mert igen nagyszámú fővárosi és vidéki kartársunk megbízásából ki kell jelentenünk, hogy az erők ilyen szétforgácsolását igen sok kartársunk károsnak tartja s azt sem a közös, sem pedig a vidéki kartársi érdekek szempontjából nem helyeslelheti.

Ha az idézett felhívás szerint „*utolsóknak*“ szervezkedünk, szerintünk *legalább jól kell szervezkednünk*, mert elhibázott alapon csak fél-akció lehet kifejteni, csekély eredménnyel. Azok a kérdések, melyeket a kongresszus tárgyalni kíván, mint: *a választott bíróság kérdése, a nyugdíj-ügy, az új ipartörvény-javaslat hiányosságai*, mindnyájunk érdekeit érintik! Nem helyes tehát, ha *legelső országos kongresszusunk csak egy töredékünk megnyilatkozása lesz, mert ez az ügynek csak kárára lehet és a problémák megoldását egyoldalúan készíti elő*. Nem szabad elfelednünk, hogy a fővárosi közép- és kis intézeteknél (hat nagy intézet képez csak kivételt) még sulyosabbak a bajok, még égetőbb

a kérdés, mint a vidéken. Ezt a viszonyokat alaposan ismerő egyének megerősíthetik. Mi joga zárja ki tehát a kongresszus rendezősege már eleve a fővárosiak bizonyára egyöntetű és az övékével bizonyára azonos nézetének megnyilatkozását azzal, hogy kizárólag vidékinek jelöli azt meg?

Ha a vidéki pénzügyi tisztviselők a 10,000 főre tehető tábora számát a rendezőség, ezzel szembeállítani nem helyes a fővárosiak 4000-nyi tömegét. *Nem gondolják a kongresszust rendező igen tisztelt kartársaink azt, hogy szebb és lélekemelőbb lenne, ha a kongresszus a magyar pénzügyi tisztviselők egyetemes megnyilatkozása volna s azon a fővárosi és vidéki kartársak akarata egységesen nyilvánulna meg?*

Ajánljuk: térjenek át erre az alapra. Ma még nem késő. Tegyük félre az egyes töredékek vagy egyének érdekeit és ilyen irányban végezzék az előmunkálatokat. Ezrekre rugó új erőt nyerne a mozgalom és valóban azzá válna, aminek kellene lennie: az első egyetemes pénzügyi tisztviselői kongresszussá.

A fővárosiak mozgalmának sikertelensége is a szervezkedés elhibázott voltában és a mozgalom vértelenségében rejlett! Ennek az első kongresszusnál nem szabad megtörténni! Azt megakadályozni kötelességük azoknak, kik hasonló mozgalmakban résztvettek, a vezető körök felfogását, a tisztviselők nézeteit és öhajításait ismerve, tudják, hogy a debreczeni kongresszus, ha nem tér át annak szervezősege a kifejtett alapokra, meddő és sikertelen lesz!

Szász János.

Dunántuli pénzügyi tisztviselők egyesülete.

A Dunántuli pénzügyi tisztviselők egyesületének április 19-én tartandó tanácsülésén Dénes József titkár a következő javaslatot terjeszti elő:

A vidéki pénzügyi tisztviselői kar sérelmeinek, kívánalmainak megvitatása és a további együttes eljárás megindítása végett 1908. június 28-án Budapesten országos kongresszus tartassék. A kongresszus elé a következő határozati javaslatok terjesztetnek:

I. Jogviszony.

1. Örömmel és hálával üdvözlő a kongresszus a kereskedelmi miniszter és államtitkár urakat, hogy az ipartörvény keretében a magántisztviselők összességének jogviszonyait méltányosabban és humanusabban rendezni kívánja. Mégis rámutat ezen törvénytervezet hiányosságára.

A 390. §. helyett kérjük: Ha a tisztviselő szolgálata teljesítésében véletlen betegség vagy baleset miatt ideiglenesen gátolva van, a fizetésre való igényét a felmondási idő tartamáig nem veszti el. Ha a tisztviselő az 1907. évi XIX. t.-cikk értelmében betegség vagy baleset esetére biztosítva van, őt a fizetésre való ez az igény mégis megilleti.

Kéri a kongresszus, hogy a törvény elbocsátás esetén a fizetési és szolgálati idő nagyságához mért végkielégítést állapítson meg és a végkielégítés összege csőd esetén a tömegtartozások közé soroztassék.

2. Mondja ki a kongresszus, hogy a vidéki pénzügyi tisztviselőknek a törvényben gyökerező jogai védelmére feltétlen szükséges a peres kérdések eldöntésére szolgáló, fele részben tisztviselőkből, fele részben pénzügyi igazgatókból álló választott szakbírósg.

3. Mondja ki a kongresszus, hogy a vidéki pénzügyi tisztviselői kar speciális helyzete, jogviszonyának ezen helyzethez megfelelő rendezése végett és közgazdasági szempontból is sürgősen megalkotandónak tartja a takarékpénztári törvényt. A takarékpénztári törvény ne bénítsa meg a pénzügyi intézetek működését, de tegye kötelezővé:

- a) az autonóm szervezkedést, létesítvén a pénzügyi kamarát,
- b) a revizori intézményt,

c) az állandó belső ellenőrzést a napibiztosi intézmény mellőzé-
sével szakértő ellenőrökkel;

d) a tisztviselők függetlenítését jogviszonyának és nyugdíjának
rendezése által.

II. Nyugdíjügy.

1. A vidéki pénzintézeti tisztviselők 1908. június 28-án Budapesten
megtartott kongresszusa kéri a kormányt, hogy a szocialpolitikai
alkotásai között első helyen a pénzintézeti tisztviselők nyugdíjbiztosítá-
sáról gondoskodjék oly alapon, hogy az agkori és rokkantsági bizto-
sítás mellett az özvegyek és árvák ellátásáról is gondoskodás legyen.

A vidéki takarékpénztárak által létesített nyugdíjalapok kezelé-
sében eddig tapasztalt számos viszályra való tekintettel, különösen,
hogy a nyugdíjalap tőkéje az üzleti forgatókébe bevonatik és a biz-
tosított tisztviselők nyugdíját veszélyeztetik, továbbá a legkedvezőbb
esetben is a tisztviselők költözködési jogát akadályozzák: sürgős szük-
ségnek látja a kongresszus a nyugdíjalapok szigorú és hatósági ellen-
őrzését a matematikai mérlegre és a nyugdíjalap vagyonának kezelé-
sére vonatkozólag. Szükséges, hogy a nyugdíjalap a vállalat tulajdo-
nától teljesen kivonassék, hogy azt a vállalat forgalmi tőkéjétől teljesen
elkülönítve kezeljék, hogy ez a nyugdíjvagyont az üzleti kon-
junkturák befolyása alól függetlenítsék. Evégből kéri a kongresz-
szus a kormánytól visszamenő hatályú törvény alkotását, hogy
vállalati magán-nyugdíjpénztárak csupán a kormány által jóváhagyott
alapszabályok alapján működhetnek.

2. Mondja ki a kongresszus, hogy az elnökséget megbizsa, hogy
ezen határozatokat a bennük foglalt kívánások mielőbbi megvalosí-
tásának előmozdítása végett a kereskedelmi miniszter elé terjessze azzal
a kívánással, hogy a határozatokat az ipartörvény megalkotásánál
figyelembe vegye és illetve a takarékpénztári törvény megalkotása
végett a pénzintézeti tisztviselők bevonásával a legrövidebb időn belül
hívjon össze szaktanácskozást.

III. Anyagi helyzet.

A vidéki pénzintézeti tisztviselői kar jelenleg oly rosszul fizet-
tetik, hogy a legtöbb helyen a közönséges munkás keresete felül-
mulja a tisztviselő jövedelmét, mondja ki tehát a kongresszus:

A tisztviselői kar kéri a takarékpénztárak igazgatóit, hogy
bizetéseiket tanulmányaiknak, a felelősségteljes munkának és drága
megélhetési viszonyoknak megfelelően állapítsák meg, hogy a tiszt-
viselői kar, mely mindig együtt érzett, összeforrt intézetével, ne legyen
súlyos anyagi gondoktól terhelten elvonva kötelessége teljesítésétől.

A kongresszus kéri a takarékpénztárak vezetőit, díjtalan tiszt-
viselőket ne alkalmazzanak, tisztviselőik előmenetelét könnyítsék meg,
hogy a tisztviselői kar és igazgatóság együttműködése az intézetek
biztos és szolid fejlődését biztosítsa.

Pénz- és értékpapírpiaçz.

Budapest, március 11.

A nemzetközi pénzpiacra némi szilárdulás észlelhető,
nevezetesen Berlinben és Párisban vált feszültebbé a hely-
zet. E körülmény azonban csekély jelentőséggel bír, amennyi-
ben a szelvény-beváltások céljára szükséges pénz vissza-
tartásában leli magyarázatát. Így a német jelzálogbankok
zálogleveleit április 1-én esedékes szelvényeinek beváltását
már e hó 15-én megkezdték s e célra jelentékeny össze-
gekre van szükségük. A magándiszkont Berlinben 4⁵/₈%-ra
ment fel, ellenben Londonban a pénz bőven áll rendelkezésre,
az Angol bank statusza igen kedvező s a City a bankráta
ujabb leszállítását várja a jövő hétre, ami azonban, tekintve
az évnegyed közelségét, a pesszimisták szerint aligha fog be-
következni. Kedvező hírek érkeztek az amerikai pénzpiac
helyzetéről is. Londonban a magánkamatláb 2³/₄%-ig esett.
Párisban némi szilárdulás mutatkozik és ennek következté-
ben a magándiszkont 2¹/₂%-ra ment fel.

A belföldi pénzpiacra a szelvény-kifizetések céljára
szükséges pénz rezerválása egyre tart s ez okból a pénz-

kinlát csökkent, anélkül azonban, hogy ez a magán-kamat-
láb emelkedését eredményezte volna, mely Bécsben állan-
dóan 4¹/₄%. A kereslet folyvást csekély: a külföldi pénz-
ajánlatok megszűntek. Az Osztrák-magyar bank március 15-iki
kimutatása a pénz nagyarányu visszafolyásáról tanuskodik.
A bank váltótárczája egy hét alatt 38.7 millióval, a lombard
1.8 millióval csökkent, a jegyforgalom 15.2 millióval ment
vissza, az adómentes jegytartalék pedig 20.4 millióval emel-
kedett. Nevezetes jelenség, hogy a bank érczkészlete a le-
folyt héten 5.1 millióval szaporodott.

A jegybankok utolsó kimutatásai:

Osztrák-magyar bank: márcz. 7. márcz. 15.

	k o r o n a	
Érczkészlet	1,479,863,000	1,485,053,000
Váltótárca	478,322,000	439,617,000
Lombard	81,888,000	80,050,000
Bankjegyforgalom	1,748,712,000	1,733,493,000
Adómentes jegytartalék	131,150,000	151,889,000
Bankkamatláb	4 ¹ / ₂ %	4 ¹ / ₂ %

Német birodalmi bank: márcz. 7. márcz. 15.

	m a r k a	
Érczkészlet	924,370,000	940,988,000
Váltótárca	922,397,000	949,904,000
Lombard	94,606,000	77,431,000
Bankjegyforgalom	1,368,121,000	1,342,508,000
Adómentes jegytartalék	136,218,000	166,550,000
Bankkamatláb	5 ¹ / ₂ %	5 ¹ / ₂ %

Angol bank: márcz. 5. márcz. 12.

	f o n t s t e r l i n g	
Érczkészlet	39,280,000	39,993,000
Váltótárca	33,918,000	34,958,000
Bankjegyforgalom	28,212,000	27,957,000
Összes tartalék	29,518,000	30,491,000
Bankjegytartalék	28,113,000	29,072,000
Bankkamatláb	4%	3 ¹ / ₂ %

Francia bank: márcz. 5. márcz. 12.

	f r a n k	
Aranykészlet	2,758,709,000	2,758,954,000
Ezüstkészlet	903,897,000	951,610,000
Váltótárca	1,095,274,000	1,049,820,000
Bankjegyforgalom	4,395,137,000	4,807,990,000
Bankkamatláb	3%	3%

A lefolyt tőzsdei hét a tavalyi márciusi eseményekre
emlékeztetett. Ezuttal azonban nem a tulhajtott spekuláció
hajótörése következett be, hanem a befentesek okozták,
hogy a tőzsde iránya ötletszerűen ellanyhult nálunk és a
hivatásszerű játékosok hosszabban-széltebben realizáltak ügy-
letüket, amelyet annyi viszontagság után nagy áldozattal
tartottak. Való, hogy időközben a német tőzsdereform ked-
vezőtlen fordulatot vett és már-már úgy látszott — noha
még kenyértörésre nem került a dolog — hogy a német mer-
kantilizták érdekében nem tesznek semmit és az áldatlan
helyzet a tőzsde-üzlet dolgában Németországban ezentul is
magmarad. A király is hirtelen megbetegedett, aminek azon-
ban tulnagyi fontosságot tulajdonítottak azok a spekulánsok,
akik visszaemlékeztek szeptember végére, amikor a király
súlyosan megbetegedett. Akkor az értékpiaçzon nagy vesz-
teségeket szenvedtek, akik hossz-angazsmánt tartottak fönt.
De szerencsére most nincs miért aggódni.

Az elmúlt hét végéig tartott irányban folyt nálunk a
vásár, de már a vasárnapi magánforgalomban nagyon ide-
gesen viselkedett a spekuláció, amelyet a király megbete-
gedéséről közölt és szordinaszerűen letompított hír arra
buzdított, hogy valóságos pusztítást vigyen véghez a forgal-
masabb játékpapírok árában, ami sikerült is. De följegy-
zendő, hogy az áru a bécsi és berlini piaçz erősebb kezébe
ment át, ahonnan csak kellő időben és tetemesen drágább
áron fog ismét a tájékozatlan és szerencsétlen kezű buda-

pesti spekulánsok kezébe visszakerülni. Az *osztrák hitel-részvény* 645.25 K és 639.— K közt ingadozott és végül 641.50 áron zárult. A *magyar hitelrészvény* ellen intézett támadás volt a leghevesebb, így történhetett csak, hogy tullóttek a czélon és szivesen visszavásárolták, végül 767.— K áron zárult. Az *államvasut-részvény* kedvezőtlen forgalmi kimutatása révén 667 koronáig esett, de csakhamar javult ismét 671.50 koronáig, utóbb 673.— K áron zárult. Mig a *déli vasut-részvény* sem menekült a bécsi kulisz rombolási kedvtől, minek folytán 143.50 koronáig hanyatlott, de csakhamar javult, végül pedig 143.75 K áron zárult.

A *helyi piac* iránya is igen lanya volt. E fölött nincs mit csodálkoznunk, hiszen a pénzületeink, amelyek ezidőszerint az értékületet teljesen maguknak foglalták le, körlevelekkel fordultak ügyfeleikhez, azokat *széleskörű realizálásra buzdítván*. Eljárásuk támogatására a nemzetközi, sőt a belföldi pénzpiac rosszabbodását hozták föl érvül, az ügyfelek pedig hiven engedelmeskedtek a hozzájuk intézett fölhívásnak. Csakis így magyarázhatjuk meg azt a sűrűgető kínálatot, amely minden ok nélkül katasztrófaszerűen nehezedett a helyi piacra. Egyetlen egy érték sem menekült meg a lavinászerű kínálat következményeitől, legsúlyosabban szenvedett a *jelzálogbank-részvény* amely az Achilles-sarka a helyi forgalomnak. De még a *rimamurányi részvényt* sem kímélték meg, mert ösmeretes volt, hogy a kuliszban sokat foglalkoztak a bécsi vaspiacon mozgalma kapcsán favorit-vasértékünkkel.

A *készárupiaczon* igen kevés üzlet volt. Ha keresletről nem is szólhatunk, de a kínálatot sem kell kiemelnünk. Nagyobbára pénzületeti részvények cseréltek gazdát tartott áron. Felemlítendő a *Hermes* 30 koronás és a *Pannonia* 50 koronás áremelkedése.

A *sorsjegypiaczon* változás nem volt.

A *valuta és ércváltó* is meglehetősen változatlan. A német fizető eszközök 5 fillérrel javultak, az amszterdami váltó 30 fillérrel, a londoni váltó 12 $\frac{1}{2}$ fillérrel csökkent.

A *jaradékpiacon* iránya kifejezetten lanya volt. A pénzpiac rosszabbodásával egyidejűleg a kereslet is megcsappant, sőt a vezető jaradék a kontremipárt támadásának czéltáblája volt. A magyar aranyjaradék 55 fillérrel, a magyar koronajaradék 60 fillérrel, a magyar földteherkötvény 90 fillérrel, a közös jaradék 40 fillérrel, az osztrák aranyjaradék $\frac{1}{2}$, a koronajaradék $\frac{1}{4}$ százalékkal csökkent. A záloglevél és kölcsönkötvény üzlettelen, változatlan.

A külföldről érkezett részletes tudósításaink a következők:

Berlinben a német tőzsdereform sorsa nagyon lehangozta a spekulációkat. Az amerikai piac buzdítása ennek következtében kárba veszett. A bányáértékek ára lemorzsolódott. A pénzpiac feszültsége is kedvezőtlenül hatott, noha remélik, hogy az évnegyedi lejárt után a feszültség kissé alább hagy. Az iparértékek piacán is lanyhaság uralkodott.

Párisban a belföldi jaradék tartósan emelkedett. Az orosz értékek kissé hanyatlottak. A bányapiac ingadozó.

Londonban többszöri változás után ismét szilárdabb irányzat kerekedett fölül. A rézbányapiac javult.

Newyorkban ismét a földözési szükséglet adja meg a piacnak a kellő támasztékát. De komoly vásárlóknak még nyoma sincsen.

Bécsben a király gyöngékedésének híre és budapesti eladások szültek reakciókat, amely azonban szerény kiterjedésű volt. A vasut-részvények eleintén hanyatlottak, utóbb megint javultak. Csak a forgalom hágy sok kívánni valót fenn.

Az e heti jelentékenyebb árváltozások a következők:

	márcz. 11.	márcz. 18.	Változás
Magyar aranyjaradék	112.25	111.70	- 0.55
Magyar koronajaradék 3 $\frac{1}{2}$ %	84.50	83.50	- 1.—
Magyar koronajaradék 4 $\frac{1}{2}$ %	94.25	93.80	- 0.45
Magy. földteherment.	95.50	94.60	- 0.90

	márcz. 11.	márcz. 18.	Változás
Hazai bank	282.—	277.50	- 4.50
Hermes váltóüzlet	320.—	365.—	+ 45.—
Agrárbank	422.—	421.—	- 1.—
Magyar hitel	771.75	767.—	- 4.75
Jelzálogbank	428.—	427.50	- 0.50
Kereskedelmi rt.	587.—	581.—	- 6.—
Leszámitolóbank	488.—	476.—	- 12.—
Magy. pénzüint. közp. hitelbank	998.—	985.—	- 13.—
Osztrák hitel	643.25	641.50	- 1.75
Osztr. m. bank	1720.—	1730.—	+ 10.—
Keresk. bank	3340.—	3320.—	- 20.—
Bpest III. ker. takaréék	200.—	193.—	- 7.—
Bpest-lipótvárosi tkp.	171.—	170.—	- 1.—
Egyes. bpest. f. v. takaréék	2135.—	2140.—	+ 5.—
Magyar általános takaréék	590.—	585.—	- 5.—
Pesti hazai I. takaréék	18375.—	18000.—	- 375.—
Első magyar ált. biztosító	10600.—	9750.—	- 850.—
Pannonia vbiztosító	2275.—	2325.—	+ 50.—
Concordia gőzmalom	177.—	175.—	- 2.—
Bpesti gőzmalom	1640.—	1580.—	- 60.—
Köszén és téglá	482.—	480.—	- 2.—
Magyar aszfalt	164.—	162.—	- 2.—
Kerámiai gyár	208.—	211.—	+ 3.—
Salgótarjáni köszén	571.—	573.50	+ 2.50
Ujlaki téglá	303.—	302.—	- 1.—
Danubius	218.—	213.—	- 5.—
Rimamurányi vasmű	540.50	535.50	- 5.—
Weitzer gépgyár	386.—	383.—	- 3.—
Brassói czellulóze	427.—	423.—	- 4.—
Felten és Guillaume	940.—	955.—	+ 15.—
Textilipar	818.—	800.—	- 18.—
Magyar vasuti forg.	369.—	367.—	- 2.—
Magyar villamoss. rt.	278.—	274.—	- 4.—
Törökbir. dohány	416.—	407.—	- 9.—
Adria tengerhajó	426.—	419.—	- 7.—
Közuti vaspálya	562.50	558.50	- 4.—
Városi villamos	275.—	275.—	—
Déli vasut	148.—	143.75	- 4.25
Osztr.-magy. államvasut	672.—	673.—	+ 1.—

A gabonatőzsdéről.

Budapest, márczius 18.

Az áprilisi határidők immár küszöbön vannak, a gabonaüzlet helyzetének tisztulnia kellene. Mégis nagy bizonytalanság uralkodik és a különféle verziók, kombinációk kifejezésre jutnak az amugy is kis forgalmu üzletben. A tudósítási hét elején a szilárd, biztatóbb irányzat kerekedett fölül, azonban az argentinai elhajózások rekordszámai (2 millió métermázsa buza a mult héten) ugy a külföldi piacokon, mint nálunk is, erősebb árcsökkenést idéztek elő. Az Európa felé uszó buza óriásu mennyiségű kb. 17 millió métermázsa és minthogy e héten is az argentinai elhajózások előreláthatólag szintén igen tekintélyes kvantumra rugnak, az árköveteléseket pedig leszállították: mind e tényezők hozzájárulnak ahhoz, hogy a külföldi fogyasztás nem siet a fedezéssel.

Nálunk a külföld eseményei csak részben voltak befolyással és helyi jelenségek uralkodnak a piacot. A vetésekre panaszok alig hallhatók ami némileg jobb arukínálatban nyer kifejezést. A lisztüzlet alig mozdul, malmaink erősen redukálva dolgoznak. A heti őrlés jelenleg kb. 75,000 mm., mivel 2 malom gépjavitás miatt néhány hétre megállt. A vidéki malmok közül egyesek teljesen beszüntetik az üzemet a folyó idényre, mivel a nyersanyag beszerzése nagy nehézséggel jár.

Buza. Malmaink a tudósítási héten mintegy 85,000 mm.-t vettek. A hét elején még magas árakat fizettek, azonban a határidő-üzlet csökkenése által az arbitrazsált tételek könnyebben voltak eladhatók. A kínálat teljesen kielégíti a nem sürgösen jelentkező keresletet. Hogy ez később is így lesz-e, nagyon kérdéses, mert a készletek fogytán vannak, annál is inkább, mivel az osztrákok is a mi buzánkhoz folyamodnak és az idény hátralevő hónapjaiban ez mindig erősebben jut majd kifejezésre. Hajoarut már alig kínálnak, malmaink most már a raktárarukra vannak utalva. A heti árcsökkenés mintegy 15 fillerre tehető.

Rozs. E czikk irányzata igen szilárd, a buzaarak erősebb visszasesése a rozsarakat alig érintette, a kétségkívül megállapítható aruhiany, szemben a fogyasztók sürgős keresletével, ugyszolvan lehetlenné teszi az árcsökkenést — Ausztria részéről igen jó vételkedv mutatkozik, csakhogy a készletek hiánya miatt nehezen elégíthető ki. Jegyező 10.50—10.60 koronát budapesti paritásban.

Tengerit az állomásokon elég jól kinalják, a fogyasztás azonban csökkent. A többi cikkek szilárd irányzata befoiyasolta némileg, azonban nem tarthatta meg magasabb árnyóját és visszaesett előbbi helyzetébe. Bécs részére több rakomány kelt el néhány fillérrel a májusi tengeri ártolyama alatt Budapest áthaladóban. A helybeli fogyasztás 660 K-ért vásárolt kocsira rakva.

Zab. A helyi szükséglet 7-80-8.— korona között látja el magát. Takarmány árpából néhány vagon kelt el 7.20-30 koronáért budapesti paritásban.

A határidő-üzlet kis forgalom mellett nagyobb árváriációkat rögtönöz. Minthogy közelebb jutunk az áprilisi terminushoz, az angazsmanokat rendezni kell, a kismemberek realizálnak és ez csökkenőleg hatott az árakra. Az időjárás a hét elején hűvösebb, lévén, szilárdabb irányzatnak adott helyet, azonban a beállt enyhébb idő előmozdította a realizálásokat és ösztönzés híjján az árak lemorzsolódtak. Az áprilisi és májusi buza 30 filléres deportja 2-3 fillére zsugorodott össze. A mai napon ismét megfordult az irányzat, újból szilárdság állott be, részben bécsi vételekre, részben a hűvös időjárásra. A hozatalok ma igen csekélyek voltak, 500 mm. buza, kb. 15,000 mm. örleményesszállítással szemben és ez is nagyban hozzájárult a kedvezőbb hangulat előmozdításához. Az e heti zároárfolyamok a következők:

	12	13	14	16	17	18
Buza áprilisra	12.13	11.92	11.90	11.69	11.68	11.80
Buza októberre	9.95	9.85	9.87	9.78	9.78	9.87
Rozs áprilisra	10.77	10.68	10.68	10.60	10.61	10.70
Rozs októberre	8.78	8.68	8.67	8.66	8.62	8.67
Tengeri májusra	6.79	6.72	6.70	6.68	6.66	6.70
Zab áprilisra	7.91	7.87	7.86	7.75	7.72	7.77

KÜLÖNFÉLÉK.

Bank- és hitelügy.

A Központi kereskedelmi és iparbank rt. második, 1907. évi mérlege szerint az alaptőkeemlést 2 millióról 5 millió K-ra teljes sikerrel hajtottak végre és így a bank, a 2.437,809 K (1906: 1.101,261 K) betétől eltekintve, teljesen a saját tőkéivel dolgozott. Értékpapírokba 642,752 (183,165) K, váltókba 4.220,224 (1.812,274) K, lombard-kölcsönökbe 1.603,916 (704,266) K és folyószámla-kölcsönökbe 1.071,157 (441,258) K volt fektetve. A bruttó bevétel 664,172 (358,895) K volt, költségekre 164,272 (64,456), adókra 37,670 (3234) és értékesítési leírásokra 119,608 (31,267) K-t fordítottak. Így a tiszta nyereség 342,620 K, a tavalyi 125,165 K-val szemben, ami az 5 millió K alaptőke 6-8%-a. Osztalékul 12 K = 6%-ot fizetnek. A mérleg tételei (zárójelben az előző évi adatokkal) a következők:

Vagyon: Pénztárkészlet 365,214 (117,418), váltótárca 4.220,224 (1.812,274), értékpapírok 642,752 (183,165), előleg értékpapírokra és ellátási üzlet 1.603,916 (704,266), adások folyószámlán 1.071,157, külföldi váltók és szelvények 11,769 (6,139), leltár 40,000 (0) K. — Teher: Részvénytőke 5.000,000 (2.000,000), általános tartalékalap 50,000 (0), betétek 2.437,809 (1.101,261), átmeneti kamatok 62,600 (21,992), fel nem vett osztalékok 2,004 (0), nyereség 342,620 (125,165) K. Összesen 7.895,033 (3.268,419) K.

A Mercur váltóüzleti rt. az 1907-ben 275,062 K (1906: 315,400 K) bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása után 121,921 K tiszta nyereség maradt, az előző évi 151,190 K-val szemben, ami az 1 millió K alaptőke 12.19 százalékos kamatozásának felel meg. A nyereségből a tartalékokat 20,000 (30,000) K-val dotálják, részvényenként 16 K = 8 százalékos osztalékot fizetnek, mint tavaly és 9771 (12,339) K-t új számlára visznek át. A mérleg-tételek az utolsó három évben ekként alakultak:

Vagyon:	1905.	1906.	1907.
Pénztárkészlet	137,410	192,677	115,428
Külf. ért. váltók	91,864	45,106	17,533
Értékpapírok	420,240	246,975	271,050
Részletüzlet	1.237,613	1.944,765	1.997,185
Adások	5.664,102	6.927,018	6.200,811
Intézeti ház	—	—	360,000
Különféle aktívák	902,853	1.796,446	1.401,850

Teher:	1905.	1906.	1907.
Részvénytőke	1.000,000	1.000,000	1.000,000
Tartalékalap	25,000	50,000	80,000
Hitelezők és betétek	6.869,171	9.798,422	8.760,863
Különféle passzívák	437,763	153,375	401,075
Nyereség	122,148	151,190	121,921
Összesen	8.454,082	11.152,987	10.363,859

A Magyar általános bank és ingatlan rt. 1907. évi első mérlegét 25,368 K tiszta nyereséggel zárta, ami a 250,000 K alaptőke 10-10%-os kamatozásának felel meg. A lebonyolított ingatlan üzletek nyers jövedelme 24,719 K volt. A mérleg tételek a következők:

Vagyon: Pénztár 4986, váltók 446,183, idegen intézeteknél elhelyezett betétek 56,433, ingatlan 85,250, folyószámla-adások 3726, berendezés 1000 K. — Teher: Részvénytőke 250,000, tartalékalap 3265, takarékbetétek 95,278, hitelegyleti biztosítási alap 22,085, jelzálogkölcsönökből visszatartott összegek 170,980, adótartalékok 3329, hitelezők 20,916, átmeneti kamatok 6356, tiszta nyereség 25,368 K. Összesen 597,578 K.

A Budapesti előlegező rt. 1907. évi mérlegét 2311 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 3743 K-val szemben. Ez a nyereség a 40,000 K alaptőke 6%-os kamatozásának felel meg. A tartság összes vagyona 154,745 K-ról 138,428 K-ra csökkent, mert a váltókölcsönök 137,447 K-ról 122,756 K-ra és a betétek 103,000 K-ról 88,000 K-ra apadtak.

A Magyar leszámítoló és pénzváltóbank rt. márcz. 12-én tartotta közgyűlését. A bank az ismert kedvezőtlen körülmények mellett is az előző esztendővel mintegy azonos nyereséget ért el és így a megelőző évvel egyenlően 7%, azaz részvényenként 28 K osztalékot fizet. A váltóleszámítási üzlet a múlt évi nyereséget jelentékenyen meghaladó jövedelmet hozott. A leszámított váltók összege a 279 millió K-t elérte. A betétállomány az előző esztendőhöz képest 12 millió K-val növekedett és az év végén a 96 milliót meghaladta. A közgyűlés a jelentős tudomásulvétele és a mérleg megállapítása után a felmentvényt megadta és az igazgatóság indítványa szerint a 3.444,528 K tiszta nyereségből 2.800,000 koronát 7%-os osztalék fizetésére, 150,000 K-t a tartalékalap javadalmazására, 114,114 K az igazgatóság alapszabályszerű jutalékára és 20,000 K-t a bank alkalmazottainak nyugdíjalapjára fordított és elhatározta fenmaradó 360,414 K-nak új számlára leendő elővitelét.

A Budapest III. kerületi takarékpénztár rt. márcz. 12-én tartotta közgyűlését. Az intézet minden egyes üzletaga az elmúlt évben lényegesen fejlődött, így a betétek állománya 532,858 K emelkedést mutat fel. Az intézet a lefolyt évben 16.689,367 K értékű váltót számított le, az előző évi 14.290,943 K-val szemben. A bőséges leírások után fenmaradó 44,261 K tiszta nyereségből 5000 K a rendes, a rendkívüli tartalékalap növelésére 11,000 K fordítatik, 21,000 K a részvénytőke 6%-os osztalékképpen a részvényeseknek kifizetetik, igazgatósági és választmányi jutalék címén 6690 K kerül kifizetésre, a tisztviselői segélyalap növelésére 400 K, nyereség-átvitelre pedig 170 K fordítatik.

Szeghegyi általános takarékpénztár rt. czég alatt egy új pénzüntézet van alakuloban a bacs-megyei Szeghegy nagyközségben 100,000 K alaptőkével (1000 drb 100 koronás részvény). Az alapítók: Bensingger Dávid, Weber Péter, Gerber Mihály, Becker Keresztély, Kinkel János, Haug István, Röthfuchs Jakab, Klein Mihály, Becker Fülöp, Schneider Péter, Lehr Keresztély, Hartmann Miklós, Scheer Péter, Lehr Lajos, Jausz Konrád, Tausz Fülöp dr., Lieber Frigyes, Kriszt Gottfried és ifj. Kriszt Fülöp szeghegyi lakosok.

Községi takarékpénztár Sopronban. Sopron város községi takarékpénztár létesítését határozta el és ehhez összes rendelkezésére álló tőkéjét, 3 millió K-t fog felhasználni.

A Turóczi magyar ipar és kereskedelmi bank rt. (Turócszentmárton) a múlt év folyamán tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy 100,000 K-s alaptőkéjét 180,000 K-ra emeli fel, a kedvezőtlen pénzvviszonyokra való tekintettel azonban egyelőre 150 drb 200 K-s részvényt bocsátott ki, a fenmaradt részvények kibocsátását pedig 1908-ra halasztotta.

A Topánfalvai takarékpénztár rt. márcz. 12-iki közgyűlésén elhatározta, hogy az intézet tényleges 60,000 koronás alaptőkéjét teljesen befizetett 120,000 K-ra emeli fel.

Az Armonia takarékos és hitelintézet rt. (Nagysink) közgyűlésén elhatározta, hogy 50,000 K-s alaptőkéjét, 500 drb új 100 K-s névértékű 116 K árfolyamu részvény kibocsátása által, 100,000 K-ra emeli fel. Az eddigi részvényeseknek márczius 15-ig gyakorolható elővételi jog biztosított. A nem opcionált részvények 120 K árfolyam mellett nyilvános aláírásra bocsátatnak.

A Lippai takarékos és hitelintézet rt. felemelte alaptőkéjét 60,000 K-ról 120,000 K-ra, 600 drb 100 koronás részvénynek 105 koronás árfolyamon való kibocsátása útján.

A Szegedi takarékos és hitel rt. márcz. 22-én határoz a jelenlegi 400,000 K alaptőke felemelése tárgyában.

A Közgazdasági bank rt. (Nagybecskerek) márcz. 28-án rendkívüli közgyűlést tart az alaptőke felemelése tárgyában 400,000 K-ról 600,000 K-ra, 1000 drb 200 koronás részvény kibocsátása útján.

A Bethleni takarékpénztár márcz. 1-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy 120,000 koronás alaptőkéjét, 400 drb. új 200 K névértékű 280 K árfolyamu részvény kibocsátása által, 200,000 K-ra emeli fel, biztosítván eddigi részvényeseinek márcz. 15-től április 30-ig gyakorolható azon elővételi jogot, hogy 3 régi részvény után 2 új részvényt jegyezhetnek.

A Balassagyarmati népbank rt. márc. 25-én rendkívüli közgyűlést tart az alaptőke felemelése tárgyában 360,000 K-ról 480,000 K-ra, 200 drb 600 koronás részvénynek 1150 koronás árfolyamon való kibocsátása útján.

A Nagyörszi népbank mint rt. közgyűlése elhatározta az alaptőke felemelést 80,000 K-ról 100,000 K-ra, 125 drb 160 koronás részvény kibocsátása útján.

A Fiumei hitelbank rt. 1907. üzletévi mérlege 14,765 K nyereséggel zárul, de ebben nincs figyelembe véve az a veszteség, amelyet a bank a Fiumei kakaó- és csokoládégyár rt.-nál szenvedett. E veszteség előreláthatólag nemcsak az egész tartalékalapot meríti ki, hanem azt jelentékenyen meg is haladja. Ily körülmények között a bank a Magyar általános hitelbank ajánlatát, mely szerint a Fiumei hitelbank üzleteit főként átalakítás céljából átvenni kérsznek nyilatkozott, a márcz. 31-iki közgyűlésen elfogadásra fogja előterjeszteni. A Magyar általános hitelbank kötelezi magát a forgalomban lévő összes, 12,000 drb részvényt névértékben, azaz darabonként 160 K árfolyamon tel-quel átvenni és ez ajánlatot a részvényesekkel szemben június 30-áig fenntartja; természetesen minden részvényesnek jogában áll a társaság felszámolásának végeredményét bevélni.

A Szávabrodói kereskedelmi bank rt. egyik vezető tisztviselője az igazgatóság tudta nélkül a bank nevében tőzsdei ügyleteket kötött és ezen a révén a bankot 30,000 K kár érte. Az igazgatóság a kárt azonnal fedezte a sajátjából úgy, hogy a bank vagyona érintetlen. A bank most, az Osztrák-magyar bank észéki fiókja főnökének ellenőrzése mellett új mérleget készít.

A Zsvivosztenszka Banka (Prága) 1907-ben 25 millióról 30 millió K-ra emelte alaptőkéjét és jelzálogosztályt létesített. A mérleg 14,077,901 (+ 2,264,384) K bruttó bevétel mellett 1,971,314 (+ 84,203) K tiszta nyereséggel zárult, amiből ismét 12 K osztalékot fizetnek, mint tavaly.

A Böhmische Unionbank (Prága) 1907. évi mérlegét 2,955,757 (+ 382,381) K tiszta nyereséggel zárta és részvényei után 13 K = 6 2/3%-os osztalékot fizet, a tavalyi 12 K = 6%-kal szemben.

A Bank für Handel und Industrie (Darmstädter Bank) 1907 évre 6%-os osztalékot fizet, a tavalyi 8%-kal szemben. A bruttó bevétel 21,521,041 márkáról 17,826,614 márkára és a tiszta nyereség 13,071,559 márkáról 9,800,580 márkára csökkent.

Biztosítás.

A munkásbiztosítási díjzetések alapjául szolgáló veszélyességi fokok megállapítási munkáit most fejezte be a magy. kir. munkásbiztosítási hivatal. A megállapítási tervezet még e héten kikerül a sajtó alól és azt a jövő héten — újból való házi megvitatás végett — ülésbe viszik. Ezt a tervezet publikálása, a publikálást pedig a tervezetet tárgyaló ankétek fogják követni, amelyekre persze az összes gyáripari és kisipari szervezeteket meg fogják hívni. Az egyes iparok veszélyességi fokaira vonatkozó adatok egyelőre titkosak lévén, most csak annyit jelezhetünk, hogy akármely szakhoz tartozó tételek magasabbak lesznek, pl. a németországiaknál.

A Pannónia magyar viszontbiztosító intézet az 1907. évben tüzbiztosítási díjakban a folyó évre 4,192,827 (1906 : 3,849,816), lejárt díjkötelezőkben 1,447,852 (1,386,678) K-t vételezett be, melyből a retrocessziók 721,812 (706,207), a törlések 974,661 (795,155), a nettó károk 2,473,755 (2,267,125),

a függő károk 571,792 (600,464) K-t igényeltek. A szállítvány-biztosítási díjak 43,265 (33,749) K-t tettek ki, a károk pedig 25,566 (31,359) K-t igényeltek. A tőkék kamathozama 317,447 (352,076) K volt. A szerzési költségek 943,014 (982,231), az adók és illetékek 69,683 (59,843), az igazgatási költségek 85,439 (83,341), a felügyelő-bizottság díjazása 4800 (4800) K-t igényeltek. A tiszta nyereség 597,286 (608,350) K, ami az 1,200,000 K alaptőke 49.24 (50.69) %-os kamatozása. Az osztalék, mint az előző évben, részvényenként 120 K = 20% lesz. A mérleg-tételek az utolsó négy évben való alakulását a következő szembeállítás tünteti föl:

Vagyron :	1907.	1906.	1905.	1904.
Pénztár	10,936	14,458	11,159	7,978
Elhelyezett tőkepénzek	1,057,962	547,115	774,737	430,826
Értékpapírok	4,715,074	4,841,596	4,441,367	4,430,326
Értékpapírkamatok	48,194	48,157	45,495	45,779
Értékpapírokra adott kölcsön	164,731	106,848	88,299	196,849
Ingatlanok	839,744	842,200	735,200	657,000
Biztosítók intézetek	258,126	284,162	274,985	248,598
Teher :				
Alaptőke	1,200,000	1,200,000	1,200,000	1,200,000
Nyereménytartalék	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000
Árfolyamkülönb. tartalék	—	61,214	75,699	100,639
Külön tartalék	666,702	387,021	214,929	267,478
Adótartalék	—	30,000	—	—
Díjtartalékok	1,980,828	1,892,316	1,915,934	1,806,490
Kártartalékok	601,511	630,757	454,465	415,379
Fel nem vett osztalék	7,006	8,206	6,706	6,806
Segélyalap	332,128	298,043	767,920	257,164
Biztosító társaságok	709,306	588,630	658,632	803,118
Nyereség	597,286	608,349	502,273	160,272
Összesen :	7,094,769	6,684,535	6,295,749	6,017,348

A Magyar-francia biztosító rt. 1907-ben tüzbiztosítási ágazatban a törlések és viszontbiztosítás levonásával 1,460,634 (1906 : 1,377,739), a jégbiztosítási ágazatban 235,890 (268,983) K nettó díjbevételért ért el, míg a tüzkárok 966,445 (981,571) K-t, a jégek károk 203,748 (202,586) K-t igényeltek; a függő tűz- és jégek károkra 289,990 (289,563) K-t tartalékoztak. A tőkék hozama 208,787 (202,246) K-t, a különféle bevételek 8840 (5039) K-t, az árfolyamnyereség külföldi pénznemek után 2881 (8329) K-t tesznek ki. A teljesen viszontbiztosított életbiztosítási állomány díjbevétele 116,497 (138,374) K volt. A tiszta nyereség 232,926 (250,851) K, ami a 2,500,000 K alaptőke 9.4 (10.03) %-os kamatozása. — A mérleg-tételek utolsó négy évi alakulását az alábbi szembeállításban tüntetjük föl:

Vagyron :	1907.	1906.	1905.	1904.
Pénztár	87,962	79,177	86,833	74,310
Pénztárintézetek	882,031	963,588	937,198	846,182
Ingatlan	1,000,000	1,000,000	1,000,000	1,000,000
Értékpapírok és kamatai	3,740,259	3,840,102	3,415,908	3,031,278
Váltak és kötelezv.	112,639	169,571	195,149	247,028
Viszontbiztosítók	549,659	362,544	279,430	478,435
Ügynökségek, stb.	877,191	840,769	847,247	825,565
Különféle adások	71,461	91,114	25,593	71,705
Letételek	263,719	271,159	209,425	174,822
Életbizt., díjtartalék	2,412,101	2,771,014	3,082,767	3,423,571
Sors. alap	4,000	6,000	—	6,000
Teher :				
Részvénytőke	2,500,000	2,500,000	2,500,000	2,500,000
Tartaléktőke	272,851	240,000	220,000	200,000
Árfolyamkülönb. alap	5,745	101,465	101,464	101,464
Fel nem vett osztalék	15,062	12,050	9,670	6,310
Nyugdíjalap	362,187	268,393	221,078	193,835
Díjtartalékok	2,295,634	2,133,638	2,119,700	2,083,943
Kártartalékok	289,990	289,564	265,334	273,520
Jelzálogtartozás	346,358	350,750	354,939	358,936
Viszontbiztosítók	277,429	425,363	134,986	219,103
Egyéb hitelezők	722,920	774,792	680,039	470,842
Letételek	263,719	271,159	209,425	174,812
Életbizt. díjtartalék	2,412,101	2,771,014	3,082,767	3,423,571
Sorsolási alap	4,000	6,000	—	6,000
Nyereség	232,926	250,851	180,147	165,547
Összesen :	10,001,026	10,395,039	10,079,554	10,178,788

A Hazai általános biztosító rt. az 1907. évben tűz- és jégbiztosítási díjakban 2.401,330 (1906-ban: 2.477,598) K-t, kamatok és illetékekben 71,874 (179,915) K-t, a viszontbiztosítók kártérítéséből 1.188,404 (1.238,252) K-t vételezett be. A kártérítések 1.485,505 (1.553,719), a viszontbiztosítási díjak 1.969,097 (2.341,941), a tűzjuttalékok és szerzési költségek 86,359 (106,390), a jégjuttalékok 5539 (17,177), az utazási költségek 6417 (16,665), az igazgatási költségek 119,303 (65,604), az adók és illetékek 12,424 (31,196) K-t tettek ki. A *tiszta nyereség* 172,020 (92,326) K, ami az 1 millió K alaptőke 17.20 (9.23)%-os kamatozása. A mérlegtételek az utolsó három évben ekként alakultak:

Vagyon:	1905.	1906.	1907.
Penzkészlet	65,007	85,651	21,435
Postatakarékpénztári betét	23,194	43,392	—
Ertékpapírok	611,250	643,450	937,886
Pénzüntézeknél és társasagoknál	868,583	784,569	1,085,837
Külvivőségek társasagoknál, képviselőknél és máshol	631,821	826,452	701,688
Teher:			
Elsőbbségi részvénytőke	1,000,000	1,000,000	1,000,000
Tartalékalap	23,000	33,000	43,000
Elvezeti jegy oszt.-tartaléka	19,000	30,000	45,000
Arfolyamtartalék	6,000	7,000	1,770
Adótartalék	60,000	—	—
Tűzdíjtartalék	734,613	868,750	965,031
Jégdíjtartalék	23,093	31,608	8,197
Függő karok tartaléka	22,239	24,547	114,982
Követelések	226,522	296,282	368,554
Nyereség	85,387	92,326	172,020
Osszesen	2,199,855	2,383,514	2,746,848

A Gizella-egylet kölcsönös élet- és hozománybiztosító intézet 1907. évi üzleti jelentése felette meglepő, amennyiben az elért üzleteredmények a legmagasabbak voltak, amelyeket az intézet fennállása óta felmutathatott. A Gizella-egylet ugyanis 1907-ben 27,000 kötvényt 33,612,000 korona tőkére állított ki, ami annál is inkább fényes eredménynek tekinthető, mert az intézet az életbiztosítási módokat csak aránylag rövid idő óta üzi. Ezen felette kedvező új szerzés folytán az intézet múlt évi december 31-ével 154,187 kötvényről szolo csaknem 194 millió K-ra rugó összallományjal rendelkezett. A sikeres üzletfejlesztés a díjtartalékok, valamint a díjak tekintélyes emelkedésében is nyer kifejezést. Előbbiek az 1906. évi 60,632,871 K-ról 65,113,316 K-ra emelkedtek, míg a 8,524,077 K-t kitevő díjbevitel 772,196 K-nyit emelkedést mutat fel. A *tartalékok* (díjtartalék és díjtartások, valamint kártartalék) 66,549,518 K, a *biztosítottak nyereségtartalékai* 1,639,815 K, a *biztosítási tartalékok* 646,060 K, a *szegény lányok kiházasítási- és a nyugdíj-alap* 1,434,907 K-ra emelkedtek. A tagok *osztalék-alapjához* a *tiszta nyereség* 70%-a, vagyis 315,000 K csatoltatott. Ez az igényjogosult tagoknak az évi díj 6%-ának megfelelő osztalékban való részesítést teszi lehetővé. Az *osztalék-alap* 1907. végén 1,539,900 K-nál magasabb összeggel rendelkezik. Az intézet fennállása óta a biztosítottaknak *esedékes tőkék, osztalék, stb.* fejében 32,075,000 K utalt ki. A *tőkebefektetések* jövedelme 3,295,827 K-ra rugott. *Esedékességek* címén 1907. évben 4,493,000 K lón kifizetve. A kezelési költségek, a szerzési és szervezési költségek teljes leírása után 1,254,528 K-t, vagyis a díjbevitel 14.78%-át, illetőleg a díj és kamatbevitel 11.15%-át igényelték. Az intézet kebelében fennálló *Szegény lányok kiházasítási alap*-jából 1907. évben 124 *menyasszony*, akik egykor az intézetnél biztosítva voltak és akiknek ellátói elszegényedtek, kegyességében részesültek. A *tiszta nyereség* 450,545 K. A Gizella-egyletnek feltűnő emelkedéséről a következő összehasonlító adatok tanuskodnak: A biztosítottak száma 1898-ban 89,579, 1907-ben 154,187, a biztosított allomány 1898-ban 113,4 millió korona, 1907-ben 193.9 millió K, a díjtartalék és díjtartás 1898-ban 26.2 millió K, 1907-ben 66.3 millió K volt.

Ipar.

Uj pamutfonó- és czérnagyár Magyarországon. Honeger svédországi fonógyári igazgató egy pénzcsoport támogatásával nagyszabású pamutfonó- és czérnagyárat akar létesíteni hazánkban.

A Nicholson gépgyár rt. az 1907. évre ismét 14 K = 7% *osztalékot* fizet, mint tavaly. Az igazgatóság a közgyűlésnek az *alaptőke felemelését* fogja javasolni 2 millióról 3 millió K-ra. 5000 drb 200 koronás részvény kibocsátása után.

Az Első pesti spódium-, enyv- és műtrágyagyár rt., melynek reorganizációjáról már említést tettünk, tárgyalást folytat a *Hungária műtrágya- és vegyipar rt.*-gal, melyeknek tárgya a *két vállalat fuziója*. A »Hungária« részéről most vizsgálják felül az Első pesti spódium státuszát. — Az Első pesti spódium- és enyvgyár rt. 3.6 millió K részvénytőkével bir és emellett 1906-ban 2 millió K 5%-os elsőbbségi kötvényeket emittált, az 1907. üzletét pedig 269,964 K veszteséggel zárta. E veszteséget első sorban a *bőrenyv-gyártás* okozta, melyet a vállalat lipótszentmiklósi gyárába bevezetett, de rentábilisnek nem bizonyult. További ok az, hogy a *nyerscsont-szállítás* a téli hónapokban annyira akadályozva volt, hogy a budapesti központi telep csak félüzemet fejthetett ki. A veszteség folytán a részvénytársaság csak *budapesti és lipótszentmiklósi* gyárainak üzemét fogja fentartani, míg a fiókok anyaga feldolgozás végett Budapestre szállítatik. Az 1907-ben leégett *fiumei gyár* felépítése elhalasztott, a *zágrábi gyár* pedig a jövőben csak nyersanyagbevásárlási helyül fog szolgálni, végül a *soroksári műtrágyagyár* üzemét teljesen beszüntetik.

A Globus műintézet és kiadóvállalat rt. fizetési zavarainak rendezése érdekében márczius 29-én rendkívüli közgyűlést tart a jelenlegi 1.2 millió K alaptőke leszállítása tárgyában, a 200 K névértékű részvények lebélyegzése után.

A Felsőmagyarországi bánya- és kohómű rt. 1907-ben 2,498,461 (1906-ban: 2,571,383) K bruttó bevételt ért el, amelyből a bányauzem 1,629,124 (1,752,202), a központi költségek 163,883 (137,731), az adó és illeték 79,118 (41,337) K-t emésztett föl, tehát a *tiszta nyereség* 626,334 (603,443) K, ami a 4 millió K-ról 3 millió K-ra leszállított alaptőke 20.21 (15.08)%-os kamatozása. Az igazgatóság a közgyűlésnek azt fogja indítványozni, hogy az újítási és értékcsökkenési alapra 18,034 (48,703), a rendes tartalékalapra 100,000 (70,000), igazgatósági jutalékra 60,970 (58,742), a szomolnoki társáda gyarapítására 18,291 (17,623), a hivatalnokai nyugdíjalapra 12,194 (11,748), a részvényesek *osztalékára* 400,000 (380,000) K, azaz részvényenkint 20 K = 10% (tavaly 19 K) fordíttassék és a még fenmaradó 16,844 (16,627) K új számlára vitessék át. A *mérleg* tételei az utolsó négy évben így alakultak:

Vagyon:	1907.	1906.	1905.	1904.
Bányák értéke	3,512,000	3,300,000	3,300,000	4,063,000
Újítások és beruházások	562,294	544,260	495,557	435,557
Ertékpapírok	3,509,312	3,612,464	3,318,607	2,048,263
Adósok és betétek	786,307	1,627,759	1,484,366	1,537,512
Készpénz	27,602	20,611	25,206	17,027
Teher:				
Részvénytőke	3,000,000	4,000,000	4,000,000	4,000,000
Tartalékalap	570,000	500,000	300,000	250,000
Külön tartalékalap	—	—	74,000	74,000
Ertékcsökkenési alap	856,624	2,440,004	2,150,846	1,813,157
Újítások alapja	3,199,634	495,557	435,557	375,557
Nyugdíjalap	136,343	114,200	92,570	74,240
Hitelezők	8,450	95,034	67,174	44,813
Be nem váltott szelvények	129	291	187	887
Nyereség-egyenleg	626,334	603,443	583,778	549,081
Osszesen	8,397,517	9,105,093	8,623,737	8,101,359

A társaság márcz. 17-én tartott közgyűlésén előterjesztett igazgatósági jelentés szerint a szomolnoki bányában a kénkovand-termelés és elszállítás valamivel kisebb volt a lefolyt évben, mint 1906. évben. A kénnesdi bányában a feltárások kedvező eredményű volt, az 1907. évi elszállítás mennyisége meghaladta az előző évit. A tekerői bányában a feltárási munkálatokat erélyesen szorgalmazzák és az elért eredmény elég kedvező. A kánnesdi bánya a múlt év elején több hónapig szünetelt, mert vízzel volt elárasztva. A bánya vízmentesítése igen jelentékeny költséggel járt, ezenfelül egész évben munkahiány volt. A termelés és nyereség csökkent. A fojncai bányában a múlt évben sikerült ismét némi nyereséget elérni azáltal, hogy kisebb mennyiségű gazdag aranytartalmú kénkovandot s vasérczet eladtak. E bánya közelében, Tros-

nyik községben kutatásokat végzett a társaság és igen gazdag fakőérczre és aranytartamu kénkovandra bukkant. Az oradnai bányavállalat legújabb szerzeménye számos helyen jó minőségű kénkovandot és értékes vasérczet talált. A feltárás teljes erővel folyik. A vállalat továbbá a jakobeni-i kénkovandóbánya összes termelését több évre megvásárolta és azt a fogyasztóknál maga értékesíti. A 609,707 K nyereségből a közgyűlés értéksökkenési tartalékra 18034, a rendes tartalékalapra 100,000, igazgatósági jutalékra 60,970, a szomolnoki társáda gyarapítására 18,291, a nyugdíjalapra 12,194 K-t fordított, osztalék fizetésére 400,079 K jutott és a fennmaradó 16,844 K-t pedig új számlára viszik át. Ennek megfelelően a részvény-szelvényt darabonként 20 koronával váltják be.

Pozsony-vidéki villamossági rt cég alatt Pozsonyban 650,000 K alaptőkével (6500 drb 100 koronás részvény) részvénytársaság van alakuloban Bazin, Pozsonyszentgyörgy és Modor községek villamos világításának ellátására. Az alapítók: ifj. Angermayer Károly, Hollerung Károly, Kollár Ferdinánd, id. lovag Meiszl Ferenc, Menschik János, Ripka Ferenc és Seifert József.

Az Egyesült acetilén-világítási rt. egyeségi tárgyalásai nem vezettek eredményre, mert a Magyar fém- és lámpaarugyár rt. ismét esődöt kért a társaság ellen.

A Magyar faipar, keret- és léczgyár rt. hitelezőivel egy évi moratorium iránt tárgyal, amihez a nagy hitelezők már hozzájárultak. A moratorium ideje alatt a vállalat teljesen likvidálni szándékozik.

A Magyar fém- és lámpaarugyár rt. 1907. évi mérlegét 235,130 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 303,317 K-val szemben. Ez a nyereség a 2.5 millió K alaptőke 9.2%-os kamatozásának felel meg. A mérleg szerint a készgyártmányok 1.468,441 K-ról 1.576,108 K-ra és ennek megfelelően a hitelezők követelése 1.187,640 K-ról 1.264,013 K-ra emelkedtek. A mérleg tételei az utolsó három évben ekként alakultak:

Vagyon:	1905	1906	1907
Gyári ingatlanok	817,210	833,294	887,960
Gépek és eszközök	584,152	611,801	653,222
Minták	159,833	159,833	159,833
Gyárfelszerelések	171,760	178,782	197,361
Szerszámok	82,000	82,000	100,000
Fiókraktárak és irodák	18,830	31,750	25,760
Nyers anyagok	368,662	381,332	507,115
Gyártmányok	1,343,165	1,468,441	1,576,108
Pénztárkészlet	57,625	23,193	15,345
Adósok és váltók	1,076,624	1,295,980	1,495,563
Különféle aktívák	59,748	84,714	84,669
Teher:	1905	1906	1907
Részvénytőke	2,500,000	2,500,000	2,500,000
Értéksökkenési tartalék	1,100,815	1,187,640	1,263,198
Tartalékalap	158,115	168,056	185,727
Magyar általános hitelbank	339,337	554,602	969,003
Hitelezők	234,045	224,604	295,009
Különféle passzívák	179,619	212,038	106,899
Beváltatlan osztalék	896	864	1,574
Nyereség	226,782	303,317	235,130
Összesen	4,739,609	5,151,121	5,702,941

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár rt. 1907. évi mérlegét 275,217 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 271,457 K-val szemben és részvényei után ismét 70 K = 12 1/2% osztalékot fizet, mint tavaly. A társaság új gyáranak építésére 1907-ben 156,141 K-t folyósítottak és az igazgatóság a közgyűlésnek a nagykorúsi gyarhoz tartozó több ingatlan megvétele iránt tesz javaslatot. A mérleg-tételek alakulása az utolsó három évben a következő volt:

Vagyon:	1905.	1906.	1907.
Ingatlanok	665,853	786,934	807,348
Gépek és eszközök	312,864	312,864	312,864
Biztosítékok	63,322	63,322	63,322
Készpénz és betét	254,836	141,747	24,341
Gabona, szesz és élesztő	151,380	141,747	239,867
Likörgyári anyag	280,029	248,651	664,671
Óvadékok	15,185	—	32,762
Szén	—	179	426

	1905.	1906.	1907.
Rakhely	20,207	29,135	26,618
Fogat és lotartás	7,528	6,482	9,533
Hordókészlet	38,513	28,692	75,406
Értékpapír	—	11,648	14,347
Országos központi hitelszövetkezet	5,000	5,000	5,000
Adósok	1,028,645	1,269,899	1,562,113
Teher:			
Részvénytőke	1,200,000	1,200,000	1,200,000
Tartalékalap	580,000	600,000	620,000
Értéksökkenési tartalék	157,000	171,240	190,845
Hitelezők	—	56,898	615,221
Osztalék	—	48	398
Munkások segélyalapja	33,396	32,844	33,290
Állampénztár	624,520	657,790	889,305
Óvadékok	—	11,648	14,347
Nyereség	248,398	271,457	275,217
Összesen:	2,843,362	3,002,820	3,838,625

A Magyar-belga fémipargyár rt. bruttó bevételé 1907-ben 981,137 K-ról 1.265,931 K-ra és tiszta nyeresége 185,449 K-ról 404,122 K-ra emelkedett, ami az 1 millió alaptőke 40.41%-os kamatozása. Az igazgatóság a közgyűlésnek a jelenlegi 1 millió K alaptőke felemelését javasolja. 2 millió K-ra. Az osztalék 16 K = 8% lesz, a tavalyi 14 K-val szemben: az élvezeti jegyek osztaléka 4 K. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évi adatokkal) a következők:

Vagyon: Gyári épületek 503,573 (432,225), gyári telek 170,949 (0), gyári gépek és eszközök 475,293 (394,527), áruk 520,514 (358,464), anyagok 561,763 (258,730), pénztár 17,328 (14,933), Óvadékok 5224 (4639), értékpapírok és szelvények 56,197 (47,514), adósok 1.707,782 (1.573,144), váltók 132,069 (0). **Teher:** Részvénytőke 1.000,000 (1.000,000), kölcsönkötelezvények 987,000 (1.000,000), általános tartalékalap 75,520 (68,185), külön tartalékalap 200,000 (170,000), hitelezők 1.053,919 (733,014), fel nem vett osztalék 365 (12,031), kölcsönkötelezvények szelvényei 22,320 (0), elfogadványok 384,440 (400,469), segélyalap 22,408 (14,028), nyereség 404,122 (185,449) K. Összesen 4.150,096 (3.583,176) K.

A Villamos vállalatok rt. 1907-ben 417,634 K bruttó bevételt ért el, amiből a költségek levonása után 41,828 K tiszta nyereség maradt, az előző évi 34,262 K-val szemben, ami a 300,000 K alaptőke 13.6%-os kamatozásának felel meg. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Pénzkészlet 7756 (4723), telepek 556,795 (447,341), anyagok 65,728 (55,369), adósok és folyószámlái követelések 337,378 (128,376), átmeneti számla 3604 (0) K. — **Teher:** Részvénytőke 300,000 (300,000), értéksökkenési tartalékalap 24,000 (6000), adótartalékalap 240 (4500), házi és irodai felszerelés tartalékalap 3809 (0), számlák tartalékalapja 8000 (0), arammérők tartalékalapja 6000 (0), általános tartalékalap 1713 (0), elfogadványok 330,000 (120,000), hitelezők 255,673 (234,171), nyereség 41,828 (34,262) K. Összesen 971,265 (698,933) K.

A Strobentz testvérek vegyészeti festék-, termény-, máz- és kenczgyár rt. 1907-ben 408,543 K (1906: 439,727 K) bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása után 63,790 K tiszta nyereség maradt, az előző évi 86,043 K-val szemben. Ez a nyereség a 600,000 K alaptőke 10.5%-os kamatozásának felel meg. Az osztalék 14 K = 7% lesz, mint tavaly. A mérleg-tételei az utolsó három évben ekként alakultak:

Vagyon:	1905.	1906.	1907.
Gyári telek és épületek, berendezés	240,153	252,852	266,925
Pénztár és óvadék	70,126	53,940	66,181
Árukészlet Budapesten és a festéktelepen	331,309	362,593	426,467
Adósok és fióküzlet	606,945	547,408	574,113
Teher:			
Részvénytőke	600,000	600,000	600,000
Tartalékalap	105,000	130,000	155,000
Értéksökkenési alap	80,000	95,000	103,000
Nyugdíjalap	11,657	18,793	23,875
Hitelezők	318,757	249,857	347,181
Óvadékpapírok	40,500	37,100	40,840
Nyereség	92,619	86,043	63,790
Összesen	1,248,533	1,216,793	1,333,687

Az István téglagyár rt. bruttó bevételé az 1907. évben 93,957 K-ról 133,994 K-ra és a költségek levonása után a tiszta nyereség 34,003 K-ról 76,458 K-ra emelkedett. A csaknem változatlan mérleg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Gyártelep, telkek, körkemenczék, félszerek, befektetések, görvasutak, stb. 786,614 (734,827), gépek és sajtók 117,279 (114,265), hajók és igák 109,170 (97,919), szerek és szerelvények 19,881 (19,881), részvények 18,000 (18,000), átmeneti tételek 6520 (8932), pénztárkészlet 14,205 (3373), adások 61,450 (102,528), készletek 207,327 (221,933) K. — **Teher:** Részvénytőke 825,000 (825,000), értékcsökkenés 361,500 (345,500), tartalékalap 35,000 (32,000), hitelezők 42,251 (375,253), ki nem fizetett osztalék 240 (402), nyereség 76,458 (34,003) K. Összesen 1.340,449 (1.321,658) K.

A Fémművek és felszerelési gyár rt. az 1907. évben 35,738 K tiszta nyereséget ért el, a tavalyi 26,359 K-val szemben, ami a 100,000 K alaptőke 35,78%-os kamatozása. A nyereségből 35,741 K a budapesti gyár hozama, míg a pottendorfi fiókgár csak 47 K nyereséget ért el. A mérleg-tételek (zárojelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Pénztárkészlet 5916 (3348), gyári épületek 104,460 (81,615), gépek és műszerek 126,403 (113,718), szab. olvasztókemence 3041 (3042), minták 22,478 (18,402), fogatok 1 (1), irodaberendezés 25 (0), óvadékok 354 (0), előlegek 300 (0), adások 183,811 (140,984), pottendorfi fióktelep 75,485 (0), gyári iparvágány 2733 (3298), fém- és készáru-készlet 80,801 (81,789) K. — **Teher:** Részvénytőke 100,000 (100,000), tartalékalap 6420 (5100), külön tartalékalap 50,000 (35,000), elfogadványok 31,000 (0), hitelezők 331,223 (237,085), értékcsökkenési alap 51,381 (31,445), nyereség 35,788 (26,359) K. Összesen 605,813 (446,196) K.

A Magyar minimaxgyár rt. prosperitása az 1907. folyamán sem javult. A bruttó bevétel ugyan ugrásszerűleg 35,108 K-ról 88,322 K-ra emelkedett, de a gyártási költségek még nagyobb mértékben drágultak, úgy, hogy a veszteség 1207 K-ról 2408 K-ra szaporodott. A 200,000 K alaptőkére tényleg csak 100,000 K van befizetve. A mérleg-tételek (zárojelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Pénzkészlet 1534 (2843), adások 133,132 (61,662), részvényesek 100,000 (100,000), áruk 59,315 (52,405), szervezés 26,572 (15,000), berendezés 30,000 (5146), vegyes 6336 (0), veszteség 2846 (1207) K. — **Teher:** Részvénytőke 200,000 (200,000), hitelezők 99,455 (2853), elfogadványok 60,283 (35,410) K. Összesen 359,738 (238,263) K.

A Szlavóniai erdőipar rt. 1907-ben alaptőkéjét 250,000 K-ról 2,5 millió K-ra emelte, de az új tőkékből eszközölt beruházások a jövedelmezőség tekintetében még nem érvényesülhettek s így a tiszta nyereség csak 78,853 K, az előző évi 73,209 K-val szemben. Ebből jutalekokra 10,174 (11,106) K-t fordítanak, a tartalékokat 7128 (3105) K-val dotálják. 30,000 K-val értékcsökkenési alapot létesítenek és 31,552 (15,730) K-t új számlára visznek át. A mérleg-tételek (zárojelben az előző évi adatokkal) a következők:

Vagyon: Készpénz 70,148 (32,611), értékpapírok 35,600 (21,000), váltótárca 40,550 (7100), bankok és betétek 56,571 (73,366), áruadások 75,601 (127,458), különféle 7549 (0), befizetések szindikátusokba 21,247 (0), erdőállomány 4,236,755 (0), gazdaság és épületek 925,658 (0), új építkezés 27,859 (0), gazdasági leltár 66,186 (16,227), gőzfűrés-gyár 127,273 (0), erdei iparvasut (50 km. mozgó anyag) 1,142,058 (0), hasznalati cikkek 4906 (0), irodai berendezés 450 (0), árukészlet 185,815 (152,420) K. — **Teher:** Részvénytőke 2.250,000 (250,000), tartalékalap 6834 (3729), kihasznált erdőállomány 226,683 (0), jelzálogkölcsön 3.259,485 (0), átírási illeték hatraléka 140,000 (0), törlesztés tartozások a vasutépítésemből 547,500 (0), bankhitel 354,204 (0), elfogadványok és forgatmányok 53,332 (17,987), óvadékok és letétek 24,000 (0), egyéb hitelezők 51,650 (82,517), átmeneti tételek egyenlege 31,685 (21,018), nyereség 78,853 (73,209) K, összesen 7.024,231 (455,693) K.

A Faaru- és botgyár rt. 1907. évi mérlegét 4212 K veszteséggel zárta, az előző évi 25 K nyereséggel szemben. Ezt a veszteséget, mely a 100,000 K alaptőke 4,21%-a, új számlára viszik át. A mérleg-tételek (zárojelben az előző évekkel) a következők:

Vagyon: Készpénz 3310 (3671), ingatlanok, gyárak és leltár 106,358 (90,146), hasznalati cikkek 5614 (4246), áruk 67,777 (53,453), adások 38,580 (33,914), veszteség 4212 (0) K. — **Teher:** Részvénytőke 100,000 (100,000), vételárhátralék 40,535 (83,549), hitelezők 9017 (17,319), elfogadványok 72,300 (24,000), átmenő tételek 4000 (627) K. Összesen 225,853 (185,430) K.

A Sajóházi papirgyár rt. az 1907. évi első üzletében 40,557 K bruttó bevétellel dolgozott, amiből 12,622 K értékcsökkenés és a költségek levonása után 1492 K tiszta nyereség maradt, amit új számlára visznek át. A mérleg az ingatlanokat 109,796, a készárukat 11,790 és a követeléseket 23,719 K-ra értékeli. A mérleg-tételek a következők:

Vagyon: Pénztár 546, váltók 3160, telkek 16,000, épületek 93,796, hajtóerő 24,617, gépek 40,262, gépfelszerelések 7866, gépberendezések 7173, butorzat 592, számszámok 224, fogat 1047, gazdasági berendezés 866, villanyvilágítási berendezés 3154, nyers- és segédanyagok 4166, szén 643, gépfentartás 330, balesetbiztosítás 304, tűzbiztosítás 103, alapítási költségek 2212, kész-áruk 11,790, adások 23,719 K. — **Teher:** Részvénytőke 200,000, hitelezők 41,087, nyereség 1492 K. Összesen 242,579 K.

A Sangerhauseni gépgyár és vasöntőde rt. főtelepének mérlegét 1907-ben 292,630 márka tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 291,435 márkával szemben és részvényei után ismét 10%-os osztalékokat fizet, mint tavaly. A társaság magyarországi gyártelepe 1907-ben igen kedvező konjunkturák között dolgozott. A bruttó bevétel 224,192 K-ról 300,340 K-ra és a főtelepnek átutalt tiszta nyereség 20,866 K-ról 103,343 K-ra emelkedett. A mérleg szerint az adások tartozása 1.008,409 K-ról 981,597 K-ra csökkent, ellenben a készáruk 273,916 K-ról 404,683 K-ra és ennek megfelelően az elfogadványok 424,333 K-ról 520,510 K-ra növekedtek.

A Siemens és Halske rt. magyarországi telepe 317,850 K befektetés mellett 12,185 K veszteséggel zárta 1907. évi mérlegét. A berlini főtelep 54.500,000 márka alaptőke mellett 8.717,368 márka tiszta nyereséget ért el és 5%-os osztalékokat fizet.

A Pesti Napló rt. 1907. évi mérlege nyereség és veszteség nélkül zárult, az előző évi 45,536 K veszteséggel szemben. Ez a tavalyról áthozott veszteség szintén hiányzik a mérlegből akként, hogy a lap értékét 180,400 K-ról 225,900 K-ra emelték.

Szombathelyi gyufagyár rt. cég alatt *Deutsch Tivadar* és ifj. *Heinrich Mór* szombathelyi sertéshizlaló telepüket *gyufagyárrá* alakítják át, részvénytársasági formában, 300,000 K alaptőkével (300 drb. 1000 koronás részvény), melyből azonban csak 50 drb. részvényt bocsátanak nyilvános aláírásra.

Felsőmagyarországi mész- és mészhomokkötélglyár (Ruttka) cég alatt Ruttkán téglagyár alakult. A társaság alaptőkéje 200,000 K és gyára a Ksod fővonalá mentén fekvő *Turán* községben lesz. A gyárat a tervezők az árvamegyei Kralovánban tervezték, de ott oly akadályok merültek fel, hogy a társaság kénytelen volt Turóc-megye területére áttenni székhelyét. Az igazgatóság tagjai lettek: *Reicher Vilmos dr., Feldmann József, Freyer Leó, Pollacsek Nándor és Wachsberger Lipót.* A felügyelő-bizottságba bevalaszottak: *Szolarik Vilmos dr., Kaffenda Frigyes és Herczogh Adolf;* póttag *Tyroler Ármin.*

A Putnoki Hungária gőzmalom rt. igazgatósága a közgyűlésnek az alaptőke felemelését javasolja, 700,000 K-ról 800,000 K-ra, 500 drb 200 koronás részvény kibocsátása után.

A Csongrádi keresztény gőzmalom rt. 1907. évi mérlegét 23,295 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 456 K-val szemben. A nyereségből 12 K = 10%-os osztalékokat fizetnek.

A Hungária gőzmalom rt. felsz. a. (Szolnok) részvényeire márcz. 16-ától kezdve 30 K-t visszafizet.

A Mautner testvérek bonyhádi vajgyár főhitelezője, a Belvárosi bank rt., mely maga is likvidáció előtt áll, a vajgyárat, hogy követeléseik részben megtérüljenek, a tulajdonosokkal létesített egyezség alapján átvette és azt saját kezelésben folytatja egyelőre, amíg követeléseit behajthatja és készleteit értékesíti. Ezután a bank likvidálni fogja a vajgyárat.

A Fiumei kakaó- és csokoládé-gyár rt. legközelebbi közgyűlésén elhatározza a felszámolást.

Az Első dunaszerdahelyi gőzmalom rt. 1907. évi mérlegét 24,539 K tiszta nyereséggel zárta, míg tavaly sem nyeresége, sem vesztesége nem volt. Az osztalék 5 K = 8%-os lesz.

Gyapjuár-gyár Eszéken. A *Krausz Adolf*-féle eszéki malmot egy konzorcium megvásárolta és gyapjuár-gyárrá alakítja át. **Bártfa-vidéki kosárfonó szövetkezet** cég alatt *Bártfán,* márczius 14-én kosárfonó szövetkezet alakult.

A Tiszapolgári gőzfűrés és fakereskedés rt. 1907. évi mérlegét 9665 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 1773 K-val szemben. Az osztalék 10 K = 10%, a tavalyi 5 K = 5%-kal szemben.

A Hirtenebergi töltény-, gyutacs- és fémáru-gyár rt. 1907. évi mérlegét 1.688,000 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 2.544,995 K-val szemben. Ebből részvényenként 60 K = 15%-os osztalékokat fizetnek, mint tavaly, a rendkívüli tartalékokat 150,000 K-val dotálják, 30,000 (60,000) K-t jótékony célra fordítanak és 610,000 (740,000) K-t új számlára visznek át.

Az Osztrák-magyar horgany-hengerművek rt. (Prvoz-Vác) az 1907. évre 35 K = 7% osztalékot fizet, az előző évi 37-50 K = 7½%-kal szemben.

A Langenfeldi portland-czementgyár rt., melynek Bukkariban gyártelepe van, *alaptőkéjét 1-8 millióról 3 millió K-ra emelte.*

A Téglá- és czementárú gyári rt. (Temesvár) 1907-ben 20,546 (1906-ban: 31,894) K bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása után 2536 K tiszta nyereség maradt, az előző évi 10,203 K-val szemben. Ezt a nyereséget, mely a 216,000 K alaptőke 1-1 %-a, új számlára viszik át.

A Magyar gazdák cziroktermelő és feldolgozó szövetkezete márcz. 31-én rendkívüli közgyűlést tart *Nagyszalontán*, a szövetkezet feloszlata tárgyában beérkezett javaslat tárgyalása és a *feloszlata esetleges kimondása* tárgyában.

A Trencsényi keret-, rámaléc- és faiparággyár rt. április 26-án rendkívüli közgyűlést tart *Trencsényben*, melynek tárgysorozata a következő: *Lukács Armin igazgatósági tag elmozdítása* és ez esetre ugy ezen, mint a lemondás folytán megüresedett még egy igazgatósági tag-választása; felhatalmazása az igazgatóságnak szükség esetére 40,000 K erejéig kölcsön felvételére.

A Temesvári első gyufa-, kocsikenőcs- és vegyetechnikai gyár rt. 1907-ben már tartos javulásnak indult konjunkturák között dolgozott. Bruttó bevétele 125,562 K-ról 149,629 K-ra emelkedett és a költségek levonása után 5950 K tiszta nyeresége maradt, amit azonban levonva az előző évekről athozott 54,334 K veszteségből, új számlára 48,384 K veszteség, a 400,000 K alaptőke 12%-a kerül. A gyártmányok nyers jövedelme 71,228 K-ról 101,132 K-ra emelkedett.

Az Első alföldi cognacgyár rt. (Kecskemét) az 1907. évben 43,982 K tiszta nyereséget ért el, az előző évi 53,021 K-val szemben, ami a 600,000 K alaptőke 6 7/10%-os kamatozása. Az *osztalék 10 K = 5%*, mint tavaly.

A Vasárugyár rt. Sopron-Grác közgyűlése elhatározta, hogy 151,516 K (1906: 147,376) K leírás után fenmaradó 295,370 K (1906: 243,277) K tiszta nyereségből 10% (tavaly 8%) *osztalékot* fizetnek, a tartalékalapokat és a hivatalnokok segítő-alapját ugy, mint a megelőző évben, 10,000 K-val dotálják, 18,114 K-t (1906: 18,963) pedig új számlára visznek át.

Az Első nyitrai megyei gőzfedélcserep és agyárgyár rt. (Kismánya) 1907. évi mérlegét 14,794 K tiszta nyereséggel zárta, míg tavaly sem nyeresége, sem vesztesége nem volt. Az igazgatóság a márcz. 26-án tartandó közgyűlésnek a *jelenlegi 120,000 K alaptőke felemelését* és a társaság czégének *Kismányai fedélcserep gyár rt.* czégre való változtatását javasolja.

Az Első osztrák jutafonó- és szövőgyár rt. az elmúlt év üzleti eredménye után, ugy mint a megelőző évben, 40 K *osztalékot* fizet részvényenként.

A Telefonfabriks A.-G. vormals J. Berliner (Berlin) rendkívüli közgyűlést tart *Berlinben* az *alaptőkének 1 millió márkával való felemelése* végett, hogy magába olvassza a *Robert v. Lieben* czég *hodoleini* (Olmütz melletti) telefontgyárát, mely 150 munkással dolgozik.

Az Allgemeine oesterreichische Elektrizitäts-A.-G. (Bécs) 1907. évi mérlegét 1,227,758 K tiszta nyereséggel zárta, amiből 26 K = 6 1/2% *osztalékot* fizetnek, a tavalyi 28 K-val szemben.

A Grazer Waggonfabrik A.-G. 1907. évi mérlegét 456,766 K tiszta nyereséggel zárta, a tavalyi 264,201 K-val szemben. A *osztalék 32 K = 8%* lesz, míg tavaly 20 K = 5% volt.

Czelluloze-gyári rt. Romániában A *Deutsch Ignác és fia* czég, mint már régebben jeleztük, Romániában czelluloze gyárat alapít, mely a dobrudzsai nádából fog czellulozet termelni. A gyárra részvénytársaság alakult Budapesten, 3 millió lei alaptőkével. A telep *Brailában* lesz. Az igazgatóság tagjaitvá *Boamba János dr., Hegedüs Lajos, Eisler Ede, Ergelt Rudolf báró, Hatvany-Deutsch Károly, Herz Vilmos, Maurocordato György herczeg, Stirbey Barnabás és Wertheim Artur* választattak.

Kereskedelem.

Kristályozó részvénytársaság czég alatt a *Magyar kereskedelmi rt.* az asztali só (Cerebos) forgalomba hozatalára 100,000 K alaptőkével (100 darab 1000 K részvény) külön részvénytársaságot alakított. A részvénytőkéből a megalakuláskor 50,000 K bocsátatott ki, mely teljesen befizettetett. Igazgatóság: *Molnár Károly, Szántó Ferencz, Székely József és Strobenz Rezső.* Felügyelő-bizottság: *Tódor Sándor, Dallos Rezső, Szirány Jenő; póttagok Harmos Jenő és Wolf Dezső.*

Agricultura mezőgazdákot ellátó rt. czég alatt *Budapesten* új vállalat alakult 50.000 K alaptőkével (500 db 100 K-ás részvény). Az igazgatóság tagjai: *Adler Manó, Darvas József, Jaulusz J. János és Szerb Henrik.* A felügyelő-bizottság tagjai: *dr. Molnár István, Szilágyi Gyula és Fischer Artur.*

Caro és Jellinek szállító rt. Az *Angol-osztrák bank* igazgató-sága hír szerint tárgyalásokat folytat a *Caro és Jellinek* bécsi szállító-czéggel, melynek Budapesten is van fiókja, a czégnek részvénytársasággá való átalakítása tárgyában. A tárgyalások igen előrehaladott stádiumban vannak és valószínű, hogy eredménnyel is fognak járni.

Új fakeskedelmi vállalat Déván. *Pollák, Back és társa* czég alatt *Pollák Klára* bécsi magánzónó és *Back Károly* budapesti építész erdőségeit 100,000 K betéttel a *Dévai hitelbank rt.* finanszírozza. A czéget *Bors Emil, Issekutz Márton, Mannheim Ármin, Schulhof Zsigmond dr. és Horváth Kamilló dr.* jegyzték.

A Nyerstermény rt., melyet a *Magyar leszámítoló és pénzváltóbank rt.* alapított 1906-ban 1 millió K alaptőkével, legközelebbi közgyűlésén a *felszámolás* iránt fog határozni. A felszámolást máris megkezdték. *Hecht* Leó vezérigazgató állását már elhagyta és a nyersbőrrel való kereskedést saját számlájára fogja üzni: kilépett továbbá *Hecht Bernát*, aki régi czégét, a *Hecht testvérek* czéget újra feléleszti és szintén saját számlájára fogja azt vezetni. Beszüntették továbbá a *temesvári, bajai kassai* fiókot, a *nagyváradi* fiók pedig legközelebb szintén feloszlik. Az 1907 évi mérleg 832,430 K veszteséggel zárult, azaz az 1 millió K alaptőke 83-24%-a elveszett. A mérleg-tételek a következők:

Vagyron: Áruszámlák 1217,979, berendezés 3347, adósok 3,079,823, pénztár 11,671, veszteség 832,430 K. — *Teher:* Részvénytőke 1,000,000, hitelezők 3,612,275, váltók 532,977 K, összesen 5,145,252 K.

A The Gramophone and Typewriter Limited magyarországi vezérképviselőse közzétette 1906. évi mérlegét, mely azt mutatja, hogy ez a vállalat csak Magyarországon zenél angolul, ellenben Bécsben már elárulja osztrák származását és czégét *Deutsche Gramophon-A.-G.* névvel vezeti. A mérleg különben szintén teatralis jellegű, mert egyrészt 10,179 K nyereséget mutat ki, másrészt 17,733 K még le nem irt elveszett követelésről számol be, azaz voltaképpen, bár burkoltan, 6406 K veszteséggel zárul.

Szövetkezeti hírek.

A Budapesti általános népbank m. szöv. (V., Mérleg-u. 13.) rendkívüli közgyűlést hív össze a *felszámolás* kimondása tárgyában és üzletkörét a *Kölcsönpénztár szöv.*-nek adja át.

A Lipótvárosi takarékbank m. szöv. (V., Bálvány-u. 2.), mely üzletkörét a *Gazdasági bank rt.*-nak adta át. márcz. 30-án tartandó rendkívüli közgyűlésén *kimondja a felszámolást.*

A Fővárosi takarékpénztár m. sz. az 1907. évben 80,738 K (1906-ban: 100,767 K) bruttó bevétellel dolgozott, amiből a költségek levonása után 8472 K tiszta nyereség maradt, az előző évi 31,130 K-val szemben. A mérleg-tételek (zárójelben az előző évi adatokkal) a következők:

Vagyron: Készpénzkészlet 13,228 (42,440), váltoállomány 759,677 (1,222,436), értékpapír és értékelőleg 9728 (36,394), adósok fedezet mellett 51,465 (21,570), ingatlan 11,351, berendezés 5307 (5319), átmeneti számlák 7023 (8316) K. *Teher:* Törzsbetét 148,622 (243,800), heftibetét 92,153 (211,323), takarékbetét 165,483 (304,391), tartalékalap 40,095 (35,096), biztosítéki alap 11,847 (17,093), visszleszámított váltók 388,260 (470,329), átmeneti számlák 2849 (5745), nyereség 8472 (31,130), összesen 857,783 (1,348,697) K.

A Kölcsönpénztár szövetkezet (V., Nádor-u. 21.) 1907. évi mérlegét 56,165 K részjegy és 30,213 K üzletrész-tőke mellett 52,725 K veszteséggel zárta. Évközben 34,941 K-t irtak le ketes követelések címén és a mérlegben a folyószámla-adósok nyílt, fedezetlen tartozása még mindig 135,059 K-val szerepel. Ilyen viszonyok között feltűnő, hogy az igazgatóság nem javasolja a felszámolást, tekintettel arra, hogy a szövetkezetnek már nincs vagyona, hanem csak a 23,576 K betéttel, a 159,683 K nyílt tartozással és a 115,372 K visszleszámítási hitellel, dolgozik.

A Takarékoság takarékb- és előlegezési egyesület m. szöv. (VI., Teréz-körút 60.) 1907. évi mérlegét 4378 K tiszta nyereséggel zárta, az előző évi 3422 K-val szemben. A kölcsönállomány 53,500 K-ról 60,221 K-ra emelkedett. A tagok száma 1907. végén 419 volt, 1998 üzletrésszel, melyekre 55,772 K volt befizetve.

Közlekedés.

A Déli vasut veszteségei. A Déli vasut igazgatósága néhány nap múlva elkészül az 1907. üzletév számadási eredményeivel. Beavatott körökből kiszivárgott hírek szerint a Déli vasut múlt évi bevételei 6 millió K-val multak felül az előző év bevételeit, ámde a kiadások 9 millió K-val szaporodtak, úgy hogy az 1907. évi üzleteredmény 3 millió K-val kedvezőtlenebb az 1906. év eredményénél.

Az Első cs. és kir. szab. Dunagőzhajózási társaság 1907. évi zárószámadása szerint a tiszta nyereség 3.062,322 K (1906-ban 2.561,675 K) és az 1906. évi nyereségátvitel 633,310 K (az 1905. évről 471,887 K) hozzáadással összesen 3.695,633 K, tehát az 1906. évi összeredménnyel szemben 662,071 K-val több. Az igazgatótanács elhatározta, hogy a cs. kir. államkincstárnak az egyezmény értelmében visszafizetendő 459,348 K (az 1905. évben 384,251 K) beszolgáltatása mellett osztalékul (a megelőző évi 42 K = 2.016,000 K-val szemben) részvényenként 50 K = 2.400,000 K fizetést és a 836,285 K maradéknak új számlára való átvitelét fogja a közgyűlésnek javasolni.

Ősszekötő vasutak Szatmármegyében. A kereskedelemügyi miniszter *Hollós* Jakab nyug. államvasuti főfelügyelő, budapesti lakosnak a nagybánya-felsőbányai h. é. vasut *Giródtótfalu* állomásából kiindulólac Laczfalu, Dióshalmi, Laczháza, Kápolnok-Monostor és Borkut községek határain át *Magyarláp*ig, esetleg innen folytatólac Macskamező, Danpatak, Dombház, Dragasfalva és Blenkemező községek határain át a Szamosvölgyi vasut *Galgó* állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzüzemű helyi érdekű vasutvonalra az 1907. évi január hó 29-én 98,228/906. sz. a. kelt rendelettel kiadott előmunkálati engedély érvényét a vonatkozó feltételek fentartása mellett a lejarattól számítandó további egy év tartamára megújította és egyúttal a tervbe vett vasutvonalnak esetleg *Felsőbánya* állomásából való kiágazására, továbbá *Magyarláp*ostól egyrészt Domokos és Rogoz községek határain át *Oláhláp*ostól, másrészt *Magyarláp*ostól Domokos, Alsoszőcs és Felsőszőcs községek érintésével *Tökésig* vezetendő szárnyvonalakra is kiterjesztette.

Kiegészítő vasutalázat Maros-Torda megyében. A kereskedelmi miniszter *Maros-Torda vármegye* közönségének és *Maros-Vásárhely* törvényhatóság joggal felruházott város közönségének az államvasutak *Marosvásárhely* állomásából kiágazólac Lőrinczfalva, esetleg Kakasdi, Karacsnyfalva, Nyaradszereda és Köszvényes-Remete községek határain át *Szonátáig* vagy *Parajdig*, továbbá ugyancsak *Marosvásárhely* állomásból *Mezbandon* át a marosludas-besztercezi h. é. vasut *Mezőmehes* állomásáig és innen esetleg folytatólac az államvasutak *Aphida* állomásáig, végül *Mezőbándtól* egyrészt *Oroszfáig*, másrészt *Mezőkapusig* vezetendő keskenyvasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

A tatrai körvasut kiegészítő vonala. A kereskedelmi miniszter a *lipótújvári m. kir. főerdőhivatalnak* a nagylomnicz-tátralomniczi h. é. vasut *Tátralomnicz* állomásából kiágazólac az építés alatt álló tatrafüredi keskenyvasútvonalra h. é. villamos vasut *Tatrafüred* állomásáig és innen esetleg a csorbatoói fogaskerekű vasut *Csorbato* állomásáig, továbbá ugyancsak *Tátralomnicz* állomásból kiágazólac Matlárháza és a Késmarki itató érintésével *Barlangligetig* vezetendő keskenyvasútvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

Buziás-topolovecz és buzias-temesrékási vasut. A kereskedelmi miniszter a *Magyar délkeleti h. é. vasut rt.-nak* vasutvonalának *Buzias* állomásától Hittiyás, Rakovicza, Kistopolovecz és Nagytopolovecz községek határain át az államvasutak *Topolovecz* állomásáig, esetleg ugyancsak *Buzias* állomásától Bachovár, Szirbova és Bazos községek határain át az államvasutak *Temesrékás* állomásáig vezetendő vasutvonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

Részvénytársulati ügyek.

Németország részvénytársaságai. A német birodalmi statisztikai hivatal megkezdte a részvénytársaságokra vonatkozó statisztikai adatok elkülönített füzetekben való közzétételét és a most megjelent első füzet az 1906. december 31-iki felvételek alapján egybegyűjtött adatokat tartalmazza.

Ezek szerint a felvétel napján a német birodalom területén összesen 4952 részvénytársaság és 108 részvényekre alapított betéttársaság állott fenn. Előbbiek 13.271 millió, utóbbiak 577,5 millió marka névértékű részvénytökövel dolgoztak. Az 1850. évig 97, 1851-től 1870-ig 369, 1871-től 1880-ig 680, 1881-től 1890-ig 1130, 1891-től 1900-ig 1751, 1901-től 1905-ig 670, 1906-ban pedig 229 részvénytársaság alakult, míg új betéttársaság a jelzett időszakokban 4, 26, 24, 23, 22, 3, 2 és 1 jött létre. Ebből látható, hogy a részvénytársaságok alakulása hatalmasan

emelkedő, ellenben a betéttársaságoké apadó irányt követ. Legrégibb részvénytársaságok, melyek 1836-ban létesültek: a *Drezdai serfőző* rt. és a *Szász-csehországi gőzhajózási* rt. A részvényvállalatokat a statisztikai évkönyv 24 csoportra osztja, a legtöbb vállalatot a következő csoportok mutatják fel: élelmiszeripar 613 társasággal és 1032 millió marka tőkével, kereskedelem 839 társasággal, 4477 millió marka tőkével, gépipar 538 társasággal, 7624 millió M tőkével, közlekedésügy 487 társasággal 1518 millió M tőkével, építőipar 357 társasággal és 417 millió M tőkével stb. Legnagyobb — 200 millió M — tőkéje a *Deutsche* banknak van, kivüle még 8 részvénytársaság dolgozik 100 milliót meghaladó részvénytőkével.

Mezőgazdaság.

Nagybirtok-változások. *Kapotsfy* Jenő somogyi főispán kiskorpadai uradalmanak nagyobb részét a *Ring testvérek* kaposvári czég parcellázási célokra megvásárolta. — A *zágrábi széleskáptalan* torontálmegyei módosi uradalma, valamint a kezelése alatt álló szárcsai uradalmat parcellázza. A módosi és szárcsai uradalmakból, melyek 22,000 katasztrális hold szántóföldet foglalnak magukban, most egyelőre mintegy 6000 holdat átenged örökaron a kisbirtokosoknak. — A *Magyar telepítő és parcellázó bank* rt. megvásárolta gróf *Apponyi* Sándornak *Varsád* községben, Tolna megyében levő 2200 holdas birtokát 1 millió K-ért. A bank e birtokot a tengeliczei Zichy-birtokkal és a *Drasche*-féle uradalommal együttesen parcellázza.

Tisztviselői ügyek.

A pénzügyi tisztviselők tanulmányutja igen széles körökben keltett érdeklődést. Az a hír, amely a *Magyar Pénzügy* mult heti számában került közre, a kérdezősködések olyan sorozatát juttatta el hozzám, hogy — az ut költséges volta dacára is — azt hiszem, hogy a D. P. T. Egyesületének ez a kezdeményezése is fényesen fog sikerülni és a magyar pénzügyi tisztviselők fölöttébb tanulságos társasutazásban járhatják majd be a nyugateurópai államok egy részének fő kereskedelmi és bankpénzügyeit. Hogy a kívánt utitervet és annak részletes programját máig nem küldhettem szét, annak az az oka, hogy azt én legelőbb a D. P. T. Egyesülete igazgató-választmányának fogom bemutatni. E választmány f. hó 25-én tartja ülését. Azután közreadom a tervet, illetőleg eljuttatom mindenkihez, aki az utazásban részt kíván venni. A jelentkezéseket addig is igen szivesen fogadom.

Sopron, 1908. márczius 16-án. *Berényi Pál* dr.

A Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesülete internátus-alapja javára újabban a *Barcs-Dravavidéki* takarékpénztár és a *Nemesvidi* takarékpénztár adakoztak.

Vegyes hírek.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara titkára, *Marschall* Lajos dr. meghalt. *Marschall* dr. a kamara vezetését 1893-ban vette át. Kiváló tudású szakíró volt, aki élete javát a köznek szentelte és fontos szerepet játszott Arad kereskedelmi és ipari életében.

A Magyar általános takarékpénztár rt. *Horváth* Lipót dr. és *Halász* Manó helyettes-igazgatókat igazgatókká, *Weil* Miklóst, a változóüzlet főnökét és *Verebélyi* Artur főpénztárnokot czégvezetőkké nevezte ki.

Az Aradi hitelbank és takarékpénztár rt. közgyűlése baro *Győrffy* Árpád bradi földbirtokost és *Kalmár* Nándor aradi nyomdajelöltet igazgatósági tagokká választotta.

Kimutatások.

Assicurazioni Generali 1908. évi február hóban az életbiztosítási osztálynál 1559 ajánlat 12.891,144 K 31 f biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 1322 kötvény 11.258,306 K 29 f biztosítási összegre állított ki. Folyó évi január elseje óta 3214 ajánlat 26.416,841 K 81 f biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 2722 kötvény 22.726,711 K 55 f biztosítási összegre állított ki. Az 1908. január elseje óta bejelentett károk összege 1.489,938 K 97 f-re rug. Az életbiztosítási osztály kimutatott állománya 1906. december hó 31-én 117,600 kötvény után 849.570,242 korona 52 f tőkét és 1.666,993 K 87 f járadékot tett ki, amire készpénzben 234.205,259 K 55 f van tartalékba helyezve. Az 1906. évben az életbiztosítási osztály által kifizetett károk 13.523,622 K 23 fillért tettek ki és az összes ágazatoknál a társulat alapítása óta (1831.) az évenkénti kimutatások szerint kifizetett károk 861.570,345 K 95 f-t tesznek ki. A betéréslépés elleni biztosítási osztálynál ugyanezen hónapban 60 káreset jelentetett be 38,694 K összeggel, f. évi január 1-je óta 248 káreset 59,910 K összeggel került bejelentésre.

Közgyűlési határidők.

(A társaság czége mellett levő időpont a közgyűlés időpontja, a zárjel között levő nap a részvények letételének határnapja.)

- Márcz. 19. Magyar általános hitelbank, V., Nádor-u. 12., d. e. 10 óra (márcz. 5.). — Felten és Guillaume kábel-, sodrony-, és sodronykötél-gyár rt., V., Dorottya-u. 1., a Pesti magyar kereskedelmi bank üléstermében, d. e. 11 óra (márcz. 11.). — Borszéki fürdővállalat rt., V., Hold-u. 9., Hartmann Sándor ügyvédi irodájában (márcz. 11.).
20. Tabako rt., V., Mérleg-u. 9. d. e. 10 óra.
21. Magyar olajpar rt., IX., Soroksári-ut 37., d. e. 10 óra. (márc. 13.). — Beocsini cementgyári unió rt., V., Alkotmány-u. 10., déli 12 óra (márcz. 13.). — Gazdasági bank rt., V., Fürdő-u. 10., d. e. 11 1/2 óra (márcz. 18.). — Magyar-francia biztosító rt., IV., Vigadó-tér 1., d. e. 1/2 óra (márcz. 13.). — Pannonia magyar viszontbiztosító intézet, IV., Vigadó-tér 1., d. e. 11 óra (márcz. 20.). — Hazai általános biztosító rt., IV., Eskü-ut 6., d. u. 5 óra (márc. 18.).
22. Járadék-hitelbank rt., VI., Teréz-körut 1/a. — Magyar föld-hitelintézet, V., Bálvány-u. 7., déli 11 óra. — Pesti Napló rt., VI., Andrássy-ut 27., d. e. 11 óra. — «Hungária» takaré- és hitelszövetkezet, VI., Podmaniczky-u. 2., d. e. 11 óra.
24. Országos raktárházak rt., V., Nádor-u. 12., d. e. 11 1/2 óra (márcz. 16.).
25. Kábelgyár rt., Pozsony, d. e. 10 óra (márcz. 17.). — Allványfát kölcsönző rt., V., Bathory-u. 10., d. e. 10 óra. — Hosszúhetényi köszénbánya rt., V., Nádor-u. 6., d. e. 11 óra (márcz. 17.). — Kölcsönpénztár szövetkezet, V., Nádor-u. 21., d. e. 11 óra (márcz. 22.). — Féművek és felszerelési gyár rt., VII., Dohány-u. 16., Székács Sámuel dr. ügyvédi irodájában, d. e. 9 1/2 óra (márcz. 22.).
26. Angol-osztrák bank, Bécs, I., Strauchgasse 1., d. u. 6 1/2 óra (márcz. 18.).
27. Esztergomvidéki köszénbánya rt., V., József-tér 10., déli 12 óra (márcz. 18.).
28. Államosított magyar-nyugoti vasút, VI., Andrássy-ut 73., déli 12 óra (márcz. 20.). — Első magyar szállítási vállalat rt., IV., Veres Pálné-u. 38., d. u. 4 óra. — Rt. Raky-féle módszer utáni furásokra, VII., Erzsébet-körut 56., d. u. 4 óra (márcz. 15.). — Központi kereskedelmi és iparbank rt., V., Váci-körut 26., d. e. 11 óra (márcz. 20.). — «Mercur» váltóüzlet rt., V., Fürdő-u. 3., d. e. 11 óra (márcz. 20.). — Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár rt., VIII., József-körut 84., d. e. 10 óra (márcz. 20.). — «Takarékosság» takaré- és előlegezési egyesület m. sz., VI., Bajza-u. 48., a Willburger-féle vendéglőben, d. u. 4 óra.
29. Első leánykihazasító egyesület m. sz., gyermek- és életbiztosító intézet, VI., Teréz-körut 40—42., d. e. 10 óra (márcz. 26.). — Strobentz testvérek vegyszereti festék-, termény-, máz- és kencegyár rt., IX., Üllői-ut 89., d. e. 11 óra (márcz. 21.). — «Globus» müintézet és kiadóvállalat rt., VI., Aradi-u. 8., d. e. 11 óra (márcz. 21.).
30. Bantlin-féle vegyi gyárak rt., IV., Hungária nagyszálló, (márcz. 27.). — Magyar jelzalog hitelbank, V., Nádor-u. 7., déli 12 óra (márcz. 22.). — Dunantúli köszénbánya rt., V., Nádor-u. 12., a Magyar ált. hitelbank helyiségében, d. u. 1/4 óra (márcz. 22.). — Fővárosi kereskedelmi hitelintézet m. sz. felsz. a. IV., Semmelweis-u. 2., d. u. 3 óra. — Magyar agrár- és járadékbank rt., V., Erzsébet-tér 9., d. e. 1/2 óra (márcz. 23.).
31. Szlavóniai erdőipar rt., V., Bathory-u. 19., d. e. 11 óra. — Magyar minimax-gyár rt., VII., Ilka-u. 31., d. e. 10 óra (márcz. 27.). — Faaru és botgyár rt., V., Bathory-u. 19., d. u. 3 óra. — Szatmár-bikszádi h. é. vasút rt., V., Hold-u. 25., d. u. 4 óra (márcz. 23., rendkívüli). — Részvénytársaság Raky-féle módszer utáni furásokra, VII., Erzsébet-körut 56., d. u. 4 óra. — Szentmargitszigeti gyógyfürdők és szállodák rt., III., Margitsziget, d. u. 4 óra (márcz. 28.). Fővárosi takarékpénztár m. sz., VII., Rákóczi-ut 40., d. u. 4 óra. — Sajóvölgyi villamossági rt., VI., Podmaniczky-u. 27., d. e. 10 1/2 óra (márcz. 23.). — Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság alkalmazottainak takarékszövetkezte, V., Rudolf-rakpart 3., d. u. 5 óra. — Nyerstermény rt., V., Dorottya-u. 6., a Magyar leszámító és pénzváltó bank üléstermében, déli 12 óra.
- Április 4. Magyar fém- és lámpaárugyár rt., V., Nádor-u. 12., a Magyar ált. hitelbank helyiségében, déli 12 óra (ápr. 1.).
5. Magyar-belga fémipargyár rt., VI., Hungária-körut 115—117., d. e. 11 óra (márcz. 28.).

6. Wiener Bank-Verein, Bécs, I., Herrengasse 8., d. e. 11 óra (márcz. 23.).
9. Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára, V., Nádor-u. 12., a M. általános hitelbank helyiségében, d. e. 1/2 óra (márcz. 28.).
30. Budapesti előlegező rt., VII., Csengery-u. 22., d. u. 6 óra (ápr. 22.).

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok cégjegyzéke.**Részvénytársaságok Budapesten.**

Budapest-erzsébetvárosi bank részvénytársaság. Kun Ignác cégvezető bejegyeztetett.

Budapesti marhavasártéri vásári pénztár részvénytársaság. Felszámol. Felszámolók: dr. Pekár Imre, Fellner Henrik.

Járadék-hitelbank részvénytársaság. Adler Gyula cégvezető bejegyeztetett.

Magyar kereskedelmi hitelbank részvénytársaság. Hűvös Rezső és Priesender Jakab cégvezetők bejegyeztettek.

Ganz és társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság. Kornfeld Mór dr. cégvezető bejegyeztetett.

Gizella gőzmalom részvénytársaság. Domony Ödön igazgató töröltetett.

Kispesti textilgyár részvénytársaság alaptökéjét 1 millió K-ról 2.500.000 K-ra felemelte.

Kisbesei gránitkőbányák részvénytársaság. ifj. Glasner Flóris igazgató és Erdély József cégvezető bejegyeztetett.

Magyar gépkereskedelmi részvénytársaság. Lechner Gyula és Kramer Félix igazgató töröltetett.

Magyar Estilap irodalmi és hírlapkiadó részvénytársaság. dr. Brachfeld Hugo és dr. Grauer Vilmos igazgató töröltetett.

Neuschloss-féle nasici taningyár és gőzfűrés részvénytársaság. Rothberg Vilmos cégvezető töröltetett.

Olajipar társaság budapesti fiókja cégzsövegét: *Olajipar társaság*-ra változtatta. Barta Arnold, Geiringer Mór, Reichenfeld Mór, Schak Berthold, Schmeichler Karoly, Weil János, Widrich József és Zappert Adolf igazgató-tanácsstagok, Geiringer Miksa, Granichstädten Lajos és Kollinsky Gyula igazgatók bejegyeztettek. A részvénytársaság alaptökéjét 2500 drb. 400 K-s részvény kibocsátásával 1 millió K-ról 2 millió K-ra emelte föl.

Phönix irodalmi részvénytársaság. Krémer József és Krémer A. Arthur dr. igazgatók töröltetett.

Telefon Hírmondó részvénytársaság. Mero Lipót cégvezető töröltetett.

Részvénytársaságok a vidéken.

Baróth. Baróthi takarékpénztár részvénytársaság. Intze Mozes igazgató töröltetett. Ince Ferencz igazgató bejegyeztetett.

Bia. Első biai takarékpénztár részvénytársaság Schultheisz Mór igazgató töröltetett.

Boldogasszony. Boldogasszonyi takarékpénztár részvénytársaság. Fried Adolf igazgató, Rechnitzer Simon és Wetska Márton igazgatók bejegyeztettek. Kalisch B., Klein Sándor és Stiller Mátyás igazgatók töröltetett.

Csurgó. Járasi bank és takarékpénztár részvénytársaság Csurgón. Kreisler József dr. igazgató töröltetett.

Déva. Közgazdasági bank részvénytársaság. Stiene János vezérigazgató bejegyeztetett.

Erdőd. Erdői takarékpénztár részvénytársaság. Herman György és Leizer Elek igazgatók bejegyeztettek. Probszt Mátyás, Schwarcz Dávid, Rosner Mór, Jeremiás Gyula igazgatók töröltetett.

Halmi. Halmi népbank részvénytársaság. Pásztor József és Szaplóczay Pál igazgatók bejegyeztettek, Mandics János igazgató töröltetett.

Hunyaddobra. „Graniterul” takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság. Dragomir Simon és Sujaga Emánuel igazgatók töröltetett. Rosin Tamás és Popovicu József Klicsovan igazgatók bejegyeztettek.

Komárom. Komáromi első takarékpénztár. Fried Kálmán igazgató töröltetett. Steiner Dávid igazgató bejegyeztetett.

Karansebes. Népbank takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság Karansebesen. Boaka Aurél igazgató töröltetett. Sanoru Spiridon igazgató bejegyeztetett.

Magyarigen. Magyarigeni (erdélyrészi hegyaljai) takarékpénztár részvénytársaság. Vadady László igazgató töröltetett. Bürger Lipót igazgató bejegyeztetett.

Marczali. Marczali takarékpénztár részvénytársaság. Annók József és Scheiber Ferencz igazgatók bejegyeztettek. Berger Miksa és Redgon Lajos igazgatók töröltetett.

Mehádia. Mehádia takarékpénztár részvénytársaság. Péczy Géza és Popovics Jón igazgatók töröltettek. Tormay Dezső és Bastins Ede igazgatók bejegyeztek.

Mohács. Mohácsi közzgazdasági bank részvénytársaság. Klombauer Antal igazgató, Fekete Alajos könyvelő-czégvezető bejegyeztek. Steiner A. János igazgató töröltetett.

Mosonszentjános. Mosonszentjánosi takarékpénztár részvénytársaság. Neufeld Herman, Unger Mihály, Wurzinger Lőrincz, Wolf Péter és Gruber Vilmos igazgatók bejegyeztek. Lang és Amon Henrik igazgatók töröltettek.

Nagybecskerek. Nagybecskereki népbank részvénytársulat. Anna Erno igazgató bejegyezett. Grandjean Jozsef dr. igazgató töröltetett.

Nagyenyed. Gyulafehérvári népbank részvénytársaság. Náthán Bernát dr. igazgató bejegyezett.

Nagykaroly. Nagykarolyi hitelbank részvénytársaság. Juresek Béla és Blum Jozsef igazgatók bejegyeztek. Fogarassy Sándor és Illés Jozsef igazgatók töröltettek.

Nagygyenyű. Nagygyenyűi és vidéki takarékpénztár részvénytársaság. König Hermann és Lichtenstein F. L. igazgatók töröltettek. Weisz Mór és Wilhelm Fülöp igazgatók bejegyeztek.

Nagyösz. Nagyösz népbank, mint részvénytársaság. Alapitóját 80.000 K-ról 100.000 K-ra emelte fel.

Nagyrócze. Nagyróczei takarékpénztár részvénytársaság. Posevitz Albert dr. igazgató töröltetett. Tomerz Pál igazgató bejegyezett.

Nagyszőlős. Nagyszőlősi hitelintézet részvénytársaság. Varga János dr. igazgató töröltetett. Mandi Mihály igazgató neve *Midi*-ra helyesbítettett.

Nagyvárad. Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank. Kraus David és Ficsek Lajos igazgatók bejegyeztek.

Nagyvárad. Nagyvárad hitelbank részvénytársaság. Vasady Lajos igazgató bejegyezett. Grosz Arnold és Kiss Elek igazgatók töröltettek.

Nyitra. Felvidéki parcellázó és gazdasági bank részvénytársaság. Kostyal Miklós dr. igazgató bejegyezett.

Nyitra. Nyitrai kereskedelmi és hitelintézet. Adler Jozsef, Gyürky Géza dr., Crausz Vincze és Jelinek Miksa igazgató bejegyeztek. Markoth Gyula, Grosz Hugo és Kostyal Miklós igazgatók töröltettek.

Pécs. Pécs-baranyai központi takarékpénztár. Szántó Antal igazgató töröltetett.

Privigye. Privigyeyi takarékpénztári részvénytársulat. Csivkóta János igazgató bejegyezett. Gömöri Zsigmond dr. igazgató töröltetett.

Ráczeke. Ráczeke járási takarékpénztár részvénytársaság. Némethy Jenő igazgató bejegyezett. Boross Gusztáv igazgató töröltetett.

Resiczabánya. Resiczai első takarékpénztár részvénytársaság. Mayer Alajos igazgató töröltetett. Pokrean Jozsef igazgató bejegyezett.

Rimaszombat. Gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság. Lutzszky Henrik báró igazgató töröltetett. Barilla János igazgató bejegyezett.

Satoraljaujhely. Satoraljaujhelyi takarékpénztár. Bernáth Aladar, Lengyel Manó és Pekary Gyula igazgató bejegyeztek. Szentgyörgyi Vilmos és Teich Zsigmond igazgatók töröltettek.

Sopron. Soproni világitási és erőátviteli részvénytársaság. Cocnradts J. H. igazgató, Beduwe Gyula czégvezető töröltettek és Koch Jozsef Ernő czégvezető bejegyezett.

Sopron. Soproni takarékpénztár. Nelky Jozsef, Baumann György, Kammerloher Jozsef és Mayer Mátvas igazgatók töröltettek. Klauz Lajos, Iovag Maravic Sándor és Schleiffer Richard igazgatók bejegyeztek.

Szabadka. Délvidéki kereskedelmi részvénytársaság. Venetianer Adolf czégvezető töröltetett.

Szabadka. Szabadkai gazdák és iparosok hitelintézete részvénytársaság. Mészáros Gábor, Latky Lajos és Polyakovits Simon igazgatók bejegyeztek. Varga Karoly, Kiss Abel és Sztajkovicz Dusan igazgatók töröltettek.

Szalmárnémeti. Szalmári központi takarékpénztár részvénytársaság. Kun László igazgató töröltetett.

Szalmárnémeti. Szalmárnémeti népbank részvénytársaság. Hamon Robert igazgató bejegyezett.

Szalmárnémeti. Szalmár vármegyei takarékpénztár részvénytársaság. Ember Elemér dr. igazgató bejegyezett. Berenczei Kovacs Jenő igazgató, Domahidy Sándor vezérigazgató töröltetett.

Szalmárnémeti. Szalmári bank részvénytársaság. Domján János dr. igazgató és Frank Ferencz czégvezető fokönyvelő bejegyeztek.

Szenthubert. Szenthuberti új takarékpénztár mint részvénytársaság. Hollinger János igazgató töröltetett. Heim Jozsef igazgató bejegyezett.

Trencsén. Trencsényi hitelintézet részvénytársaság. Schidlaj Lajos igazgató bejegyezett. Groszner Jozsef dr. igazgató töröltetett.

Trencsén. Trencsényi kereskedelmi és iparbank részvénytársaság. Baross Jusztin igazgató bejegyezett. Gansel Izidor, Róth Ignacz, Singer Samu igazgatók töröltettek.

Zichyfalva. Zichyfalvi takaré- és hitelegylet, mint részvénytársaság. Wosching I. György igazgató, Debert Konrad aligazgató, Amon Henrik, Faul Andras, Maly Miklos, Voll János, Frasz György, Rieger Andras, Risth Christian, Schwarz Adam és Schwarz Antal, Vogel Marton igazgatósági tagok bejegyeztek. Tiszje Ferencz igazgató töröltetett.

Szövetkezetek a vidéken.

Balatonberény (Somogy m.) Balatonberényi keresztény fogyasztási szövetkezet. Felszámol.

Barkóc. Barkóc községi hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Megszűnt.

Brassó. „Brasoveana“ takaré- és hitelszövetkezet Brassóban. Alakult 1907. április 14.

Csintye (Arad m.). Csintye községi fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Felszámol.

Erzsébetfalva. Erzsébetfalva és környéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Felszámol.

Felsőoroszi. Felsőoroszi és vidéke hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Felszámol.

Galgahévíz. Galgahévízi fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1907. november 3-án.

Kassamindszent. Kassamindszent és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1907. november 10.

Losoncztamási (Nógrád m.). Losoncztamási fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. január 5.

Makó. Makó és vidéke hagyma- és zöldségtermelők szövetkezte. Megszűnt.

Mocsa (Komárom m.). Mocsai hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Alakult 1907. november 10-én.

Nagyadorján. Nagyadorján községi hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Megszűnt.

Nagyvárad. A nagyvárad első közös konyha társaság mint korlátolt felelősségű szövetkezet. Alakult 1907. október 13-án. Orsova. Orsovai járási hitelszövetkezet korlátolt felelősséggel. Alakult 1907. június 2.

Párno. Párno és vidéke hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Megszűnt.

Sárospatak. Sárospataki ipari és gazdasági hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Felszámol.

Szászhermány. Szászhermányi cukorrépa-termelő szövetkezet. Felszámol.

Szóllós-Csengerél (Arad m.). Szóllós-Csengerél községi fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Felszámol.

Végleshuta (Zolyom m.). Végleshuta és vidéke keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Alakult 1908. január 26-án.

Verd (Nagyküküllő m.). Verdi takaré- és előlegeylet szövetkezet. Alakult 1907. december 19-én.

Zombor. Első takarékszövetkezet Zomborban. Alakult 1907. május 19-én.

Zsolna. Zsolnai gazdasági hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja. Alakult 1907. december 29.

Horvát-szlavón részvénytársaságok és szövetkezetek.

Csitluk. Szerb földmunkás szövetkezet Csitlukban. Alakult 1907. november 17.

Glinán. Szerb kereskedelmi és iparbank részvénytársaság. Alakult 1907. augusztus 15-én. Alapitoke: 50.000 korona, 1000 darab 50 koronás részvény.

Jaksity. Takaré- és segítő szövetkezet Jaksityon. Alakult 1907. dec. 28.

Kirin. Haladás gazdasági állatok elvesztése esetére segélyező szövetkezet. Alakult 1907. október 6-án.

Surcin. Surcini szerb takarékpénztár mint szövetkezet Surcinban. Alakult 1907. július 18.

Zágráb. „Pokret“ horvát haladóparti kiadó és nyomdai részvénytársaság Zágráb székhelyvel. Alakult 1905. június 30. Alapitokeje 50.000 K, 1000 drb 50 K-s részvény.

Zágráb. Horvát jótékonyági kölcsönös szövetkezet tagjainak elhalálozás utáni pénzsegélyezésére Zágrábban. Megszűnt.

Zágráb. Zágrabi első cukorgyári szövetkezet főlszámolás alatt. Megszűnt.

Zágráb. Zágrabi gazdasági hitelszövetkezet mint az O. K. H. tagja. Megszűnt.

Zimony. Zimonyi takarékpénztár részvénytársaság. Felszámol.

Szerkesztői üzenetek.

R. L., Székelyhid. Igen messze vezetne lapunk céljától, ha a kereskedelmi iskolák képző rendszerének bírálatába becsátkoznánk. Lapunk keretében a pénzügyi tisztviselők képzése kérdésének csak annyiban engedhetünk tért, amennyiben az iskolát végzett ifjaknak a gyakorlati téren való foglalkoztatása képezi vita tárgyát. Ez okból cikkének, mely — elismerjük — az iskolai képzés szempontjából, ha nem is új, de életre való eszméket tartalmaz, ezuttal nem adhatunk tért.

Részletügylet. Nincs igaza abban, hogy az 1883: XXXI. t. cz. hiányos, mert annak 8. §-a a felmerült vitás kérdést határozottan megoldja. E szerint a részletügyletet a vevő megtámadhatja, ha a részletügylet tartama szerint számítandó kamat a 15%-ot meghaladja, a 10. §. pedig kimondja, hogy a 8. §. határozataitól eltérő megállapodások joghatálytalanul nem bírnak. Nagyon természetes, hogy a törvény a maximális 15% kamatot a vételár teljes összegének megfelelően állapítja meg, ha tehát a vételár részletei és a kamatok havonként fizetnek, a kamat — a még hátralevő vételárhoz viszonyulva — akként csökken, hogy az egy éven át beszédett kamatösszeg a tőke 15%-ának feleljen meg; amennyiben magasabb kamat szedetik, az ügyletet a vevő a 8. §. értelmében megtámadhatja.

Főkönyvelő. A kérdéses ügyben a szövetségi tagnak nincs igaza, mert a keresk. törvény 237. §-a csak a kilépett tag zárszamadás-szerű üzletrészesének, nem pedig a kilépett tag osztaletének kiűzését rendeli el. A velünk közölt alapszabály-pont is csak az üzletrész visszafizetéséről szól, az illető tag tehát a jelzett évre osztaletet ez alapon sem követelhet.

Z. Ellenkezőleg, épp a rendkívényes nevének kitétele szükséges, mert ez a kifejezés: „rendeletre” vagy „rendeletünkre” a kir. Kuria 2501/1892. sz. határozata értelmében határozatlan lévén, meg nem állhat.

Kismartoni járási takarékpénztár. Az 1875: XXIV. t. czikk 4. §-a, valamint a hivatalos összeállításnak erre vonatkozó 19. §. 1. pontjában foglalt rendelkezése szerint az ingatlan tárgyú haszonhajtó állapotban való tartására fordított költségek az üzleti adó alapjául szolgáló nyers jövedelemből le nem vonhatók, mert az ingatlan tárgyú jövedelme nem üzleti, hanem ezek minősége szerint ház-, föld-, vagy bányaadó alá tartozik. Az önök esetében tehát ehhez képest az értéksökkenésre fordított összeg sem vonható le az üzletadóból, ami különben magától érthető is az elmondottak után.

Gurahonczy takarékpénztár. A f. hó 12-iki lapunkban a hoz-zánk intézett kérdések válaszát képező szerkesztői üzenet 2. pontja alatt azt a felvilágosítást adtuk, hogy a betétkönyv az ill. dijj. 58. tétel A) pontja szerint ivenként (5040 cm²) 50 filléres (főkönyvi) bélyeggel bélyegzendő felül. Felreértések elkerülése végett megjegyezzük, hogy mi „betétkönyv” alatt azt a könyvet értjük, amit a *pénzügyi részlet vevő felek betéteiről vezet.* Ezt a könyvet nagyon sokan helyesen betétkönyvnek is nevezik, masutt azonban csak röviden betétkönyvnek. A betétkönyv kifejezés sohasem tévesztendő össze a *betéti* könyvvel, mert az utóbbi azt a könyvecskét jelenti, amelyet a betévo fél kap kezéhez és mely köztudomás szerint is bélyegmentes.

Bihari t. Az osztalet után az illetéket akkép kell kiszabni, mintha a társasági alaptőke csupa 1000 koronás névértékű részvényre volna felosztva. Az illetéki díjgyezék 89. tételének IX. pontja alapján az illeték következőleg vetendő ki: A társaság alaptőkéje áll 8000 × 200 = 1,600,000 korona össznévértékű részvényből, amely 1600 darab egyenként 1000 koronás részvényre osztható. A társaság osztaletképp kifizet összesen 8000 × 8 = 64,000 koronát, tehát egy drb 1000 koronás részvényre esnek 64,000/1600, vagyis 40 K. Az illeték 40 K után II. fok szerint 14 fillér, az összesilleték lesz tehát 1600 × 14 = vagyis 224 K.

B-y 1. A követelés behajtására kinevezett ügygondnok jogosítva van a váltó hiányzó lényeges kellékeit kitölteni. — 2. A váltóbirtokos viszkereleti igényeinek elévülésére megállapított határidő nap-tár szerint, vagyis úgy számítandó, hogy az óvás napjának számszerint megfelelő napon beadott kereset az elévülési időn belül beadottnak tekintendő.

Kiadótulajdonos: Apolló irodalmi és nyomdai részvénytársaság
Helyi és helyközi (interurbán) telefon : 7—99. sz.

Pályázati hirdetés.

Pénzbeszedő,

a ki irodai munkálatokban is jártas, fix fizetéssel budapesti részvénytársaságnál ezer koronára óvadékkal azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatok „Budapesti Részvénytársaság 6099” jellege alatt a Magyar Pénzügy kiadóhivatalába kéretnek.

Bártfai Takarékpénztár Részvénytársaság.

Mérleg-számla 1907. december 31 én.

VAGYON	korona	TEHER	korona
Pénztár	50,261.08	Alaptőke	240,000.—
Váltó	1,154,306.76	Részvénytőke-kamat	9,120.—
Jelzálog	1,054,345.45	Osztaletk	504.—
Kézi zalog	4,186.—	Betét	2,242,724.15
Giró-számla	319.34	Tartalékalap	56,987.46
Nyomtatvány-számla	536.87	Külön tartalékalap	16,186.75
Butor-számla	2,679.64	értékei	4,000.—
Intézeti ház	36,945.25	Nyújtódiálap	15,470.21
Ingatlan	68,906.67	értékei	333.—
Értékek	31,500.80	Árfolyam különbözeti	
Folyószámla (adosok)	202,948.44	alap	231.97
Óvás	658.17	10 % kamatadó	3,959.97
Postatakarékpénztár	23,405.63	Tiszta nyereség	42,649.39
Valuták	356.88		
Bizomány-számla	720.—		
	2,632,166.90		2,632,166.90

*) Ez évi dotatioval 61,252.40 korona.

Jövedelmi kimutatás.

NYERESÉG	korona	VESZTESEG	korona
Részvénykamat	9,000.—	Váltókamat	83,165.81
Betét	85,934.14	Jelzálogkamat	68,236.26
Váltók leírása (kétes)	8,612.90	Előlegkamat	313.40
Tiszti fizetések	7,680.—	Értékek kamat	1,032.—
lakbér	1,536.—	Házbérvédelem	1,442.14
Ügyészi iroda atalány	200.—	Jutalék	1,029.81
Vitalitium	1,600.—	Leirt váltókból	625.—
Dragasági pótlék	900.—	Ingatlan jövedelem	3,908.—
Költség	2,417.71	Postatakarékpénztári	
Perköltség	1,417.31	kamat	91.30
Adó	7,975.79	Valuták után	93.62
Lakbér	600.—	Folyó számlai kamat	19,072.63
Jutékonyozél	75.90	Értékpapír árkülön-	
10 % kamatadó	7,609.55	bözlet	974.49
Visszleszámít. kamat	3,331.06	Ingatlan eladásból	2,184.69
Butorzatnál értékleírás	297.74		
Intézeti háznál	272.—		
Nyomtatványoknál le-			
írás	59.66		
Tiszta nyereség	42,649.39		
	182,169.15		182,169.15

Bártfán, 1907. december 31-én.

Kanarik Illés, főkönyvelő.

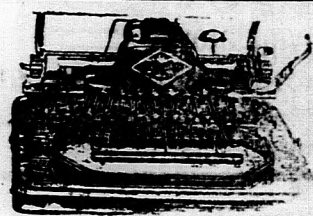
AZ IGAZGATÓ-TANÁCS:

Exner Ernést, elnök. Löcherer Gyula, alelnök.
Kanakar Jakab dr. s. k. Bartsch Gyula s. k. Mihalovich János s. k.
Gefferth Menyhért s. k. Blumenfeld Armin dr. s. k.
Abrahamovics Hersch s. k. Szakmáry Géza s. k.
Uhlig Leo dr. s. k. Kanarik Izsák s. k.

Jelen mérlegkimutatást megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.
Bártfán, 1908. január 19-én.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Rosner Izsák s. k. Orosz József s. k. Somogyi Miklós s. k.
elnök.

Írógép
munkatárs
eredeti amerikai
azonnal
látható irással

Tiszta aczél-szerkezet
Gyönyörű szép irással.
Ara teljes felszereléssel 300 korona.

Írógép
az összes létező gépekhez legolcsóbban

Amerikai
iroda-butor
berendezések minden kivitelben

Tessék prospektust kérni

Kaufman és Tsa, Bpest, V., Zoltán-u. 16. (Szabadság-tér.)

Marosvásárhelyi takarékpénztár részvénytársaság

Mérleg számla 1907. december 31-én.

TARTOZIK	korona	KÖVETEL	korona
Készpénz	40,278-03	Részvénytőke	500,000-—
Oszták-magy. banknál	17,623-16	Tartalékalap	197,600-—
Leszámitolt váltók	3.166,656-88	Betétek könyvecskére	3.086,435-36
Törlesztéses jelzálogk.	23,578-23	" folyószámlára	421,447-90
Jelzálogkölcsönök	197,352-54	Visszleszámitolt váltók	1.113,257-51
Kötvénykölcsönök	17,820-—	Hitelezők	313,416-69
Lombárkölcsönök	42,320-—	Fel nem vett osztalék	1,258-—
Értékpapírok*)	870,800-—	Atmeneti tételek	43,411-—
Értékpapirkamatok	7,111-70	1906. évi nyereség at-	
Előlegek gabona-		hozat	2,645-80
neműekre és árukra	544,982-64	1907. évi tiszta jöved.	48,102-80
Folyószámla-követelések	200,491-84		
Egyéb adósok	87,938-16		
Ingatlanok	495,940-88		
Berendezés	6,000-—		
Atmeneti tételek	8,681-—		
	5.727,575-06		5.727,575-06

*) K 500,000 n. é. 4 1/2%-os Kisbirtokosok országos földhitelintézeti záloglevél a 97-50 487,500-—
 K 10,000 n. é. 4 1/2%-os Magyar agrár és járadékbank záloglevél a 97-— 9,700-—
 K 350,000 n. é. 4%-os Magyar korona járadékkötvény a 93-20 326,200-—
 20 drb Oszták-magyar bank részvény a 1780-— 35,600-—
 Helyi értékek ———— 11,800-—

Nyereség- és veszteség-számla.

TARTOZIK	korona	KÖVETEL	korona
Kamatkiadások s egyéb kamatok	206,580-97	1906. évi nyereség-áthozat	2,645-80
Adó	11,763-06	Kamatbevételek	327,597-84
Tőkekamatadó	12,303-77	Ingatlanok jövedelme	26,175-20
Leírások	15,032-77	Áruraktári jövedelem	7,808-61
Árfolyamvesztés értékpapírokon	16,114-85	Különféle jutalékok	11,009-79
Tiszti fizetések, nyugdíjak, üzleti költségek és egyéb kiadások	62,693-22		
Nyereség	50,748-60		
	375,237-24		375,237-24

Winkler János s. k.,
vezérigazgató.

A könyvelésért
ifj. Harmath Sándor s. k.,
titkár.

Az igazgatóság:

Apor István báró s. k. Bedó Sándor dr. s. k.
 Bodolla Ferenc dr. s. k. Bürger Albert s. k. Csiky F. Károly s. k.
 Farkas Hermann s. k. Gaspár Antal s. k. Haller György gróf s. k.
 Jármay Gyula s. k. Petelei Márton s. k. Sándor Kálmán s. k.
 Solymosy László báró s. k. Teleki Artur gróf s. k.

Ezen mérleg-, nyereség- és veszteség-számlát megvizsgáltuk, azt a társaság főkönyvével és számadásait tartalmazó segédkönyveivel összehasonlítottuk és azt ezeknek minden egyes tételével egyezőnek és a kereskedelmi törvény és az alapszabályok értelmében felállítottunk találtuk. Marosvásárhely, 1908. évi január hó 12-én.

3351

A felügyelő-bizottság:

Kozma Jenő dr. s. k., elnök. Dudutz János s. k.
 Gyulai D. Kálmán s. k. Petrás Géza s. k. Ifj. Ugron Gábor dr. s. k.

Nagy Ferencz	Magyar kereskedelmi jog kézikönyve. Harmadik átdolgozott kiadás. Két kötet. — Ára ———— 18 K.
Nagy Ferencz	A magyar váltójog kézikönyve. Különös tekintettel a bírói gyakorlatra. — Ára ———— 10 K.
Nagy Ferencz	Az ipari és gazdasági hiteladatokról szóló törvény magyarázata. — Ára ———— 4 K.

Kaphatók lapunk kiadóhivatalában (Budapest, V., Sas-utca 13.) egyenként is.

Gyöngyösi Takaré- és Hitelintézet (az Oszták-Magyar Bank mellékhelye).

Mérleg-számla 1907. december 31-én.

VAGYON	korona	TEHER	korona
Pénztár	133,089-60	Alaptőke	400,000-—
Váltó	2.900,272-81	Tartaléktőke	593,000-—
Jelzálog-kölcsön	869,555-74	Értékpapír árfolyam-	
Záloglevél-kölcsön	1.132,814-71	tartalék	15,000-—
Folyó	290,248-62	Új részvények rész-	
Kézi-zálog-kölcsön	48,743-—	beíratása	100,000-—
Értékpapír-előleg	53,931-—	Nyugdíjalap	47,148-89
Postatakarékpénztár	16,261-53	Betét	2.248,371-15
Gíró (az Oszták-Magyar Banknál)	12,501-80	Visszleszámitolási váltó	1.185,123-82
Értékpapír-állomány	610,340-—	Átruházott jelz.-kölc.	
Szelvények	8,952-—	a Magyar Takaré-	
Intézeti bérház	86,000-—	pénztárak Központi	
Szücsi birtok	82,407-21	Jelzálogbankjára	1.132,814-71
Felszerelés	3,500-—	Oszták-Magyar Bank	
		mellékhely	198,999-33
		Előleg záloglevelekre	170,000-—
		Fel nem vett osztalék	923-55
		Betétkamatadó (fizetetlen)	7,330-99
		Kincstári illeték	36-24
		Ameneti kamatok egyen-	
		lege	34,357-87
		Egyenleg	115,511-47
	6.248,618-02		6.248,618-02

*) A folyó évi dotációval 610,000 K.

Nyereség- és veszteség-számla.

NYERESÉG	korona	VESZTESÉG	korona
Nyereményáthozat	3,705-39	Kamatok	243,474-82
Kamatok	381,790-—	Adók	29,067-76
Beszédesi jutalék	3,894-—	Tiszti fizetések	24,070-—
Szelvényjövdelem	23,022-94	Igazgatási és üzleti	
Intézeti bérházjövde-		költség	13,131-54
lem (adózza)	8,330-—	Nyereményáthozat	3,705-39
Szücsi birtok haszon-		Egyenleg mint nye-	
bér (adózza)	4,512-72	reség	111,806-08
	425,255-59		425,255-59

Gyöngyös, 1908. január 3-án.

ifj. Deutsch Adolf, int. elnök. Weisz D. H. igazg. elnök.
 Reztsek János, vezérigazgató. Kádár Miksa, igazgató.
 Bercsényi Gyula, czéj-számellenőr. Halász Károly, czéj.-pénztáros.
 Fehér Mátyás, h. főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Bernáth Bódog, Bogdán Jónás, Büchler László, Fischer Adolf,
 Frank Jenő, Kozmári János, Nagy Ferencz, Orincsay József,
 Dr. Polgár Sándor, Reztsek Mátyás, Róth Mór,
 Dr. Schönfeld Lipót, Téven Zoltán, Vozáry Tamás.

A felügyelő-bizottság:

Gyöngyös, 1908. január 14-én.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Csathó György, f. b. elnök.

Ormódi Adolf, f. b. jegyző.

Dr. Weisz Ármán, f. b. tag.

3354

Az új vámtarifák kézikönyve,

— betűsoros tárgymutatóval, —

Ára füzve 4 kor. Vászonnkötésben 4 kor. 60 fill.

Megrendelhető a «Magyar Pénzügy» kiadóhivatalánál,
 Budapest, V., Sas-utca 13.

Pályázati hirdetések.

A **Kisvárdai népbank mint szövetkezet** igazgatósága a

főkönyvelői állásra

pályázatot hirdet.

Pályázhatnak a szövetkezeti könyvelés minden ágában teljesen jártas, mérlegképes egyének.

Kezdfizetés évi 1600 korona.

Az állás április 1-én okvetlen elfoglalandó.

Mielőbbi ajánlatok az igazgatóság címére küldendők.

Kisvárdai, 1908. márczius 16-án.

3353

A **Kisvárdai népbank mint szövetkezet igazgatósága.**

A **Kiskőrösi közgazdasági bank részvénytársaság** Kiskőrösön (Pest megye) pályázatot hirdet

könyvelői állásra.

Pályázhatnak hasonintézetben alkalmazásban levő, a magyar és német nyelvben teljesen jártas, mérlegképes szakemberek.

Javadalmazás egyelőre évi 2500 K és a tiszta nyereség 2 százaléka.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket f. hó végeig alulírt igazgatósághoz sziveskedjenek betérjeszteni.

Kiskőrös, 1908. márczius 10-én.

3338

A **Kiskőrösi közgazdasági bank részvénytársaság igazgatósága**

A **Szombathelyi takarékpénztárnál** megüresedett és ca 4000 K összjavadalmazással bíró

könyvelői állásra

pályázat hirdetik. Kereskedelmi képzettséggel és hosszabb pénzügyi gyakorlattal bíró tisztviselők, kik az állásra pályáznak, személyükre és eddigi munkálkodásukra vonatkozó felvilágosító adatokkal és mellékletekkel, valamint fizetési igényük megjelölésével ellátott folyamodványukal minél előbb, de **legkésőbb márczius 25-éig** benyújthatják a Szombathelyi Takarékpénztár igazgatóságánál Szombathelyen, Horváth Boldizsár-tér 17. 3325

A **Délmagyarországi „Mercur“ váltóüzlet rt. Szabadka** igazgatósága

tisztviselői állásra

pályázatot hirdet.

Megkivántatik kereskedelmi érettségi bizonyítvány, speciálisan váltóüzletnél szerzett pár évi gyakorlat, jártasság az osztálysorsjegy kezelésében, magyar és német levelezésben teljes gyakoroltság. **Évi fizetés 1500 K, 300 K lakbér,** valamint szokásos remuneráció. Az állás legkésőbb április hó 1-én elfoglalandó.

Írásbeli ajánlatok a bizonyítványmásolatokkal együtt fenti igazgatósághoz legkésőbb **márczius hó 20-ig** benyújthatók.

Szabadka, 1908. márczius 11-én.

Az igazgatóság.

A kefeszakmában teljesen jártas, jól bevezetett, elsőrangú **helyi ügynök**

Budapest és környékére kerestetik.

Írásbeli kimerítő ajánlatok referenciákkal a Tiszafüredi kefégyár és hengermalom rt.-hoz Tiszafüredre intézendők.

Pályázati hirdetések.

A **Dombrádi népbank részvénytársaság**

gyakornoki állásra

pályázatot hirdet.

Évi fizetés 1200 korona.

Pályázhatnak felső kereskedelmi iskolát végzett ifjak. Sajátkezűleg írott pályázati kérvények 1908. április 1-ig az igazgatósághoz küldendők be.

Akik pénzügyi intézetnél alkalmazásban voltak, előnyben részesülnek.

Dombrád, (Szabolcs megye) 1908. márczius 7.

3330

Az igazgatóság.

A **Nagykunsági Takarékpénztárnál Kisujszálláson** egy

gyakornoki állásra

800 korona évi fizetéssel és jutalékban való részesedéssel, pályázat hirdetik.

Kereskedelmi iskola sikeres elvégzését igazoló, előnyben részesül.

Az állás április hó 1-én elfoglalandó.

Márczius 21-én tul érkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

Kisujszállás, 1908. márczius 6-án.

3329

Az igazgatóság.

A **B.-Ujvárosi Takarékpénztár (Balmaz-Ujváros)** pályázatot hirdet

gyakornoki állásra.

Évi fizetés 720 korona és remuneráció. — Véglegesítés egy évi próbaidő után.

Csak felső kereskedelmi iskolát végzettek pályázhatnak. Pályázati határidő **márczius 25.** Az állás azonnal elfoglalható.

Balmaz-Ujváros, 1908. márczius 10.

3337

A B.-Ujvárosi Takarékpénztár igazgatósága.

A **Losonci takarékbank és hitelbank számfőnöki osztályában két állásra nyit pályázatot.**

Mindkét helyre kereskedelmi akadémiát jó eredménnyel végzett és legalább két évi pénzügyi gyakorlatot kimutató női fiatalember pályázhat. Pályázótól a magyar és a német nyelv szóban és írásban való bírása megkivántatik. Aki tőtul is tud, előnyben részesül.

Kezdfizetés 1200—1200 K és 300—300 K lakbér. 3339

A pályázatok, mellékleteivel f. é. **április 8-ig** nyújtandók be a

Losonci takarékbank és hitelbank igazgatóságához, Losoncz.

A **Szarvasi Hitelbank Rtg.-nál** betöltendő és egyelőre havi 50 korona fizetéssel javadalmazandó

gyakornoki állásra

pályázat hirdetik, mely állás betöltésénél csakis felső kereskedelmi iskolát végzett egyének ajánlatai fognak figyelembe vétetni és előnyben részesülnek, kik a gépirásban kellő jártassággal bírnak.

Próbaidőül egy év köttetik ki, mely idő azonban véglegesítés esetén a nyugdíjba beszámíttatik.

Az arcképpel és egyszerű (nem hitelesített) okmány-másolatokkal felszerelt pályázati kérvények, melyekben a belépés időpontja is megjelölendő, legkésőbb 1908. márczius 25-ig az igazgatósághoz nyújtandók be.

Szarvas, 1908. márczius 5.

3326

Szarvasi Hitelbank részvénytársaság.

Kereskedelmi érettségit tett fiatalember, budapesti részvénytársaságnál azonnali belépésre

gyakornoki állást nyer.

Ajánlatok „**Gyakornok részvénytársasághoz**“ jelige alatt a Magyar Pénzügy kiadóhivatalához, Budapest, V., Sas-utca 13. sz. intézendők. 6086

Gr. Csáky
László **prakfalvi**
vas- és aczelgyár rt.

Igazgatóság:
Bpest, IX., Csillag-u. 4.

Különleges cikkek: Szerszám-téglaczel, gyorsesztergaaczel. — Öntöttgép-aczel, kőfúróaczel. — Marótárcsák és aczellemek. — Rudolf Schmidt & Co.-féle szab. „Ajax” rugópörtyök. — Patkójelű öntött-aczelreszelőknek az Usines Metallurgiques Vallorbe-féle „Grobet” pontossági reszelőknek és a dr. Georg Schmidt Radeberg-féle szab. különlegességi reszelőknek.

Állandó raktár Budapesten, IX., Csillag-utca 4.
TELEFON 65-45. TELEFON 65-45.

Könyvszükségletünket

egczélszerűbben és legolcsóbban a «Magyar Kereskedők Lapja» kiadóhivatalánál szerezhetjük be.

Kitűnő kereset

kinálkozik elékelő, könnyű mellékfoglalkozás révén, erélyes, intelligens urak számára. Szíves ajánlatok „Kitűnő kereset 1646” jelige alatt a «Magyar Pénzügy» kiadóhivatalához, Budapest, V., Sas-utca 13. sz. kéretnek. 3129

Minnek szenvedjen Ön,

ha a WEIDHAAS-féle gyógymód által

ASZTMA

**HÖRGHURUT,
TÜDŐBAJ,
TÜDŐVÉRZÉS,
GYOMORBAJÁT**
megszüntetheti?

Ez a gyógymód ezreknek szerzett enyhülést és végül teljes gyógyulást, kik állapotuk javulásában már nem bíztak és kiket az orvosok feladtak; ugyanaz a gyógymód ez, melyvel Patai Mór ur Budapesten, Nyirfalvy Piroska urhölgy Budapesten, Fekete Zsigmond ur Budapesten, Szkalicza József ur Kis-Mácsédon, Erasmus Borbála urhölgy Grabácson stb. sok évi szenvedésüktől megszabadultak.

Titkos szerekhez semmi köze, sőt ellenkezőleg, a hogy ma mutatják be, a betegnek, a természetes gyógymód terén elsőrangú tekintélyek tanulmányának és azoknak a tapasztalatoknak eredménye, melyeket sok évi gyakorlat alatt

több mint 50,000 betegen,

kik hasonló bajokban szenvedtek, gyűjtöttünk.

Különösen kiemelendő az, hogy ámbár ez a gyógymód sokkal hatásosabb, mint bármiféle más kezelés, mégis rendkívül olcsó, úgy hogy, amiről a betegek jelentéseibe való betekintés után bárki is meggyőződhetik, minden rendű és rangu egyének használhatják,

Kérje levelezőlapon a „Spiro spero” (Mig lélegzel, remélj) füzetet, meg tudhat belőle mindent és láthat benne számtalan hála- és elismerő-nyilatkozatot. Azonna! megküldi

teljesen ingyen

a „SPIRO SPERO” gyógyintézet
DRESDEN NIEDERLÖSSNITZ, Schulstrasse. 112.

Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság Aradon.

Mérleg-számla 1907. december hó 31-én. Vagyon. Pénztár 1,025.45 K. Más pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék 7,555.16 K. Váltó-tárcza 57,208.49 K. Részvényesek kötelezőn 49,362.25 K. Folyószámla hitel fedezet mellett 14,844.53 K. Árukra adott előlegek 6,795.05 K. Kötvénykölcsonök 1000 K. Előlegek 967.10 K. Különböző értékek 213.04 K. M. kir. postatakarékpénztár 113.85 K. Adósok 7,529.20 K. Alapítási költség 872.65 K. Felszerelés 3,163.17 K. Óvási költség 104.44 K. Hátralékos kamatok 507.93 K. Atmeneti tételek 201.73 K. Összesen 151,464.04 K.

Teher. Részvénytőke 100,000 K. Tartalékalap 3836.56 K. Rendes biztosítéki tartalékalap 2633.56 K. Rendkívüli biztosítéki tartalékalap 529.01 K. Takarékbetétek 14,483.09 korona. Visszleszámitolt váltók 23,882.29 K. Pénztár-letétek 2,546.94 K. 10 százalékos tőkekamatadó 107.38 K. Hitelezők 1,754.82 K. Előre felvett kamatok 349 K. Nyereség 1,340.89 K. Arad, 1907. december hó 31-én. A könyvelésért budaméri Ujházy Andor, tkár-főkönyvelő. A pénztárért Zimmermann Lambert s. k. pénztárnok. Az igazgatóság: dr. Barta Ferenc s. k. ig. elnök, Szántó Izor s. k. vezérigazgató, Grünwald József s. k. igazgató, Wolff Aladar Béla s. k. igazgató, Zimmermann Károly s. k. igazgató. Jelen mérleg-számlát megvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk. Arad, 1907. december hó 31-én. A felügyelő-bizottság: derivai báró Drechsel Béla s. k. f. ü. biz. elnök, Simiton Péter, s. k. f. ü. biz. tag, Szabó György s. k. f. ü. biz. tag, Spielmann Albert s. k. f. ü. biz. tag. 3342

Gyakorlati útmutatások a váltó helyes kiállítására.

Pénzügyintézetek, pénzügyintézeti tisztviselők, kereskedők, magánhivatalnokok és jegyzők számára nélkülözhetetlen. — Második bővített kiadás. Összeállította **Forrai Oszkár**, a Magyar általános takarékpénztár rt. tisztviselője.

Ára 1 korona.
Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

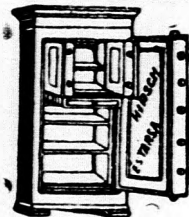
Eredeti Singer varrógépek

a legjobb házi használatra és ipari czélokra. Az eddigi eladás 14 milliót meghalad. Eladás kedvező részletfizetésre. Ingyen oktatás a divaos műhímzésben. — Fiókok hason czég alatt minden nagyobb vidéki városban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság
Budapest, IV., Semmelweis-utca 14., VII., Teréz-körut 21., Buda: III., Fő-ut 51. szám.

**Pénzszekevények,
könyv- és okmánysekevények.**

— **Trezorok.** —
Kovácsolt másolóprések.

Hirsch és Társa

Budapest, V., Lipót-körut 12. sz.

— **Telefon: 84-87.** —

A Nagykárolyi Hitelbank Részvénytársaság zárszámadása az 1907. (csonka) üzletévről.

Mérleg-számla 1907. december 31-én.

VAGYON	korona	TEHER	korona
Pénzkészlet	14,324.25	Részvénytőke	200,000.—
Váltó-tárca	356,519.13	Betét	239,124.67
Folyószámla	62,139.33	Átmeneti kamat	3,141.73
Jelzálog	2,880.—	Nyeremény-egyenleg	2,836.46
Postatakarékpénztár	1,089.61		
Giroszámla az Osztrák-Magyar Banknál	596.51		
Felszerelés	7,412.37		
Telefon-letét	50.—		
Előre fizetett házbér	91.66		
	445,102.86		445,102.86

Nyeresség- és veszteség-számla 1907. december 31-én.

VESZTESÉG	korona	NYERESÉG	korona
Tökésített betétkamat	3,208.76	Kamatokból	16,354.64
Időközi	119.09	Jutalék és vegyes	546.60
Átmeneti kamat	3,141.73	Részvény átirás	2.—
Betétkamat adó	336.18		
Tiszti fizetés és nyugdíj	4,430.89		
Napibiztosi díj	912.—		
Házbér	733.34		
Üzleti költség	1,081.55		
Kincstári illeték	93.24		
Adomány	10.—		
Nyeresség	2,836.46		
	16,903.24		16,903.24

Nagyvárad, 1907. évi december hó 31-én.

Dr. Falussy Árpád s. k., elnök.

Dr. Kovács Dezső s. k.,
id. ügyv. igazgató.Csipkés Károly s. k.,
főkönyvelő.Sternberg Sándor s. k.,
pénztárnok.Ifj. Andrassy Jenő s. k.,
könyvelő.

Jelen mérleg- és nyereség- és veszteség-számla az intézeti fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva, azokkal mindenekben teljesen egyezőknek találtattak.

Nagykároly, 1908. évi január hó 5-én.

Jurcsek Béla s. k., felügy.-biz. elnök.

Dr. Blum József s. k.,
3352Orosz Árpád s. k.,
felügyelő-bizottsági tagok.

A bélyeg- és illeték- törvények és szabályok magyarázata

a hivatalos összeállítás szakaszai és tételeihez

írta: Nagymartoni László Pál,

kir. tanácsos, pénzügyigazgató,

a m. kir. központi díj- és illetékkiszabási hivatal főnöke.

Ötödik átdolgozott és bővített kiadás.

Ára bérmentve csinos vászonkötésben 9 korona.

Megrendelhető a Magyar Pénzügy kiadóhivatalában,

Budapest, V., Sas-utca 13. szám.

Közgazdasági bank mint részvénytársaság Nagybecskerekén.

Mérleg-számla 1907. december 31.

VAGYON	korona	TEHER	korona
Készpénz	12,681.20	Részvénytőke	400,000.—
Az Osztr.-m. banknál giroszámlán	22,294.90	Tartalékalap	75,010.—
A m. kir. postatakarék- pénztárnál	1,229.32	Takarékbetétek	688,215.09
Váltak	2,180,298.55	Betétkamatadó 1907. II. felére	1,917.01
Jelzálog-kölcsönök:		Viszontleszámitott váltak	1,302,695.86
A tárczaban	109,317.44	Engedményezett jel- zálogkölcsönök	1,618,654.08
Átruházottak	1,618,654.08	Engedményezett köz- ségi kölcsön	24,287.—
Községi kölcsönök	24,287.94	Intézeti ház jelzálog- kölcsön	37,415.28
Fedezett folyószámlai követelés	37,932.34	Óvadékok	55,000.—
Értékpapírok és függő kamatai	301,511.08	Kölcsönökből vissza- tartott összegek	33,341.52
Hátralékos jelzálog- kölcsönkamat	22,491.24	Lombard-kölcsön	89,000.—
Intézeti ház	125,160.—	1908. évre befolyt kam. és jövedelm.	42,560.34
Adósok	3,456.11	Fel nem vett oszt.	468.—
Biztosítéki letétek	55,000.—	Folyószámlai és egyéb hitelezők	129,448.61
1908. évre fiz. kamatok	34,069.35	Nyereményáthozat 1906-ról	1,660.10
Leltár	4,439.34	Folyó évi tiszta nye- remény	53,149.06
	4,552,822.89		4,552,822.89

Veszteség- és nyereség-számla 1907. december 31-én.

VESZTESÉG	korona	NYERESÉG	korona
Kamatok:		Nyereményáthozat 1906. évről	1,660.10
Takarékbetét után	47,089.55	Adómentes értékpapir- kamat	8,325.19
Visszleszámit.	83,669.98	Kamatok, jutalékok, intézeti házbér, bizt. főügynökség és egyéb jöved.	301,019.55
Engedm. jelz. k. után	74,965.88		
Engedm. községi köl- csönök után	1,345.37		
Lombard-kamat	1,671.78		
Tiszti fizetések, lakbé- rek, üzleti költség és házbér	29,362.92		
Leírás a leltárból	493.26		
Értékpapírok árkül.	2,003.50		
Betétkamatadó, adók és illetékek	15,593.44		
F. évi tiszta nyere-	54,809.16		
	311,004.81		311,004.84

Kékesi Sándor, főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Mayer Aurél, vezérigazgató.

Leitner Zsigmond

Hajduska Jenő

Mayer Henrik

Várady Imre dr., orsz. képvis.

Megvizsgáltuk, a fő- és mellékkönyvekkel megegyezőknek és helyesnek találtuk.

Nagybecskerek, 1908. évi január hó 19-en.

3348

Szenes Adolf

A felügyelő-bizottság:

Pósa Ernő

Eckfeld Mór

Bélyegilletékek Lexikona.

A bélyegilletékek szabályainak, az azokra vonatkozó rende-
leteknek és joggyakorlatoknak betűsoros összefoglalása.Pénzügyintézetek, pénzügyintézeti tisztviselők, kereskedők, ügyvédek,
bírák és bírósági hivatalnokok, állami tisztviselők és jegyzők
számára.A nagyméltósági m. kir. pénzügyminisztérium által felülvizs-
gáltatván, az 1903. évi aug. 9-én kelt 2268/P. M. sz. rende-
lettel az összes pénzügyi hatóságok és hivataloknak ajánlva lett.
Szerkesztette: **Beniske Imre** m. kir. pénzügyi s. titkár.

Ára 6 korona.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában.

Fővárosi Nyomda

vonalzó és könyvkötő részvénytársaság
Budapest, VI., Podmaniczky-utca 39. sz.

Készít mindennemű nyomtatványt diszes és modern kivitelben, úgymint: hírlapokat, folyóiratokat, kereskedelmi nyomtatványokat, részvényeket, betéti és befizetési könyveket, árjegyzékeket, évi jelentéseket, zárszámadásokat, törlesztő ivatek, számlákat, levélpapírokat, stb.

Üzleti könyveket
a kereskedelem és bank-szakma minden ágazata számára, tartós és cél-szerű kivitelben jutányos áron gyártunk.

Vonalzó intézetünkben minden-nemű vonalzási munkát a leg-rövidebb idő alatt készítünk.

39—1908. sz.

Luczfenyő cserkéreg eladás.

A máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületében az 1908—1912 évek alatt tarolás alá kerülő rendes fenyőfa-vágásokban termelhető luczcserkéreg az erdőigazgatóságnál 1908. évi április hó 6-án d. e. 10 órákor megtartandó III. ik nyilvános árverésen eladatik.

A vágások erdőgondnokságok szerint a következő 3 csoportba soroltattak és bocsájtának árverés alá:

I. a körösmezői 3 erdőgondnokságban 5 év alatt termelhető 66,217 métermázsára becsült cserkéreg 42,378 kor. 88 fillér kikiáltási árral;

II. a tisztabogdányi 3 erdőgondnokságban 77,013 métermázsára 50,395 kor. 14 fillérrel;

III. a rahói erdőgondnokságban 13,837 métermázsára 10,792 korona 86 fillér kikiáltási árral.

Árverési és szerződési feltételek a földmívelési minisztérium erdészeti főosztályában, az erdőigazgatóságnál és az illető erdőgondnokságnál megtekinthetők és kívánatra a versenyzőknek megküldetnek.

3355

Magy. kir. erdőigazgatóság.

Évi jelentések Zárómérlegek

nyomdai készítését elvállalja jutányos áron

Károlyi György kő- és könyvnyomdája

Budapest, V., Dorottya-utca 10.

Papirkereskedése szállít papír-, író- és irodaszereket kifogástalan minőségben.

Törlesztőtérvek

vidéki pénztézetek törlesztéses kölcsönei számára.

Kidolgozta: Weisz Arthur, takarékpénztári főkönyvelő.

Ara 25 korona.

Megrendelhető a «Magyar Pénzügy» kiadóhivatalában, Budapest, V., Sas-utca 13.

Fővárosi nyomda, vonalzó és könyvkötő részvénytársaság, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 39.

UNION-BANK.

Az Union-Bank részvényeseinek

harmincznyolczadik

rendes közgyűlése

sombaton, 1908. márczius hó 28-án délelőtt 11 órákor fog a bank helyiségeiben, I., Renggasse Nr. 1. megtartatni.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése és az 1907. évi zárszámadás előterjesztése. 2. A vizsgáló-bizottság jelentése és az előtítti határozathozatal. 3. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt. 4. Az igazgatóság előterjesztése a 2., 6., 13. és 36. §§-ok módosítása tárgyában. 5. Igazgatósági tagok választása. 6. Vizsgáló-bizottság választása az 1908. évre. — A szavazati joggal bíró részvényes urak, akik a közgyűlésen részt óhajtanak venni, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 27. §-a) értelmében legkésőbb folyó évi márczius 20-ig letéteményezni és pedig: Bécsben: az Union-Bank számfeljö osztályánál. Triesztben: az Union-Bank fiókjánál. Berlinben: az A. Schaaflhausen-féle Bankvereinnál vagy a Dresdener Banknál. Frankfurt M. m.: a német érték- és váltóbanknál vagy a Dresdener Banknál. Münchenben: a Bayerische Hypotheken & Wechsel-Banknál vagy a Dresdener Bank müncheni fiókjánál. Nürnbergben: a Dresdener Bank nürnbergi fiókjánál. Genfben, St.-Gallenben és Zürichben: a Schweizerischer Bankvereinnál vagy Erdgenössische Banknál (rt.). Baselben: a nevezett intézeteknél vagy a Speyer & Co. czégnél.

A részvények jegyzékek kíséretében letéteményezendők le, melyek a benyújtó által sajátkezűleg aláírandók és Bécs részére két példányban a többi letéteményezési hely részére pedig három példányban állítandók ki. A jegyzékek egyik példányát az átvétel igazolásával a letéteményező visszakapja: a közgyűlés megtartása után a részvények ezen jegyzék visszaadása ellenében fognak kiszolgáltatni. A szavazati jog a részvényes által vagy annak törvényes képviselője által akár személyesen, akár más szavazatképes részvényes fólhatalmazása által gyakorolható. (Az alapszabályok 28. §-a.)

Wien, 1908. márczius 10.

Union-Bank.

*) Az alapszabályok 27. §-a így szól: 20 részvény után a közgyűlésen egy szavazat gyakorolható. A szavazati jog gyakorláshoz megkivánatik, hogy a részvények legkésőbb 8 nappal az alapszabályszerűleg egybehívott közgyűlés megtartása előtt a társulat pénztáránál vagy valamely, az igazgatóság által meghatározandó helyen letéteményeztessenek.

(Utánnomás nem díjaztatik)

Jobb és megbízhatóbb GAZDASÁGI ÉS KERTI MAGVAK

nem léteznek, mint a minőket 34 év óta szállít

MAUTHNER ÖDÖN

CS. ÉS KIR. UDV. MAGKERESKEDÉSE

BUDAPESTEN

VII., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

3331—851

Makulatura-papír

kapható lapunk kiadóhivatalában Budapest, V., Sas-utca 13. szám.
100 kilónként tízenkét korona.

Hiteles Sorsolási Értesítő

a Magyar Pénzügy és a Magyar Kereskedők Lapja rendes ingyenes melléklete.

Magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek, állami és magán-kötelezvények, vasúti, gőzhajózási, ipari kötelezvények és más sági kötvények, záloglevelek. stb. hiteles és kimerítő sorsolási jegyzékét.

Megjelenik: minden hó 2-án és 16-án és szükség esetén minden nagyobb huzás után.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Sas-utca 13.

Előfizetési árak:	Magyar Kereskedők Lapja, Vállalkozók és Iparosok Lapja, Magyar Lloyd és Hiteles Sorsolási Értesítő együtt	egész évre 16 kor., félre — 8 „	Magyar Pénzügy és Hitel Sorsolási Értesítő együtt	egész évre 20 kor., félre — 10 „
----------------------	--	------------------------------------	--	-------------------------------------

A 3%-os illetve konversios magyar
jelzáloghitelb. nyeresimény-kötvények
legközelebbi huzása
1908. április 25-én tartatik meg.
Főnyeresimény 100.000 korona
és számos melléknyeresimény.

Legközelebbi huzáshoz ajánljuk:
Az Olasz
vörös kereszt sorsjegyek
sorsolása 1908. május 1-én tartatik meg.
Főnyeresimény 30.000 korona
és számos melléknyeresimény.

4.° Magyar jelzáloghitelbank zálogl. frt. ért.

4% Pfandbriefe der Ung. Hypothekenbank in Gulden Whg.

Sorsolás 1908. február 29. én. — Verlosung am 29. Februar 1908.

5000 frtos. Sz. — Nr.: 443 960 993 **1150** 491 575 918
2059 415

1000 frtos. Sz. — Nr.: 751 **1980** 2010 087 145 169 248
329 330 346 374 413 446 530 635 847 851 859 881 955 **3189** 690
4189 427 480 514 847 **5181** 286 587 598 846 868 903 **6062** 217
219 348 516 555 594 674 **7135** 203 230 298 360 375 637 824 **8099**
333 486 595 638 641 669 743 911 **9173** 206 266 510 724 **10071**
111 303 **11186** 300 463 633 896 **12015** 302 782 811 875 909
13109 266 693 940 **14334** 406 854 **15514** **16504** 696 **17021**
093 114 195 332 911 932 960 **18182** 496 541 728 749 **19061** 870
20143 809 **21064** 768 **22357** 377 **23007**

500 frtos. Sz. — Nr.: 3 124 749 778 802 821 897 959 979
1011 162 433 517 **2515** 838 **3212**

100 frtos. Sz. — Nr.: 65 169 286 305 534 541 725 743 749
757 761 827 888 895 **1478** 513 541 751 755 **2011** 062 129 204 235
292 415 594 705 745 751 782 **3005** 610 665 686 **4165** 203 343 587
724 943 959 **5014** 236 273 641 655 **6281** 373 **7080** 305 354 786
8056 111 268 282 566 596 601 700 814 836 **9000** 076 326 427 736
914 922 943

Kifizetés 1908. szeptember 1-től kezdve.
Auszahlung vom 1. September 1908 ab.

Hátralékok. — Restanten.

5000 frtos. Sz. — Nr.: 1966

1000 frtos. Sz. — Nr.: 421 498 943 **1040** 079 **2753** 947
4202 **7174** 413 555 794 **8144** 601 **9094** 668 **10400** **13348** **14717**
776 **15299** **17880** **18432** **19591** 702 **20416** **21585**

500 frtos. Sz. — Nr.: 251 **1205** 1224 1423 1589

4½% Magy. Jelzálogb. közs. kötelezők kor. ért.

4½% Communal Oblig. in Kronen Whg. der ung Hypothekenbank.

Sorsolás 1908. február 29-én. — Verlosung am 29. Februar 1908.

10000 koronás. Sz. — Nr.: 113 782 825 **1015**

5000 koronás Sz. — Nr.: 213 **1010** 106

1000 koronás Sz. — Nr.: 932 **1873** **2138** 325 641 **3973**

500 koronás Sz. — Nr.: 349 535

100 koronás Sz. — Nr.: 824 900 **1011** 261 282 474 842.

Kifizetés 1908. szeptember 1-től kezdve. — Auszahlung vom 1. Sep-
tember 1908. ab.

Hátralékok. — Restanten.

10000 koronás. Sz. — Nr.: 182 338 652

5000 koronás. Sz. — Nr.: 11 85 211 294 296 295 297 298
299 300 301 302 303 304 380 587 591

1000 koronás. Sz. — Nr.: 94 114 290 291 300 311 379 381
445 446 561 562 619 625 718 761 790 801 806 852 853 902 908
972 996 **1005** 059 065 076 077 078 166 167 239 242 243 279 291
292 308 372 373 445 454 456 778 802 835 899 926 931 988 **2053**
059 127 128 146 147 150 151 159 237 387 573 574 575 578 627
702 703 806 840 **3079** 135 139 152 175 178 250 299 328 346 466
467 498 571 580

500 koronás. Sz. — Nr.: 6 20 89 111 115 174 257 274 284
330 332 346 348 372 376 377 385 482 551

100 koronás. Sz. — Nr.: 11 12 60 78 83 92 96 100 113 114
115 116 117 205 206 258 265 275 277 284 285 353 431 453
454 455 456 457 464 465 473 474 475 476 477 479 486 487 513
524 530 576 592 608 714 715 762 763 764 807 808 809 810 817
818 832 841 905 906 913 915 916 920 921 922 989 991 **1019** 050
054 066 067 123 144 145 151 152 154 171 186 190 213 287 288
334 368 369 370 420 445 457 458 459 490 494 549 550 577 585
586 587 590 660 661 921

Hg. Szászmeiningeni 7 frtos sorsjegyek 1870-ből.
(Herzogl. Sachsen-Meiningen 7 fl.-Lose vom Jahre 1870.)

Nyereményhuzás 1908 febr. 1-én. — Gewinnst-Ziehung am 1. Febr. 1908.
A január 2-án kihuzott 104 sorozatból: — Von den am 2. Januar gezogenen 104 Serien:

156 173 241 262 292 332 340 453 607 673 706 863 868
1005 1256 1310 1414 1554 1559 1587 1726 1748 1798
1850 1957 2585 2598 2618 2666 2684 2738 2776 2834
2837 2854 2955 3067 3253 3328 3379 3390 3593 3975
4154 4155 4271 4387 4422 4527 4640 4819 4921 5068
5078 5118 5163 5250 5393 5420 5471 5546 5564 5606
5785 5809 5837 6349 6572 6610 6618 6623 6651 6665
6709 6734 6777 6817 7118 7146 7152 7218 7259 7340
7413 7465 7513 7638 7776 8453 8683 8864 8875 8908 8918
9137 9175 9233 9294 9335 9581 9635 9703 9715 9819

nyernek: — gewinnen:

Sor. Ser.	Sz. Nr.	frt. d. n. é. Fl. s. W.	Sor. Ser.	Sz. Nr.	frt. d. n. é. Fl. s. W.	Sor. Ser.	Sz. Nr.	frt. d. n. é. Fl. s. W.	
	173	13	20	2955	30	5000	7259	35	50
	292	20	20	3253	20	20	7259	43	50
	340	37	50	3253	27	20	7413	26	20
	340	49	20	3328	24	20	7465	15	20
	673	34	20	3328	34	50	7465	20	50
	706	17	20	3975	31	50	7465	41	20
	868	30	20	3975	34	50	7513	18	400
	1559	16	50	4921	3	20	7638	5	20
	1798	19	50	5471	7	50	9175	20	400
	1798	45	20	5785	15	50	9294	4	20
	2776	26	20	5785	36	20	9294	28	20
	2776	33	50	6623	22	20	9294	48	20
	2837	3	50	6734	2	20	9335	43	400
	2837	45	20	6734	3	400	9581	34	20
	2955	17	20	6734	22	20	9703	33	20
	2955	18	20	7146	20	50	9715	32	20
	2955	29	2000	7218	46	20			

4° Magyar Jelzálogb. közs. kötelezők 10° díjjal.

(4° Communal Oblig der ung. Hypothekenbank mit 10° Prämie.)

Sorsolás 1908. február 1-én. — Verlosung am 1. Februar 1908.

5000 frtos: (visszafizetendő 5500 frttal). Sz.—Nr. 117 141

1000 frtos: (visszafizetendő 1100 frttal). Sz.—Nr. 153 161 199 296
460 534 650 693 873 994 1055 131 162 448 459 553 687 761 811
923 2160

500 frtos: (visszafizetendő 550 frttal). Sz.—Nr. 19 53 82 142 169
170 240 269 274 286 360 398 419

400 frtos: (visszafizetendő 110 frttal). Sz.—Nr. 11 16 20 33 36 46
78 122 128 136 155 228 244 259 385 338 389 461 621 635 657 668
717 753 756 818 865 866 873 942 1023 038 092 095 216 285 359
449 451 478 522 542 580 646 661 666 703 708 749 796 804 822 859
860 877 878 887 903 955 982 994 2006 012 022 029 133 152 214
221 222

Kifizetés 1908. aug. 1-től kezdve. — Auszahlung vom 1. Juli 1908. ab.

5° Ferdinand vasuti elsőbbs. kötvények 1872-ből.

(5° Ferdinand Nordbahn Prioritäten v. J. 1872.)

Sorsolás 1908. február 1-én. — Verlosung am 1. Februar 1908.

Sz. — Nr. 2463 4995 996 5013 014 016 023 032 033

034 521 636 727 6575 758 759 27426 29481 530 531 536
538 540 542 543 544 545 34381 382 384 403 404 414 890
47316

Kifizetés 1908. márc. 1-től kezdve. — Auszahlung vom 1. März 1908 ab.

3° Osztr. magy. államvasuti elsőbbs. kötvények.
(A sor.)

3° Priorit.-Oblig. der Oesterr.-ungar. Staatsbahn (Serie A.)

Sorsolás 1908. február 1-én. — Verlosung am 1. Februar 1908.

Sz. — Nr. 28601—648 651—686 691—700 34201—209
211—225 229—289 291—300 108701—715 718—730 733—
738 740—800 199101—142 144—146 243401—500 261901—
911 913 913—927 930—932 934—946 949 262000 268101
102 104—123 125—129 135—139 143—200 284201

Kifizetés 1908. május 1-től kezdve. — Auszahlung vom 1. Mai 1908 ab

4^{1/2}^o Belvárosi takarékpénztári záloglevelek.

4^{1/2}^o Pfandbriefe der Innerstädter Sparkasse.

Sorsolás 1908. február 1-én. — Verlosung am 1. Februar 1908.

5000 koronás: Sz.—Nr. 83 84 111 158 241 257 317 9707
862 10351 707 11033 65360 986 66653 796 67003

2000 koronás: Sz.—Nr. 986 1098 162 325 2405 433 524

11434 12005 141 226 495 542 662

1000 koronás: Sz.—Nr. 3069 210 502 4695 813 943 5294

12996 13012

500 koronás: Sz.—Nr. 5811 893 6210 513 580 625

200 koronás: Sz.—Nr. 7517 799 910 8270 360 518 9482

14913 980 16033

Kifizetés 1908. aug. 1-től kezdve. — Auszahlung vom 1. Aug. 1908. ab.

Magyar Jelzálog-Hitelbank.

HIRDETMÉNY.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank t. cz. részvényesei az 1908. év március hó 30-ik napján déli 12 órakor a bank helyiségeiben (V., Nador-utca 7. sz.) tartandó

XXXIX. rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1907. üzletéről.
2. Az 1907. évi mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hovatartozása iránt.
4. Az alapszabályok 6., 41., 56., 63., 64., 68., 69., 91., 113. és 118. §-ainak módosítása (kisebbségi jelentőségű és alaki módosítások).
5. A nyugdíjszabályzat 13. és 31. §-ainak módosítása.

A részvények letéhetőik:

Budapesten: a bank főpénztáránál (V., Nador-utca 7. sz.) és a Magyar Leszámítoló- és Pénzváltóbanknál. Bécsben: az „Union“-banknál. Parisban: a „Société Générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie en France“ című banknál.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok kivonata:

23. §. 20 részvény tulajdonosa 1 szavazatra jogosít.
24. §. Részvényesek, kik szavazójogukkal élni akarnak, kötelesek a közgyűlés összehívása előtt legalább 8 nappal részvényeiket térítvény mellett letéteményezni; a letéteményezés a bank pénztáránál, vagy más a hirdlapokban kijelölt helyeken eszközözendő.
25. §. A szavazójog személyesen, vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényesnek adható. Testületek, intézetek és kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is.

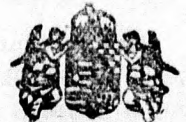
Azoknak, kik szavazójogukat igazolták, a részvények és az utánok járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazoló-jegyek adatkak ki. A részvények a részvényes által sajátkezüleg aláírandó jegyzékbe, számszerű sorrendben és pedig a Magyar Jelzálog-Hitelbanknál egy minden egyéb letéthelyen két példányban bejegyzendők. A letévő a letett részvényekről térítvényt nyer és a részvények annak idején a közgyűlés megtartása után, csakis ezen térítvény visszaadása mellett fognak neki kiszolgáltatni.

Az 1907. évi nyomtatott mérleg 1908. március 22-től kezdve a t. c. részvényesek rendelkezésére áll.

(Utányomás nem díjazatik.)

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Magyar Kir. Szabadalmazott Osztályorsjáték (XXI. sorsjáték) 6. osztályának húzások f. évi március hó 24-től április hó 23-ig tartatnak meg, még pedig a következő napokon:

március 24, 26, 27, 28, 30, 31, április 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 18, 23-án.

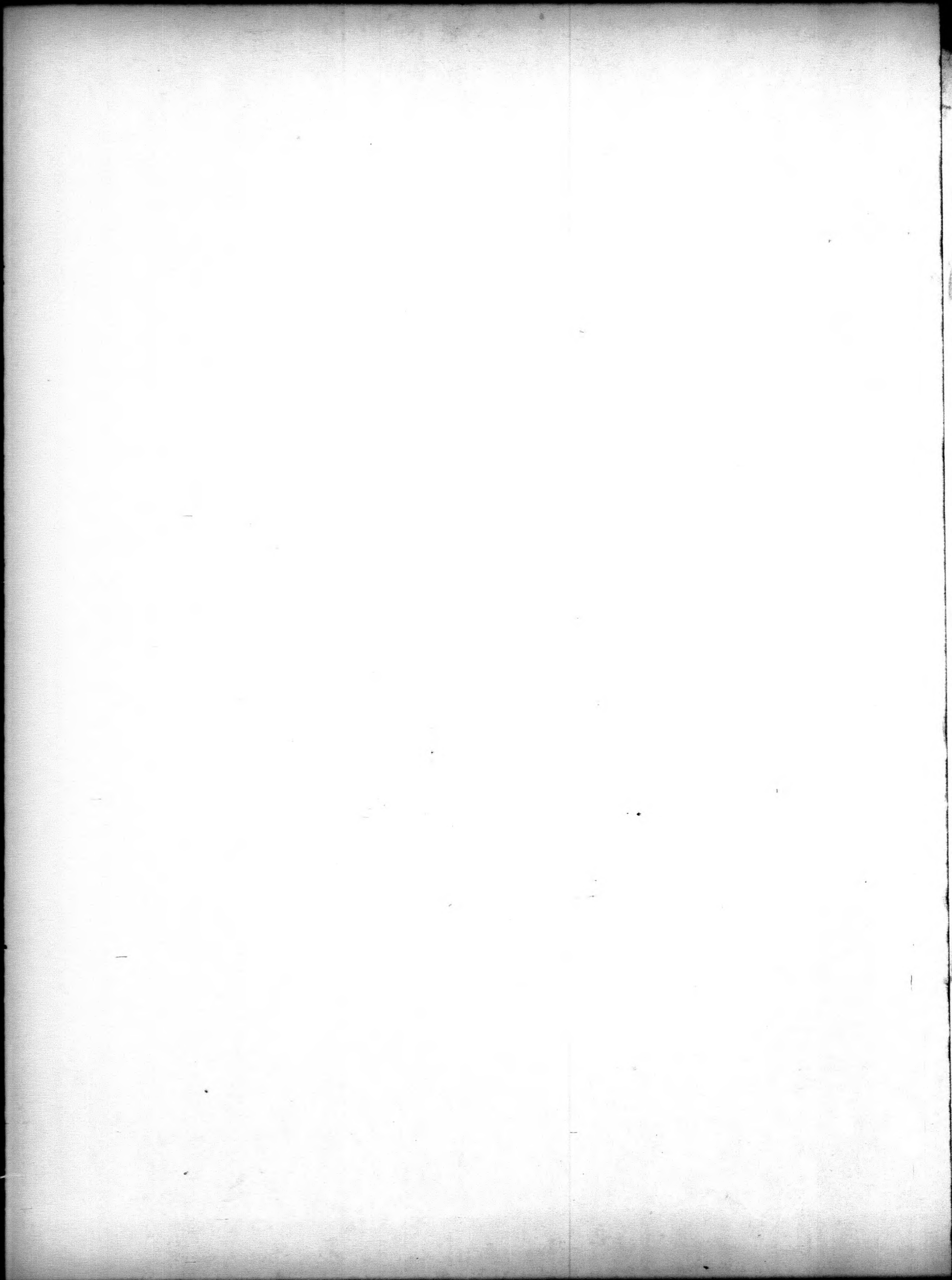
A húzások mindig délelőtt 1/9 órakor kezdődnek és a magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a M. Kir. Szab. Osztályorsjáték húzási termében. A sorsjegyeknek a 6. osztályra való megújítása a játékterv szerint, minden igény különben elvesztésének terhe alatt 1908. évi március hó 17-ig eszközözendő.

Budapest, 1908. évi március hó 28-án.

Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték Igazgatósága.

Lukács.

Hazay.

I

F
H

F
b
é
l
z

a
k
m
g
a
m
s
ig
v
e
P
m
a
r

h
ó
le
O
ve
al
m
sz
k
cz
de
ke
de
le
ha
ig
m
pé